

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI
ÕPPETÜKID

**KIRI EFESLASTELE – SUHETE
EVANGEELIUM**

John M. Fowler

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2005

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette SPA Peakonverentsi täiskasvanute hingamispäevakooli osakond. Õppetükkide ettevalmistus kulgeb ülemaailmse hingamispäevakooli käsikirjade hindamise komitee üldjuhtimisel. Selliselt peegeldavad väljaantud õppetükid ka komiteepoolset panust.

Sissejuhatus

Kiri efeslastele - suhete evangeelium

“Nüüd asume alandusteenistuse juurde,” lõpetas jutlustaja oma kõne. Jalgadepesemise talitus algas nagu tavaliselt – mehed paremale, naised vasakule, teel pesunõude juurde valisid teenistuses osalejad omale kaaslase.

Üks kiriku tagaosas istuv mees ootas vaikides. Ta oli tulnud viimasena, istunud põrandal tähelepanelikult jutlust kuulates ja võtnud tõsiselt kutset, et kõik, kes on vastu võtnud Jeesuse, võivad osaleda osasaamisteenistusel, mida adventistid pühisid. Ent ta oli kogudusele võõras. Ta ei tundnud kedagi ja tedagi ei tundnud keegi. Mees ootas innukalt, et keegi kutsuks ta enda kaaslaseks pühaks õhtusöömaajaks valmistumisel. Aga oli näha, et mees on vaene, sõpradeta ja väljaspool kastiseisust. Tema positsioon tundus talle endale olevat lootusetu ja piinlikkust valmistav selle väikese linna väikese koguduse pühadele maal, kus kastikuuluvus jätkuvalt määrab inimeste saatuse.

Kes pühadest pakuks end kaaslaseks sellele üksildasele mehele? Kes tõuseb selleks, et alanduda? Kogudusevanemad olid ametis toimingu korraldusliku poolega. Diakonid olid hõivatud vee toomisega koguduse ainsast veekraanist, mis asus väljaspool maja. Ja teised ...? Ajalugu kinnitab, et leviidid ja preestrid on erakordselt hõivatud inimesed, keda nii tühiste asjadega tülitada ei tohiks.

Ootamatult sai külaline endale kaaslase - Ravi Anandan oli astunud tema juurde ja tuli nüüd koos temaga pesunõu juurde. Ravi põlvitas külmale betoonpõrandale, võttis õrnalt oma kaaslase paljad tolmused jalad ja pesi neid selges jahedas vees, mis otsemaid tumepruuniks värvus.

Kõige hämmastavam kogu loo juures on tõsiasi, et veel kuu aega tagasi poleks Ravi midagi niisugust teinud. Ta poleks talunud isegi sellise mehe varju enda läheduses. Tema puudutamine oleks tähendanud puutumatu puudutamist, mis omakorda olnuks religioosselt ebapuhas tegu ja pälvinuks ühiskondlikku hukkamõistu. Ja nüüd pesi ta selle mehe jalgu!

Miks? Mis oli põhjustanud inimsüdame sedavõrd imelise muutuse? Mis võimaldas Ravil kiskuda maha lahutava vaheseina ja sirutada käed embuseks? Vastuse leiame järgnevast kirjakohest: ”[Teie] olite tol ajal lahus Kristusest, kaugel ära Iisraeli kodakondsuse õigusest ja võõrad töotuse lepingule, ilma lootuseta ja ilma Jumalata siin maailmas. Aga nüüd olete teie, kes enne olite kaugel, Kristuses Jeesuses saanud ligi Kristuse vere läbi. Sest tema on meie rahu, kes on mõlemad teinud üheks ja kiskunud maha lahutava vaheseina, vaenu, kui ta oma lihas kaotas käsusõnade käsu seadlustega, et ta need kaks looks enese sees üheks uueks inimeseks, tehes rahu, ja lepitaks mõlemad Jumalaga ühes ihus risti kaudu, kui ta vaenu suretas enese läbi.” (Ef 2:12-16).

Kuu aega tagasi oli Ravi võtnud vastu Jeesuse oma Issandaks ja Päästjaks. Uut Testamenti lugedes liigutas Ravit sügavalt maha kistud vaheseina kujund Pauluse kirjas efeslastele. Kui ta tahab olla kristlane, peab ta enda elus lubama langeda neil müüridel, mis lõid inimeste vahele ületamatu barjääri. Müürid või Jeesus? Ravi pidi valima ühe või teise, sest Jeesus tuli maha kiskuma vaheseinu, mis olid põhjustanud ja mis jätkuvalt põhjustavad maailmas viha, väärarvamusi ja kannatusi.

Ravi valis Jeesuse nende vaheseinte asemel, mille üle ta kunagi niivõrd uhke oli olnud. Selle tulemusena suutis ta sirutada käe ja puudutada puutumatu.

Niisugune südameloomine, inimlik puudutus, üksiolemine Kristuses muudab Kirja efeslastele uueksloodud suhete evangeeliumiks. Pauluse kiri efeslastele oli John Calvinile lemmik kiri. William Barclay nimetab seda “kirjade kuningannaks.” Charles Dodd näeb seda “Pauluse õpetuse kroonina.” E. J. Goodspeed leiab, et tegu on “võimsa rapsodiaga kristlikust lunastusest.”

Efesose kirja võib käsitleda teoloogilisest, õpetuslikust või kristliku sotsioloogia vaatepunktist, kuid on üks asi, millest pole võimalik mööda vaadata: see on Pauluse vankumatu usk uude loodusesse, mille Jumal on valmistanud Kristuses, ja selle lõplikusse võitu suures võitluses. Alates meie väljavalimisest Jumala poolt “enne maailma rajamist” (Ef 1:4) kuni võitluseni “taevaaluste kurjuse vaimudega” (6:12) ja Jeesuse töötuseni, et Tema “enam kui rohkesti võib teha üle kõige selle, mida me palume või mõistame” (3:20), kajab selles kirjas armu, palve ja usu vägi.

Ja just niisuguses palve-, armu- ja usuväes peaksime hakkama uurima Piibli üht suurtest armastuskirjadest, Pauluse kirja efeslastele. Meiegi palve on, et peale nende õppetükkide uurimist ei mõista iga õpilane paremini mitte

ainult seda, mis ajendas Ravit sirutama kätt, et puudutada kunagi puutumatuks peetut, vaid et igäüks kogeks ka evangeeliumi elumuutvat väge, mis tegutseb patuste inimeste südamete juures.

John M. Fowler, selle veerandi õppetükkide autor, on Peakonverentsi Haridusosakonna abidirektor. Olles sündinud Indias, teenis John palju aastaid Lõuna-Aasias adventteenistujana enne Peakonverentsi juurde tööle siirdumist, kus ta algselt töötas “Ministry” ajakirja juures ja hiljem asus tööle Haridusosakonnas. John on abielus, tal on kaks last ja kaks lapselast.

Sisukord

1. Kogudus Efesoses
2. Kiri efeslastele: mitmesugused suhted
3. Mida Jumal on teinud
4. Kiitus ja palve
5. Kogudus: Jumala meistritöö
6. Lahutavate vaheseinteta kogudus
7. Jumala saladus: üldine osadus
8. Ühtsus mitmekesisuses
9. Elades uut elu
10. Kristlik elu
11. Kristlikud suhted
12. Kristlik sõjapidamine
13. Kristlik sõjavarustus
14. Kristlik osadus ja käitumine

Lühendid

- AA - EGW: Apostlite teod
AH - EGW: Adventkodu
BC - SPA Piibli kommentaarid
CD - EGW: Nõuandeid dieedi ja toitlustamise kohta
COL - EGW: Kristuse tähendamissõnad
DA - EGW: Ajastute igatsus
Ed - EGW: Kasvatus
GC - EGW: Suur võitlus
GW - EGW: Evangeeliumi teenrid
MB - EGW: Mõtteid õndsakskiitmise mäelt
PK - EGW: Prohvetid ja kuningad
PP - EGW: Patriarhid ja prohvetid
SC - EGW: Tee Kristuse juurde
(1...3)SM - EGW: Valitud kuulutused
(1...9)T - EGW: Tunnistused kogudusele

1. õppetükk — 24. - 30. september

Kogudus Efesoses

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 19. ptk; 20:17-38.

Meelespeetav tekst: “Nii võimsasti kasvas Issanda sõna ja avaldas oma väge” (Ap 19:20).

Efesose koguduse õnn oli omada Pauluse sugust jutlustajat. Kujutle Paulust oma koguduse jutlustajana – milline õnnistus see olla võiks!

Efesose kogudus vajab Paulust. Kogudusel endal oli palju vaenlasi, mõned neist julmad nagu metsloomad (1 Kr 15:32) ja see selgitab veelgi enam Pauluse lähedust Efesose kogudusega. Pole siis ime, et tema töö seal oli pikaajaline ja innukas ning lahkudes võis ta rahuloluga öelda sõnad, mis iga pastori kadedaks teeksid: “Ma pole midagi teie eest salanud Jumala tahtest” (Ap 20:27).

Efesose kogudusega seostatakse ka selliseid inimesi nagu Akvila, Priskilla, Apollos, Timoteos ja apostel Johannes. Kõigil neil oli selle, esimese sajandi ühe parima koguduse ehitamisel oma osa. Mida harivat leiame süvenedes varakristliku ajaloo tollasesse põnevasse ja õpetlikku ajahetke?

Pilk nädalale: Millise kultuuriga pörkus Paulus Efesoses? Mis oli niisuguse vastasrinna tekke tegelik ajend? Kes olid Akvila ja Priskilla? Milles peitus Apollose mõju saladus? Milline on Pauluse hüvastijātu peamine sõnum efeslastele?

Efesos: Jeesus versus Artemis (Ap 19:24-29)

Efesos asus Väike-Aasia lääneserval, omades head ligipääsu Egeuse merele ning oli esimesel ja teisel sajandil p.Kr. oma õitsengu tipul. Rooma Impeeriumi suuruselt neljas linn, Väike-Aasia pealinn Efesos oli uhke oma jõukuse, arenenud filosoofia ja Rooma seadustest range kinnipidamise üle.

Tõenäoliselt oli linna tõeliseks ehteks tempel viljakusjumalanna Dianale, keda kummardasid “kogu Aasia ja kõik maailm” (Ap 19:27). Kreeklastele Artemis ja roomlastele Diana, olid jumalannal omad jüngrid, kes tegelesid maagia ja astroloogiaga. Peale selle tähendas Diana teenimine Efesose linnale suuri jumalakummardajate ja muidu turistide hulki. Diana tempel oli ehitatud marmorist, kaunistatud kullaga, pindalalt 425 x 230 jalga (1 jalg ca 0,3 m) ning tema keskel asus Diana kuju. Pauluse ajal peeti templit üheks seitsmest maailmaimest ning linna kaubandus-, tööstus- ja majanduselu sõltus rahvahulkadest, kes kogunesid Dianat kummardama.

Sellisesse linna, mis oli pilgeni täis viljakusjumaluse kummardajaid, sisenes Paulus kuulutusega, et “need ei ole jumalad, mis kätega tehakse” (Ap 19:26). Teisisõnu, tema sõnad löid hoobi otse kõige selle südamesse, mida sealne rahvas kalliks pidas.

Loe Ap 19:24-28. Milline oli rahva ärrituse tegelik põhjus?

Konflikt Kristuse ja Diana vahel on sama vana kui vastasseis Kristuse ja Saatana vahel. Sõda ei ole sugugi alati õige ja vale omavaheline võitlus või hea ja halva elu pakkujate vaheline vastasseis. Konflikt küpseb siis, kui põrkuvad käegakatsutav ja igavene, emotsionaalne ja vaimulik, elunaudingud ja patust päästmine.

Efesoses toimus sama. Paulus esindas üht, Demeetrios teist poolt ja mõlemad väitsid end kõnelevat usu nimel. Siin avaldub selgelt tõsiasi, mille unustamine seab meie elu hädaohtu: me seisame Efesosega vastakuti kõikjal, kaasa arvatud oma enda südames.

Loe veelkord Pauluse ja tema usu vastast väidet. Pane tähele, et Pauluse oponentide vastuväited jätsid mulje justkui poleks jutt nende elatusallikast, vaid millestki kõrgemast. Mil moel käitume nende meeste sarnaselt, püüdes vabandada oma mõningaid tegusid millegi suuremaga, kuigi tegelikult on nende reaalseks ja otseseks ajendiks meie isiklik huvi?

Efesos: Akvila ja Priskilla

Pauluse esimene külaskäik Efesosse oli lühiajaline – see toimus tema teise misjonireisi lõpul, mil ta oli käinud Korintosest Antiohhiani ja oli nüüd tagasiteel Jeruusalemma. Korintoses oli ta kohtunud Akvila ja Priskillaga. Neil kolmel oli palju ühist – kõik nad olid juudid, kes olid võtnud vastu Jeesuse Messiana. Nad reisisid pisut maad koos – Paulus misjonärina, abielupaar ärireisil. Nad olid pagulased – abielupaar saadetud välja Roomast ja Paulust oli välja saadetud paljudest linnadest. Peale selle olid kõik kolm telgimeistrid.

Vajaduse sunnil, armastusest Jeesuse vastu ja koormatuna soovist evangeliumi jagada, moodustasid need kolm inimest tõhusa misjonimeeskonna. Pärast tunnistamist Korintoses suundusid nad Efesosse (Ap 18:19). Seal pidas Paulus oma esimese jutluse (nagu tal kombeks oli) kohalikus juudi sünagoogis. Tema kuulajaile avaldas see niisugust mõju, et nad palusid tal pikemalt peatuda, ent ta keeldus, lubades: “Ma tulen ... tagasi, kui Jumal tahab!” (21. s). Apostel tõenäoliselt tajus Efesoses peituvat potentsiaali kujuneda oluliseks ristiusukeskuseks, seepärast jättis ta Akvila ja Priskilla linna. Neist kahest lihtsast koguduseliikmest kujunesid tähtsad töölised, kelle abiga pandi alus algristikogudusele Efesosel. Hiljem, kui Paulus kirjutas Efesosest oma 1. kirja korintlastele (ca 57 AD), saadab ta Korintose kogudusele ka tervitusi Priskillalt ja Akvilalt ning nende kodus kogunevalt koguduselt (1 Kr 16:19). Seesama lihtliikmetest abielupaar ja Efesose kogudus on suureks eeskujuks sellest, mida tähendab lihtliikmete teenistus, eriti meeskonnatööna.

Loe järgnevad tekstid, mis viitavad Akvilale ja Priskillale: Ap 18:2, 3, 18, 19; Rm 16:3, 4; 1 Kr 16:19. Millised kristlikus elus ja teenistuses olulised iseloomustajad siin ilmnevad?

Akvila ja Priskilla olid õnnistuseks mitte üksnes Efesose kogudusele, vaid ka varajasele misjoniliikumisele, sest just nemad tõid Apollose täieliku tõetundmise juurde (Ap 18:26). Selle tulemusel sai algristikogudus Apollose näol endale sõnaosava, haritud, intelligentse ja julge jutlustaja.

Loe veelkord Rm 16:3, 4. Kui paljude inimeste eest oleksid sina täna valmis oma elu andma? Millised oleksid põhjused, mille puhul nõustuksid oma elu hädaohtu seadma? Analüüsi oma vastuseid. Millised järeldused võid nende põhjal enda kohta teha?

Apollos Efesoses (Ap 18:24-28)

Siin kohtume juudiga, kellele oli pandud kreeka jumala nimi. Millist vihjet see tõsiasi endas peidab? (Vt ka Tn 1:7).

Enne veel, kui Paulus oma täiskoormusega jutlustajaametit Efesoses pidama asus, oli sealsel kogudusel võimalus kokku puutuda Apollose, suurepärase kõnemehega Aleksandriast, mis oli Rooma Impeeriumi tähtsuselt teine linn. Pärinedes tolle aja tähtsast kreeka õpetuse keskusest, oli tegu väga haritud juudiga, kes oli õppinud nii filosoofiat kui kõnekunsti ning tundis hästi ka Pühakirja (Ap 18:24). Ent mis kasu on haridusest ilma veendumuseta? Ja mis kasu on veendumusest ilma tungiva soovita veenda teisigi selles, millesse inimene ise usub?

Loe Apollosest Ap 18:24-28. Millised siin väljatoodud omadused selgitavad tema sedavõrd suurt mõju evangeeliumikuulutajana?

Vaatamata kogu tema kuulutuse võimsusele, märkasid Akvila ja Priskilla Apollose sõnumi puudujääki. Oli selge, et ta “tundis ainult Johannese ristimist” (Ap 18:25), mitte Jeesuse oma. Ristija Johannes teadis nende kahe ristimise vahet: üks oli ristimine veega, teine “Püha Vaimu ja tulega” (Mt 3:11). Ainuüksi ristimise rituaali läbitegemisest jääb väheks. Rituaal iseenesest ei oma mingit päästvat väge, vaid on üksnes millegi sügavama ja olulisema sümbol. Johannes rääkis patukahetsusest ja see on alles esimene samm. Kogu evangeelium kutsub meid kahetsema patte ja uskuma Jeesusesse - Tema surma ja ülestõusmisesse - ning lubama end muuta Püha Vaimuga ristimise kaudu. Seda Apollos ei teadnud, mistõttu Akvila ja Priskilla “võtsid ta eneste juurde ja seletasid talle selgemini ära Jumala tee” (Ap 18:26).

Seega oli Efesose kogudusel juba oma alguspäevil õnn omada tarka õpetlast, kes suutis selgitada neile Pühakirja, lisaks sai kogudus olla tunnistajaks sellesama õppinud mehe pöördumisele tõeliseks Kristuse jüngriks.

On ilmselge, et lisaks muudele headele omadustele, oli Apollos valmis tunnistama oma puudusi ja võtma kuulda neid, kes teda õiges suunas juhataksid. Miks on igale kristlasele äärmiselt oluline olla avatud oma vaadete korrigeerimisele? Millal püüdis keegi sind viimati milleski parandada? Kuidas reageerisid? Kuidas õppida olema avatum teiste juhatusel?

Paulus Efesoses (Ap 19:1-20)

Oma kolmandal misjoniretkel pidas Paulus kinni lubadusest efeslastele (Ap 18:21) ja pöördus tagasi sellesse suurde linna, kus ta veetis kolm aastat jutlustades ning aidates rajada tugevat kogudust. “Kõik, kes Aasias elasid, niihästi juudid kui kreeklased, said kuulda Jeesuse sõna” (Ap 19:10). Pane tähele, et siin öeldakse – nii juudid kui kreeklased. Efesose kogudus oli segu eri rahvustest, mis on fooniks sedavõrd palju ühtsusest ja suhetest rääkivale Efesose kirjale.

Pauluse teenistus Efesoses algas õigest kohast: ta tõi tõe kogu täiuse juurde juba olemasolevad usklikud, kes sarnaselt Apollosele olid ristitud Johannese ristimisega, kuid mitte Jeesuse ristimisega ega olnud kuulnudki, “kas Püha Vaimu on” (Ap 19:1-3). Hea õpetaja nagu Paulus oli, tõi ta nad suurema valguse juurde, mille usklikud ka hea meelega vastu võtsid.

Pauluse teenistus kohtas siiski ka vastupanu. Ehk teisisõnu, ka nii hea evangeeliumikuulutaja ei suutnud jõuda kõigi südameteni. Kuidas ta sellises olukorras käitus? Miks ta tegi sinu arvates just nii?

Hoolimata mõnede kangekaelsusest (9. s), kuulsid nii kreeklased kui juudid kogu Aasia maakonnas Issanda sõnumit. Paulus õpetas ja jutlustas kahe aasta vältel iga päev ning Jumal tegi “iseäralisi imetegusid” tema kaudu (11. s).

Pauluse jutluste ja tervendamiste tulemused olid vapustavad. Paljud said usklikuks, tunnistasid oma patud ning pöördusid maagia ja nõiakunsti juurest Jumala juurde. Okultismi alustalad vappusid ja linnas põletati mitme miljoni dollari väärtuses satanistlikke raamatuid (18-19. s). Mis kõige tähtsam, “võimsasti kasvas Issanda sõna ja avaldas oma väge” (20. s). Ent “Issanda Jeesuse nime ülistamine” (17. s) täitis linna hirmuga, et “suure jumalanna Artemise templit ... miskiks ei panda ja et kaob ka jumalanna suur au” (27. s).

Loe 18. ja 19. salmi. Pööra tähelepanu sellele, kui palju läks inimestele maksma nende uus usk. Kui palju on maksma läinud sinu usk sinule? Vaata oma südamesse. Mille pead sina oma südames põletama?

Pauluse teenistuse põhjalikkus (Ap 20:17-38)

Kolmeaastase Efesose teenistuse lõppedes suundus apostel misjoniretkele Makedooniasse, Kreekasse ja Troasse, planeerides seejärel tagasitulekut Jeruusalemma. Laevamarsruut nägi ette ka peatust umbes 30 miili (ca 48 km) kaugusel Efesosest asuvas Mileetosel. Paulus kutsus Efesose koguduse vanemad Mileetosesse, et nendega seal hüvasti jätta. Kõigist rajatud ja külastatud kogudustest oli just Efesose kogudus Paulusele kõige armsam ja südamelähedasem. Tema armastuse ja pühendumuse suurst näeme tema hüvastijätukõnes Ap 20:18-35.

Pööra tähelepanu Pauluse teenistuse iseloomustajale ja põhjenda, miks igaüks neist vaimulikus teenistuses sedavõrd tähtis on:

1. Tema elu oli sama selge, kui tema teenistus (18. s)
2. Ta teenis siira südamega (19. s)
3. Ta õpetas nii avalikult koguduses kui kodudes (20. s)
4. Tal oli üks ja sama sõnum nii juutidele kui kreeklastele – usk Jeesusesse (21. s)
5. Tema elus oli esikohal teenimine, mitte tema enda soovid (24.-26. s)
6. Ta avaldas Jumala tahte terviklikult (27. s)
7. Ta andis üle vastutuse karja eest hoolitsemisel ja hoiatas teenistust varitsevate ohtude eest (28.-31. s)
8. Ta uskus, et kogudus on ostetud Kristuse enda verega (28. s)
9. Ta uskus enese ülalpidamise vajalikkusesse (33.-35. s)

Paulus jättis Efesose koguduse asjatundlike vanemate hoole alla (17. s). Samuti määras ta seal teenima Timoteose, pannes tema peale erilise ülesande – Timoteos pidi kindlustama, et “nad ei õpetaks teisiti ega teeks tegemist tühjade juttude ja lõpmatute suguvõsade üleslugemistega, mis tekitavad rohkem küsimusi kui Jumala majapidamisest arusaamist usus” (1 Tm 1:3, 4).

Efesose kogudusel oli ka õnn saada osa armastatud jüngri Johannese teenistusest ja nõuandeist (vt Ellen G White “Ajastute igatsus”, orig lk 194). Üks vanadest kirikuisadest, Iranaeus (ca 130-200 AD), kirjutab Johannese asumisest Efesosse, kus ta pani kirja oma evangeeliumi (Against Heresies, 2.22.5; 3.1.1). Eaka jüngri kohalolek iseendast pidi olema Efesose kogudusele suure vaimuliku jõu ja rõõmu allikaks.

Loe Pauluse hüvastijätukõne efeslastele Ap 20:18-35. Pane oma mõtted paberile: milline osa sind puudutab, kuidas, mida sa sellest oled õppinud ja kuidas saab selle rakendamine oma elus parandada ja edendada sinu teed Issandaga.

Edasiseks uurimiseks: Loe Ilm 2:1-7. Pööra tähelepanu Efesose kogudusele Jumala poolt antud soovitudele ja hoiatustele. Kas need kehtivad ka sinu ja sinu koguduse kohta?

Loe E. G. White'i raamatust "Apostlite teod" orig lk 281-297. Pööra tähelepanu tugevale vastupanule, mida evangeeliumikuulutamine Efesoses kohtas.

"Nende [Priskilla ja Akvila] õpetuste abiga omandas ta [Apollos] selgema arusaamise Pühakirjast ja temast kujunes üks ristikoguduse võimekamaid kaitsjaid. Nii õppis läbinisti õpetatud ja suurepärane kõnemees Issanda teid täiuslikumalt tundma kristlasest mehe ja naise abiga, kes ise olid lihtsad telgimeistrid." – E G White'i komm 6BC, lk 1063.

"Paganlikele maagidele vastavad tänapäeval spiritistlikud meediumid, selgeltnägijad ja tulevikuennustajad. ... Kui loor meie silmade eest võiks langeda, näeksime, kuidas kurjad inglid kogu oma kunsti tarvitavad, et inimlapsi petta ja hukutada." – AA 290.

Küsimused aruteluks:

1. Igal ajastul tuleb igal inimesel pidada sama võitlust: Diana või Kristus? Millised Dianad prevaleerivad teie ühiskonnas? Kuidas saate teie kogudusena aidata teistel selgelt neid eri pooluseid näha? Kuidas saate teie klassina aidata oma koguduseliikmeil mitte vajuda Diana teenimisse, ükskõik millisel kujul seda ka ei esineks?

2. Lugegu keegi klassist valjusti ette Pauluse hüvastijätukõne efeslastele Ap 20:18-35. Seejärel arutlege klassis, milliseid mõtteid tema sõnad igaihes teis äratavad.

3. Loe veelkord neist, kes põletasid kõik oma raamatud. (Vt kolmapäevast osa). Kas polnud see pisut äärmuslik (tegu oli ju lõppude lõpuks raamatute põletamisega)? Mida õpetlikku need teod endas kannavad? Paluge inimestel rääkida oma kogemusest, mil nad põletasid midagi ära Issanda pärast? Mis see oli? Miks nad arvasid, et see oli vajalik? Kas neil on tagantjärele sellest kahju või hea meel?

2. õppetükk — 1. - 7. oktoober

Kiri efeslastele: mitmesugused suhted

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 14:12; Ap 26:9-19; Rm 1:7; 1 Kr 1:3; Gl 1:11-17; Ef 3:11, 12; Kl 1:20, 21; Ilm 12:7.

Meelespeetav tekst: “Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes meid on õnnistanud kõige vaimuliku õnnistusega taevasis asjus Kristuses.” (Ef 1:3).

Möödunud nädalal õppisime, et Pauluse kolmanda misjonireisi lõpul, tagasiteel Jeruusalemma, ütles ta efeslastele, et nad “iialgi enam ei saa minu silmi näha” (Ap 20:25). Tal oli õigus. Peagi võeti Paulus Jeruusalemmas kinni ja viidi lõpuks Rooma vangi. Eemal misjonivõitluste survest, vangistatuna keisri vanglas viibides, vaatas Paulus tagasi oma elule paganate apostlina (Ef 3:8).

Vanglaüksinduses kroonisid eaka apostli vapustavat osadust Jeesusega kirjad filiplastele, koloslastele, Fileemonile ja efeslastele, mida sel veerandil uurime.

Kiri efeslastele ei käsitle ühtki konkreetset probleemi, ei õpetuslikku ega sotsiaalset. Selles ülistatakse rõõmu osadusest ja suhtest Kristusega ning üksiolemisest Temas. Samuti väljendab Paulus siin oma tohutut tänu ja kiitust Jumalale selle eest, mida Ta Kristuse kaudu on teinud, pannes aluse oma kogudusele.

Pilk nädalale: Miks oli Paulus sedavõrd kindel oma kutsumises? Kes on apostel? Kes on püha? Mida tähendab see, kui Piibel räägib rahust? Mida mõtleb Paulus väljendiga “Kristuses”?

Autor: Paulus

“Paulus, Jumala tahtest Kristuse Jeesuse apostel pühadele, kes on Efesoses, ja usklikete Kristuses Jeesuses.” (Ef 1:1).

Oma kirja avalausega osutab Paulus kohe enesele kui apostlile. Pauluse kreeka keele kontekstis kannab see sõna endas saadiku, sõnumitooja tähendust, mis on kahtlemata väga sobiv iseloomustamiseks Pauluse elu ja teenistust, sest tal oli tõepoolest sõnum, mida kuulutada.

Evangeeliumides kasutatakse sõna *apostel* praktiliselt üksnes rääkides kaheteistkümnest, kelle Jeesus kutsus ja saatis tööle ning keda tuntakse loomulikult kaheteistkümnepostlina (vt Mt 10:2-4, Mk 3:14-19; Lk 6:13-16). Ehkki Paulus ei kuulunud algse kaheteistkümnepostli hulka, kasutab ta seda sõna nii kirjas efeslastele kui paljudes muudes kohtades enda kohta, sest ta oli kindel oma kutsumises.

Kuidas ja miks kaitseb Paulus oma apostliseisust?

Ga 1:1 _____

Ga 1:11-17 _____

1 Ko 9:1, 2 _____

Ap 26:9-19 _____

Paulus ei kahelnud kunagi oma apostlikutses. Damaskuse tee kogemusel oli talle tohutult sügav mõju ja just sel kohtumisel Jeesusega võttis ta vastu kutse olla valitud sõnumivijaks paganaille (Ap 9:15; 22:21). Sellest hetkest alates ei kuulunud ta enam iseendale, vaid Jeesusele. Jumala tahe oli, et temast saaks apostel, saadik, läkitatu, Jeesuse Kristuse sõnumitooja. Paulus võttis selle vastu kogu südamega. Pärast toda kogemust muutus tema elu täienisti teiseks. Sama kehtis ka koguduse ja maailma kohta.

Paulusel oli dramaatiline pöördumise kogemus teel Damaskusesse. Väheste kutsutute kohtumine Jumalaga on osutunud samavõrd dramaatiliseks. Sellegipoolest kutsub Jumal inimesi ka täna. Kuidas oled sina kogenud Jumala kutset oma elus? Kuidas vastaksid küsimusele: Milleks on sind Jumal kutsunud?

_____

_____

Kirja saajad: Efesose pühad

Kiri on adresseeritud “pühadele, kes on Efesoses, ja usklitele Kristuses Jeesuses.” (Ef 1:1). Algristikogudus tunnistas peaaegu üksmeelselt, et see kiri oli kirjutatud Efesose kogudusele, kuid mõnedes olulistest vanaaja käsikirjades on sõna Efesos välja jäetud, mis tõstatab küsimuse, kas kiri ikkagi oli algselt kirjutatud efeslastele. Konservatiivne õpetlaste tiib tunnistas üldiselt, et kiri oli adresseeritud Efesose kogudusele, kuid mõeldud ringlema ka teistes Aasia kogudustes. See selgitab ka, miks ei räägi Paulus konkreetseist kohalikest inimestest ega probleemidest, vaid rõhutab pigem Kristuse töö kosmilist tähtsust, räägib Jumala tegevusest taevastes paikades, Kristuse tegudest ristil ja koguduse võitlusest “valitsuste ja võimudega” (Ef 6:12).

Paulus kasutab oma kirjades sageli sõna *pühad*. Terves Uues Testamendis kasutatakse seda sõna 61 korral, neist 39 juhul Pauluse kirjades. Allpool on toodud viis kirjakohta nimetatud sõnaga. Loe neist igaüht tähelepanelikult ja püüa määratleda selle tähendust.

Ilm 14:12 _____

1 Kr 1:2 _____

Ef 4:12 _____

Ef 5:3 _____

Kl 1:26 _____

Püha ei osuta mingile vaimulikule eliidile, vaid kõigile usklitele. Otseselt tähendab see *eraldatust* ja antud kontekstis eraldatust Kristuses Jeesuses, ja Temale ustavust. Üldine arvamus, et pühad on patunud ja moraalselt täiuslikud, on Uue Testamendi sõnakasutusele võõras. Samal ajal kui pühad peavad pidama “Jumala käske ja Jeesuse usku” (Ilm 14:12), ei rõhutata siin mitte niivõrd moraalselt täiuslikkust, kuivõrd ustavust Jeesusele. Püha on patune, kes on päästetud Jumala armust.

Peale selle, pühad Efesoses on Kristuses Jeesuses. Kõigil Kristuse vastuvõtnutel on kaks aadressi: nad on Efesoses ja Kristuses, teisisõnu – selles maailmas ja tulevases.

“Väikeselt tüdrukult, kes viibis määrdunud akendega pühakojas, küsiti, kes on püha. “Püha on see, kellest valgus läbi paistab,” vastas tüdruk. Püha on inimene, kelle elu – kõne, teod, suhtumised, suhted – osutavad Jeesusele.” – “Life Application Bible Commentary: Efesians”, lk 4. **Kuivõrd on sinu möödunud päeva teod või sõnad osutanud Jeesusele? Mida muudaksid, kui see võimalik oleks?**

Arm ja rahu

“Armule teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt.” (Ef 1:2).

Paulus kasutas väljendit “armu ja rahu” osana tavapärasest tervitusest enamikus oma kirjades (Rm 1:7; 1 Ko 1:3; 2 Ko 1:2; Ga 1:3; Fi 1:2; Kl 1:2, jne). Siinkasutatud sõna *arm* erineb kreeka keeles üldiselt kasutatud tervitusvormelist, millega tavaliselt sooviti tervist ja jõukust. Selle asemel, et tervitada oma lugejaid soovides neile tervist ja kõike head, võttis Paulus kasutusele *armu*, mis hakkas ristiusu kontekstis omandama uut tähendust, rõhutades Jumala teenimatut soosingut patuste suhtes. Vaid Jumala algatusel ja ainuüksi Tema armastuse tõttu on võimalik saada patust päästetud. Seda mõtet rõhutab Paulus pisut tagapool: “Sest teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu ja see pole mitte teist enestest; see on Jumala and.” (Ef 2:8).

Lisaks armule soovib Paulus oma lugejaile rahu.

Kristuse surm ja ülestõusmine andsid rahule uue tähenduse ning avasid värava uuele kogemusele ja suhtele inimeste ja Jumala ning inimeste endi vahel. Loe järgnevat salme: Jh 14:27; Rm 5:1; Ef 2:14, 15; 6:15. Kuidas mõistad sina siin väljendatud arusaama rahust?

Nii armu kui rahu allikaks on “Jumal, meie Isa ja Issand Jeesus Kristus” (Ef 1:2). Antud salm võrdsustab Kristuse ja Isa, tunnistades seega Jeesuse jumalikkusest. Ilma Jeesuseta ei oleks Jumala arm saanud inimkonnale ilmsiks, samuti poleks olnud võimalik rahu Jumala ja patuste vahel. Siit tulenevalt keskendub kiri sellele, mida Jumal on teinud Kristuses. Tema on meie lunastus. Meid päästetakse tänu Tema armule. Tema on meie rahu. Tema on meie uue suhte aluseks Issandaga.

Kuidas oled sina kogenud Jumala rahu? Kuidas erineb see rahu maailmas leitavast rahust? Mida on sul võib-olla tarvis teha selleks, et õppida paremini tundma ja kogema Jumala poolt meile pakutavat rahu?

Teema: ühtsus

“Kui ta meile tegi teatavaks oma tahtmise saladuse oma hea meele kohaselt, nõnda nagu ta seda eneses oli kavatsenud, aegade täiuse korraldamiseks, et Kristuses kokku võetaks kõik, mis on taevas ja mis on maa peal.” (Ef 1:9, 10).

Lugenud need salmid, pööra tähelepanu peamisele teemale – ühteliitmisele. Keda tahab Issand liita? Kuidas aitab arusaam suurest võitlusest, kaasa arvatud Lutsiferi ja inimkonna langemine, mõista vajadust sellise ühteliitmise järele? Vt Ilm 12:7; Jes 14:12; Kl 1:20, 21.

Nende kahe salmiga tõstab Paulus esile ühteliitmise kui oma kirja keskse teema. “Ta kirjutas kogudusele ... mis koosnes juutidest ja paganaist, aasialastest ja eurooplastest, orjadest ja vabadest, millest kõik sümboliseerivad lõhestunud maailma, mida tuleb liita üheks Kristuses. Selleks on hädavajalik vastuolude kadumine inimese enda, perekonna, koguduse sees ja ... üksmeel kogu Jumala universumis.” – Ellen G White’i komm 6BC, lk 995.

Pauluse kontseptsioon ühtsusest on kahemõõtmeline. Esimene mõõde puudutab kogudust, kuhu on üheks ihuks kokku liidetud juudid ja paganad. Teine mõõde on ülemaailmne, milles kõik taevas ja maa peal olev liigub täieliku üksiolemise poole Kristuses.

Niisuguse ühtsuse allikaks, ajendiks ja vahendiks inimeste ning universumi vahel ei saa olla inimlikud vajadused ja võimed ega mitte mingisugune arengu-, ajalooline või mehhaaniline protsess looduses. Efesose raamat osutab kõrgemale ja kindlamale võimalusele. Siin räägitakse lõplikust universumi ühendamisest Jumala mõistuse ja tahte läbi. Kõik asjad liiguvad “tema hea meele kohaselt, nõnda nagu ta seda eneses oli kavatsenud.” (Ef 1:9).

Selle kogu universumi ühenduse väike peegeldus peab Pauluse sõnul olema nähtav siin ja praegu ristikoguduses.

Miks on koguduse ühtsus sedavõrd oluline? Mis juhtub lahkmeele, lahkkelide ja lõhenemise puhul? Kes saab haiget? Millised on tagajärjed? Millisel praktilisel moel võid sina üksikisikuna aidata kaasa üksmeelse õhkkonna säilitamisele koguduses?

Lahendus: Kristuses

Väljend *Kristuses* ja selle teisendid esinevad Pauluse kirjades paarilsajal korral. Efesose kirjas on see võtmefraas, mis näitab Pauluse arusaama sügavust sellest, mida Jumal on meie ja kogu universumi heaks ära teinud Kristuse elu, surma ja ülestõusmise kaudu. Enam kui kolmekümnel korral kasutab Paulus siin väljendit *Kristuses*, *Temas* ja *kelles*. Suuremat osa neist fraasidest on kasutatud viisil, mis näitab, et Jumala igavikulised eesmärgid loomisel, ajaloo, lunastusel ja taastamisel on saanud võimalikuks Kristuse kaudu. Tema on võtmeks kõigele, mille me Jumalalt saame.

Seega Paulus mitte ainult ei tunnista Kristuse lihakssaamise tähtsust, vaid kinnitab ka veendunult, et ilma Kristuseta poleks meil ei lunastust, lapseseisust, pattude andekssaamist, ligipääsu Jumalale, ei Tema armastuse avaldumist, ei kogudust, ei kosmist ennistamist ega üleüldse mingit tulevikku. Kiri efeslastele on seega igas mõttes Kristusekeskne kiri – see on hümn Jeesusele, ilma kellela me oleksime “kodakondsuseta” ja “võõrad” (Ef 2:12).

Mida on järgnevate salmide põhjal meie heaks ära tehtud Kristuses?

Kl 1:13, 14 _____

Ef 3:11, 12 _____

Ef 1:7 _____

Ef 1:10, 11 _____

2 Ko 5:19 _____

Kl 2:10 _____

Kl 2:10 _____

Kõik, mida me omame või millele kristlastena loota võime, pärineb ainuüksi Kristuselt. Tema on teinud meie heaks seda, mida meie mitte kunagi enda heaks teha ei suuda. Just seetõttu võlgname Talle kõik, just seetõttu peab Tema saama meie elus esimeseks, just seetõttu peame alistama oma soovid Temale, just seetõttu ei ole vabandust neil, kes Ta tagasi lükkavad ja hülgavad kõige selle, mis Ta meie jaoks on, sest lükates kõrvale Kristuse, lükkame me endast eemale elu.

Kuna Kristus on kõik kõiges, peab Talle kuuluma keskne koht meie elus. Meie kodu, töö, väärtushinnangud ja kummardamine peab keskendumale Temale. Kristuses on Jumal teinud kõik asjad võimalikuks.

Kristus meie sees muudab selle võimaluse tegelikkuseks. Milliseid praktilisi muutusi peab oma elus ette võtma, et Jumal püsiks sinu elu keskmes?

Edasiseks uurimiseks: “Paulus õigustas oskuslikult oma positsiooni Kristuse apostlina. Ta kuulutas enese olevat apostel, “mitte inimeste poolt valitud ega ühegi inimese kaudu, vaid Jeesuse Kristuse ja Jumala Isa läbi, kes Tema on surnuist üles äratanud.” Ta oli saanud oma volitused mitte inimestelt, vaid kõrgeimalt Autoriteedilt taevas. Tema positsiooni oli tunnustanud ka vanemate nõukogu Jeruusalemmas, mille otsustest oli Paulus juhitud kogu oma töös paganate hulgas.” – AA 387.

Ühtsus: “Kui inimesed hoiavad ühte mitte isekatest huvidest ajendatuna, vaid armastusest, siis kõneleb see jõust, mis on ülem igast inimlikust jõust. Selline üksmeel tunnistab, et inimolemuses on taastamisel Jumala kuju, et südamesse on istutatud uus elupõhimõte. See näitab, et jumalik olemus suudab seista vastu kurjuse üleloomulikule väele ning et Jumala arm võidab inimese lihalikus südames peituvat isekust.” DA 678.

Kristuse töö: “Kristuse lunastustöö mõistab Jumala valitsuse õigeks. On selge, et kõikvõimas Jumal on armastuse Jumal. Saatana süüdistused on ümber lükatud ja tema olemus paljastatud. Mäss ei saa puhkeda enam kunagi. Patt ei saa enam iialgi tungida universumisse. Armastuse eneseohverduse kaudu on maa ja taeva elanikud seotud oma Loojaga lahutamatus liidus.” DA 26.

Küsimused aruteluks:

1. Mida ütleksid inimesele, kes väidab: “Ma andsin oma südame Kristusele, võtsin vastu Tema lepitussurma enda eest ja püüan kogu mulle Jumala poolt antud väest Talle kuuletuda, ent ometi ei tunne ma rahu oma südames?”

2. Kas teie koguduses esineb lõhestavaid vastuolusid? Kui jah, mida saaksite oma klassiga ära teha üksmeele edendamiseks?

3. Heitke klassis koos veelkord pilk neljapäevases osas loetletud salmidele, mis räägivad meie heaks Kristuses tehtust. Igaüks valigu loetletuist enda jaoks tähtsaim aspekt ja põhjendagu, miks see talle sedavõrd oluline näib.

3. õppetükk — 8. - 14. oktoober

Mida Jumal on teinud

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1 Kr 2:7; Rm 8:15, 16; Ef 1:3-14; 1 Pt 1:20; Ilm 13:8.

Meelespeetav tekst: „Kelles meil on lunastus Tema vere läbi, üleastumiste andekssaamine Tema armu rikkust mööda” (Ef 1:7).

Kiitus ja palve. Kreekakeelses algversioonis on Ef 1:3-14 üks pikk lause, milles apostel tutvustab kristliku teoloogia olulisemaid aspekte, kaasa arvatud arusaam sellest, et koguduse – Jumala maapealse perekonna – moodustamisega oli seotud jumalik Kolmainsus. Jumal Isa on „meid valinud Tema [Kristuse] sees enne maailma rajamist” (4. s). Kristuses on meil „lunastus Tema vere läbi” (7. s). Samal ajal on Püha Vaim meie kinnitajaks ja meie igavese pärandi tagatiseks (13-14. s).

Paulus tunnistab, et kuigi Jumal tegutseb ajaloos ja ajas, elab Ta „taevastes paikades”. Seda väljendit seostatakse Efesose kirjas viiel korral kohaga, kust pärinevad meie õnnistused (3. s), kus asub Kristuse aujärg (20. s), kus ka meie kunagi istuma hakkame (2:6), kus Jumala eesmärgid on koguduse olemasolu tõttu teatavaks tehtud (3:10) ja kust pärinevad pimeduse jõud, kellega meil võidelda tuleb (6:12).

Pilk nädalale: Mida peab Piibel silmas ettemääratusega? Mida on Efesose kirja järgi Jumal meile Kristuses teinud? Mida mõtleb Paulus lapsendamise all? Kuidas on Kristus meid vabastanud?

Väljavalitud

„Nõnda nagu Ta meid on valinud Tema sees enne maailma rajamist olema pühad ja laitmatud Tema ees armastuses” (Ef 1:4).

Paulus näitab, et koguduse idee pärineb Jumalalt (Ef 1:4, 5). Jumala lunastusplaan ja plaanid lunastatute suhtes ei ole juhuslikud – need pandi paika enne loomist, enne aegade algust. Jumal otsustas oma mõttes valida meid Kristuses. Veel enne meie olemasolu nägi Jumal meid läbi suhte Kristusega ja tänu sellele sai Ta teha meist oma lapsed. Siit tulenevalt ei päästa meid see, kes me oleme, või mida me teeme. Me ei mõjutanud Jumalat, me ei teinud mitte midagi, et Jumal just sellise plaani valmistaks. Tegelikult kavandas Jumal meie lunastusplaani siis, kui meid veel olemaski ei olnud ja kui me elu saime, polnud vaja teha muud, kui Kristuse poolt pakutav vastu võtta.

Kuidas aitavad järgmised kirjakohtad mõista arusaama ettemääratusest? 1 Ko 2:7; Ef 1:4, 5; 3:11; 1 Pt 1:20; Ilm 13:8.

Paljusid inimesi ajab segadusse mõte, et Jumal on meid ette ära määranud saama päästetud, sest siit tuleneks justkui järeldus, et osa inimesi on ette määratud hukka minema. Aga niisugune õpetus ei ole piibellik. Vastupidi, Jumal kavandas kõigepealt oma lunastusplaani vastavalt oma igavikulisele tahtele, et igäiks saaks päästetud (1 Tm 2:6; 2 Pt 3:9). Lunastusplaan, mis hõlmab iga inimolendit, valmistati enne maailma loomist, kuid see ei määranud ette meist igäihe isiklikku vastust sellele plaanile. Seda, et Jumal teab juba ette meie igavest saatust, ei tähenda, et Ta on meie saatuse ette määranud. Lunastust pakutakse meile tänu sellele, mida Kristus on meie heaks teinud, sellekohane plaan töötati välja juba enne meie loomist. Ainus küsimus on: kuidas reageerime sellele meie?

Jumal määras ette ära, et sind päästetakse ehk teisisõnu, Tema algne kava nägi ette, et sa saad olla Temaga koos igavesti uues taevas ja uuel maal. Kirjuta tänu- ja kiitusepalve selle imelise lootuse eest ja selle tähendusest sinu jaoks. Lugege oma palved hingamispäevakooli klassis üksteisele ette.

Kiitke Jumalat meile antud lapseseisuse eest (Ef 1:4-6)**Loe Ef 1:4-6. Mida teeb Jumal meie heaks nende salmide põhjal?**

- 1) 4. salm _____
- 2) 5. salm _____
- 3) 6. salm _____

Mõte kogudusest pärineb Jumalalt, kui Ta enne maailma loomist valmistas lunastusplaani. Ent kellest moodustub kogudus? Kellest saavad Jumala perekonna liikmed? Osalise vastuse annab Paulus juba Ef 1:4 – neist, kes on valitud Kristuses olema „pühad ja laitmatud” ja käivad armastuses. Valitud Kristuses ei osuta Jumala erapoolikule valikule, vaid tunnistab jumalikust hoolitsusest, millega valmistati lunastus kogu maailma päästmiseks, kuid mis aitab vaid neid, kes seda enesele nõuavad.

Päästmine ja igavene elu on kättesaadavad kõigile Jumala vaba annina Jeesuses (Jh 3:16; Ef 2:8, 9), kuid üksnes need, „kes Temasse usuvad”, päästetakse. Selle anni kogu maailma puudutav olemus on ette määratud. Selle anni potentsiaali kasutamine sõltub igäihe enda valikust.

Paulus lisab veel ühe mõtte: need, kes võtavad vastu Jumala ettemääratud lunastuse Kristuses, on „ette ära määratud lapseõiguse osalisiks Jeesuse Kristuse kaudu” (Ef 1:5). Taas pole nii, et Jumal valis ühed ja hülgas teised, vaid need, kes on võtnud vastu selle, mille Kristus on nende heaks teinud, on lihtsalt täide viinud plaani, mis algusest peale oli nende jaoks valmistatud.

Pane tähele lapsendamise mõtet (5. s). Miks kasutab Paulus seda väljendit kirjeldamiseks seda, mida Jumal meie heaks on teinud? Vt ka Ro 8:15, 16; Gl 3:26-29; 4:5.

Jumala kogudus koosneb lapsendatud lastest. Lapsendamata lapsed on vaeslapsed ja „kadunud pojad”, kes asuvad väljaspool Jumala perekonda oma patu tõttu, valides vastasseisu Jumalaga. Ent võttes vastu Jumala poolt ettemääratud abi, lapsendatakse nad Jumala perekonda. Nüüd muutub suhe perekondlikuks suhteks, mis rajaneb armastusel.

Mõttele kellestki, keda armastad. Mis motiveerib sinu tegusid selle inimese suhtes? Kuidas aitab see suhe sul mõista, milline peaks olema sinu suhe Jumala, sind lapsendanud Isaga?

Lunastus Kristuses (Ef 1:7, 8)

Kuidas on lunastus Ef 1:7, 8 põhjal saavutatav?

Kas keegi meist võib saada päästetud ilma vereta? Vt Hbr 9:22.

Lunastamine tähendab orja vabaksostmist lunahinna eest. Pühakirjas tähendab lunastus Jumala poolt ettevalmistatud teed Kristuses päästmaks meid patuorjusest. Ristil meie pattude eest valatud Kristuse veri on teinud võimalikuks mitte üksnes pattude andestuse, vaid ka lunastuse ja lapsendamise Jumala perekonda (Gl 4:4-6; Ef 1:7, 8). Ilma Kristuseta oleks kõik see võimatu.

Pattude andestamine on meie jaoks tasuta, sest ükski meist ei saa sellele hinda määrata ega selle eest maksta. Kuid Jumalale läks andestus palju maksma – Tal tuli selle eest tasuda Jeesuse verega. Patt on oma olemuselt surmav – seal, kus patune pidi surema, oli vajalik asendussurm. Vana Testamendi pühamusüsteemis pakkus Jumal andestust loomavere toomise alusel. Kogu ohverdamiste süsteem ootas päeva, mil Kristus, „Jumala Tall”, võtab ära maailma patud (Jh 1:29). Ristil maksis Jeesus meie pattude eest. Tema poolt valatud veri teeb pattude andestamise võimalikuks (Rm 5:8, 9; Ef 2:13; Kl 1:20).

Meie lunastamine ja lapsendamine said võimalikuks tänu Ristile, “Tema armu rikkust mööda ...[mida] ta on rohkesti välja valanud meie üle” (Ef 1:7, 8).

Paulus kasutab sõna *rikkus* Efesose kirjas kuuel korral (1:7, 18; 2:4, 7; 3:8, 16). Me võime paljus olla vaesed ja kannatada puudust, kuid meil on üliohtralt Jumala armu rikkusi. Oleme vabad patusüüst.

Keegi küsis rikkalt töösturilt, kui palju peab tal olema varandust, et ta rahule jääks. „Alati pisut rohkem,” vastas multimiljonär. Küsige kristlaselt ja ta vastab: „Küll minu Jumal täidab kõik teie vajaduse oma rikkust mööda auga Kristuses Jeesuses” (Fil 4:19).

„Arm on teenimatu soosing ja usklik mõistetakse õigeks ilma endapoolsete tegudeta, ilma ühegi soovituskirjata, mida võiks Jumalale esitada. Ta mõistetakse õigeks lunastuse kaudu, mis on Kristuses Jeesuses, kes seisab taevastes õuedes kui patuse asemik ja pant.” – 1SM 398. Jäta see Ellen White’i tsitaat meelde, sest see osutub masenduse aegadel ja oma päästmises kahtlemise hetkel ääretult käepäraseks.

Saladus (Ef 1:9-12)

Loe Ef 1:9-12. Pane tähele, kui mitmel korral räägib Paulus neis mõnes salmis Jumala tahte või eesmärgi täitumisest. Lisa sellele sama mõtte kordused sama peatüki esimeses kaheksas salmis. Kuidas suurendab sinu usaldust Jumala vastu teadmine, et Jumal täidab oma eesmärgid meie heaolu silmas pidades?

Jumala rahval on palju põhjuseid Tema ülistamiseks: äravalimise, lapsendamise, lunastamise, andestuse ja vastuvõtmise eest. Tänapäevane osa lisab neile veel ühe: suure saladuse, mille „Ta meile tegi teatavaks ... nõnda nagu Ta seda eneses oli kavatsenud” (9. s).

Paulus kasutab sõna *saladus* Efesose kirjas kuuel korral. Selle sõna kreekakeelsel vormil on kaks tähendust: esiteks midagi salajast ja vaid valitud vähemusele teadaolevat, teiseks, midagi varem varjatut, kuid nüüdseks Jumala poolt ilmutatud. Paulus kasutab antud sõna just teises tähenduses.

Millises Jumala tahte „saladusest” räägib Paulus Ef 1:9-12?

Ef 3. ptk määratleb selle Jumala plaanina liita juudid ja paganad ühtsesse osadusse, teisisõnu, luua vastuoludeta ühtne inimkogukond – eraldavate vaheseinteta kogudus. Sellel saladusel on aga ka teine mõõde. See, mille Kristus viis lõpule Ristil, liites juudid ja paganad üheks tervikuks, on vaid eelmaitse sellest, mida Jumal oli „eneses kavatsenud, aegade täiuse korraldamiseks, et Kristuses kokku võetaks kõik, mis on taevas ja mis on maa peal” (Ef 1:9, 10). Just nagu siis kui „aeg täis sai” (Gl 4:4), saatis Jumal oma Poja, et lunastada ning liita juudid ja paganad, nii on Tal ka kavatsus liita „Kristuses kokku ... kõik” (Ef 1:10), kui aeg saab täis ja Kristus tuleb tagasi.

„Niisugune on jumalik siht – kaotatud ühtsuse taastamine. See peab ilmtingimata toimuma Kristuses, sest Tema on kõigi asjade keskpunkt. ... Jumala universumi ühtsuse lõhkus patt. Jumala tahte saladus oli Tema kava taastada purustatud ühtsus õigel ajahetkel ja selle ühtsuse taastamine saab toimuma Kristuse kaudu. Saladus kulmineerub suure võitluse lõpul, kui kõik asjad taevas ja maa peal liidetakse Kristuses ja Kolmainsuse iseloom mõistetakse õigeks.” – Ellen G White’ i komm. 6BC, lk 1000.

Juudid ja paganad (Ef 1:11-14)

Ef 1:11-13 toob Paulus näite uuest ühtsusest, mis sünnib Kristuses juutide ja paganate vahel. Ta kasutab sõnu meie ja teie – „meiegi oleme saanud pärijaiks” (11. s), „kes enne oleme lootnud Kristuses” (12. s); „teiegi olete sellest alates, kui saite kuulda tõe sõna” (13. s). „Meie” osutab juudi kristlastele, kellega Paulus end samastab, ja „teie” pagan-kristlastele.

Millises mõttes olid juudid esimesed? Jumal valis nad esimestena olema Tema pärijad (5 Ms 4:20; 9:29; Sak 2:12). Neile oli „usaldatud, mida Jumal on rääkinud” (Rm 3:2). Neile kuulutati esimesena evangeeliumi (Rm 1:16) ja seega olid juudid esimesed, kes evangeeliumisse uskusid (Jh 1:11; 8:31; Ap 1:8; 3:26).

Siiski ei omista Paulus sõnadega, et juudid olid esimesed, juudisoost kristlastele mingit ülemat seisust. Õigupoolest ütleb ta Ef 1:13: „kelles teiegi [pagankristlased] olete” ja et Püha Vaim on „meie [nii juutide kui paganate] pärandi tagatis” (14. s).

Jumala kuningriigis ei anna Kristuse esimesena tundmaõppimine või Kristuse juurde esimesena tulek mingit eristaatust. Küsimus pole mitte selles, millal me evangeeliumi vastu võtsime, vaid selles, kas me jääme ustavaks selle nõudmistele.

Paulus kinnitab meie pärijaõigusi viitega Püha Vaimu tööle, kellele ta annab kolm iseloomustust. Esiteks nimetab Paulus Teda töötuse Vaimuks. Jumal töötas Jeesuse kaudu Vaimu igäihele, kes kahetseb ja usub (Lk 24:49; Gl 3:14, 16). Teiseks, Vaim on Jumala pitser. Pitser on omaniku märk ja omanikupoolne kinnitus. Jumal paneb oma Vaimu meisse märgina sellest, et me kuulume Talle (vt ka Ro 8:14-17; 2 Ko 1:22). Kolmandaks, Vaim on Jumala tagatis. Tagatist võib nimetada ka “sissemaksuks”, “pandiks”. Vaim on Jumala tagatis, pant, mis garanteerib Tema poolt Tema töötuste täitmise nii juutide kui paganate suhtes „Tema au kiituseks” (Ef 1:14).

Ehkki lunastuse kogemus varieerub sõltuvalt inimesest, räägivad 13. ja 14. salm kolmest põhisammust. Loe need läbi ja kirjuta välja siin kirjeldatud protsess. Mil moel peegeldavad need sinu isiklikku kogemust? Millises osas on sinu kogemus olnud sellest erinev?

Kas saad teha midagi, et seda kogemust muuta, süvendada või rikastada? Kui jah, siis mida? _____

Edasiseks uurimiseks: „Enne maailma rajamist”: „Lunastusplaan ei olnud tagantjärele tekkinud mõte, pärast Aadama langemist kavandatud ettevõtmine. See oli «saladuse ilmutus, mis on olnud igavesest ajast varjul» (Rom.16,25). See oli nende põhimõtete avanemine, millele on igavestest aegadest olnud rajatud Jumala aujärg ... Jumal ei määranud ette, et patt peaks eksisteerima, kuid Ta nägi ette selle tekke ning valmistus selleks kohutavaks võimaluseks. Ta armastas seda maailma nii väga, et Ta töötas anda oma ainsa Poja, et ükski, «kes usub Temasse, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu» (Joh.3,16).” – DA 22.

Jumalikust ettemääratusest: „Taevases nõukogus otsustati, et inimesed, ehkki üleastujad, ei pea hukkuma oma sõnakuulmatuse tõttu, vaid et usus Kristusesse kui nende asemikku ja tagatisse, võivad neist saada Jumala äravalitud, Jumala lapsendatud lapsed Jeesuse Kristuse kaudu Jumala hea meele kohaselt. Jumal tahab, et kõik inimesed päästetaks. ... Need, kes hukuvad, hukuvad seetõttu, et keelduvad enda lapsendamisest Jumala lasteks Kristuse Jeesuse kaudu.” – Ellen G. White’i komm, 6BC, lk 1114.

Küsimused aruteluks:

1. Lugege hingamispäevakooli klassis üksteisele ette tänu- ja kiitusepalved, mis te kirjutasite pühapäevase osa järel. Mida neist palveist üksteiselt õppisite?

2. Kujutle, mis tunne oleks olla orb, kelle lapsendanud pere armastab teda samavõrd kui oma sünnipäraseid pereliikmeid. Kuidas aitab selline võrdlus sul

a) mõista Jumala armastust sinu vastu,

b) mõista, kuidas peaksid suhtuma oma vendadesse ja õdedesse Issandas?

3. Arutlege, kuidas saate klassina kellelgi kogudusest – näiteks uuel või masendunud koguduseliikmel või mõnel noorel – mõista, mida tähendab olla üks osa Jumala perekonnast.

4. õppetükk — 15. - 21. oktoober

Kiitus ja palve

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Lk 1:37; Kl 4:5; Ef 1:15-23; Jk 2:20, 26; 3:13, 17.

Meelespeetav tekst: “Ja [Jumal] asetab kõik tema jalge alla ja pani tema kõigi asjade üle peaks kogudusele” (Ef 1:22).

Kiitus ja palve. Paulus koges elus rohkelt võitlusi, katsumusi ja kurbust, aga sellegipoolest oli ta kiituse ja palve mees. Niisiis, pärast mitmete imeliste asjade loetlemist, mida Jumal on meile Kristuses teinud, toob ta Jumalale tänu Efesose koguduse usu eest, sest oma sõnul on ta kuulnud mitte üksnes nende usust, vaid ka nende “armastusest ... kõigi pühade vastu” (Ef 1:15). Seejärel kinnitab ta, et ta palvetab eestpalvetes efeslaste pärast.

Sageli kipume palvetama vaid nende eest, kellel läheb halvasti, kes meie palveid hädasti vajavad. Siin näeme aga Paulust palvetamas nende eest, kes said ilmselgelt hästi hakkama. Meil tuleb sellest loomulikult õppida, et mitte midagi ei tohi võtta kui enesestmõistetavat: mingu meie tuttavatel usuelus hästi või kehvasti, nende eest tuleb ilmtingimata palvetada.

Peale selle, Pauluse eestpalve annab meile veel ühe tõsisema võimaluse heita pilku sellele, mida Jumal on meie heaks Kristuses teinud ja sellest tulenevale lootusele.

Pilk nädalale: Milline oli Efesose koguduse vaimulik olukord? Kuidas on kristlase jaoks seotud omavahel armastus ja usk? Kuidas me Jumalat tundma õpime? Kuidas iseloomustab Paulus Jumala väge?

Usk ja armastus

“Sellepärast ka mina, kui ma sain kuulda teie usust Issandasse Jeesusesse ja armastusest, mis teil on kõigi pühade vastu, ei lakka tänamast teie eest ja tuletan teid meelde oma palvetes” (Ef 1:15, 16).

Et Jumal on Efesose kogudust õnnistanud “kõige vaimuliku õnnistusega” (Ef 1:3), on Paulus Talle ääretult tänulik. Nagu eelmisel nädalal nägime, kuuluvad nende õnnistuste hulka väljavalimine, lapsendamine, lunastamine, andestamine, ühteliitmine Kristuses ja kogu loodu lõplik taastamine tema algesse seisukorda (3.-14. s).

Kristlik tänutoomine on midagi enam kui lihtsalt tänamine. Tänu peab muutma elu selliseks, et see peegeldaks ja jagaks Jumala õnnistusi aktiivses ning läbimõeldud tegevuses teiste heaks, ja mille jõuallikaks on igapäevane osadus Jumalaga. Efeslaste puhul näis see olevat just nii. Nad olid kristlased, kes elasid vastavalt oma usutunnistusele. Tõepoolest - Paulus kuulis vangistuses olles nende “usust Issandasse Jeesusesse ja armastusest ... kõigi pühade vastu” (15-16. s). Nende jaoks tähendas kristlus enam kui uskumuste süsteemi – see oli kutse muudetud elule ja arenevale suhtele Jumalaga. Kui usk juhib uskumisele, siis uskumine peab juhtima tegudele. Sest usk tegutseb armastuse kaudu (Gl 5:6) ja “usk ilma tegudeta on surnud” (Jk 2:20, 26).

Kuidas liidaksid sina mõtte armastusest kõigi pühade vastu arusaamaga, et usk ilma tegudeta on surnud? Kuidas on omavahel seotud usk ja armastus?

Efeslaste usk oli elav. Nad uskusid ülestõusnud Kristusesse ja tunnistasid, et Tema kaudu on Jumal andnud inimkonnale andestuse ja pääste. Ent usk tähendab enam kui lihtsalt uskumist. Usk on ka vaimulik omadus, mis tähendab ustavust, ning Efesose kogudus oli ustav, lojaalne Kristusele ja Tema nõudmistele. Nende usul Jeesusesse oli oma loomulik tulem: “armastus kõigi pühade vastu” (15. s) – nii juutide kui paganate vastu.

Kui ortodokssed poleks ka meie õpetused, kui kiiduväärsed poleks ka meie jumalateenistused ja tunnistused ning kui ustavad majapidajad me ka poleks – me ei saa olla kristlased, kuni meid ei märgi kahekordne armastus – armastus Jumala ja armastus inimeste vastu. Kas mitte sellise käsu ei andnud Jeesus (Mt 22:37-39)? Kas on võimalik armastada Jumalat ja mitte armastada Tema rahvast? (Vt 1 Jh 4:20, 21).

Kuidas saad kristlasena väljendada oma armastust teiste vastu? Kuidas saad järgnevail päevil teha oma usu Kristusesse nähtavaks, käegakatsutavaks?

Jumala tarkus ja tundmine (Ef 1:17)

Pauluse palve esimesele osale, milles ta tänab Jumalat efeslaste armastusest kantud usuelu eest, järgneb apostli eestpalve osa (Ef 1:17-23). Sageli kipuvad meie palved muutuma lapsikuks, keskendudes materiaalsetele ja enesekesksetele vajadustele. Palve üllam aspekt on eestpalve – palve kellegi eest. Paulus palub Jumalal anda efeslastele “tarkuse ja ilmutuse Vaimu tema [Jumala] tunnetamises” (17. s).

Kas järgnevate kirjakohtade alusel on piibellik tarkus ülim tarkus (L 111:10; Öp 2:2; 4:5; 9:10; 11:12; Kl 4:5; Jk 3:13, 17)? Põhjenda oma vastust.

Filosoofia ütleb - *Tunne iseennast*. Psühholoogia kinnitab, et enese ja oma potentsiaali tundmine aitab inimesel leida elu mõtte. Kuid ei ole suuremat tarkust kui Jumala tundmine ja ülim, mida me Jumala tundmises võime omandada, on see, mida Ta ise meile ilmutab.

Kuidas on Jumal end meile ilmutanud?

L 19:1 _____
 Rm 1:19-21 _____
 Jh 5:39 _____
 Jh 14:9, 10 _____
 He 1:1-3 _____

Jumala ilmutus teeb võimalikuks Tema “tunnetamise” (Ef 1:17), kuid me “ei suuda õigesti mõista ega hinnata jumalikku ilmutust ilma selle Vaimu abita, kelle kaudu Sõna anti.” – 5T 241. Seepärast palub Paulus “südame silmade” valgustamise pärast (18. s). Usklikud vajavad enam kui lihtsalt ratsionaalne teadmine. Nad vajavad vaimulikku nägemist, et oma südame silmadega tunnetada paremini nelja ülitähtsat tõde: “lootus, milleks meid on kutsutud”, “tema pärandi au” (18. s), “tema ülemäära suur vägi” (19. s) ja Kristus kui koguduse pea (22., 23. s).

Kuidas on muutnud sinu elu Jumala ilmutus endast? Miks on see teadmine sind muutnud? Milline oleksid ilma selle teadmista?

Lootus ja pärand (Ef 1:18)

Lisaks tarkusele ja tunnetusele palub Paulus Efesose kogudusele arusaamist sellest, mis on see “lootus, milleks ta [Jumal] teid kutsunud on” ja “tema pärandi au rikkus” (18. s). Pauluse kirjutistes tähendab kutsumine nii kristlase privileege kui vastutust. Jumal on kutsunud meid kuuluma Kristusele, olema Tema pühad (Rm 1:6) ja “Tema Poja Jeesuse Kristuse ... osaduses” (1 Ko 1:9). Tänu Jumala kutsele oleme meie, kes me polnud Tema rahvas, saanud Tema rahvaks (Rm 9:24). Neile, kes on kutsutud, saab Kristus “Jumala väeks ja Jumala tarkuseks” (1 Ko 1:24). Usklikke kutsutakse igavesele elule (1 Ti 6:12). See kutse teeb nad vabaks ja võimaldab neil “teenida üksteist armastuses” (Ga 5:13). See kutse kindlustab neile harmoonilise osaduse, purustades rassilised ja klasside vahelised vaheseinad, sest meid “on kutsutud ühes ihus” (Kl 3:15) ja meil kästakse elada oma kutsumise väärset elu (Ef 4:1). See kutsumine eeldab meilt “mitte rüvedust, vaid pühitsust” (1 Te 4:7) ja rahuküllast elu (Kl 3:15) – “kuidas kohus on Jumala ees, kes teid kutsub oma riiki ja ausse” (1 Te 2:12). See kutse Jumala riiki on “taevase kutsumise võiduhind Kristuses Jeesuses” (Fi 3:14), mis peaks meid motiveerima kristlikus võidujooksus edasi pingutama.

Niisugune on Jumala kutse tohutu suurus. See katab mineviku (andestus), hõlmab oleviku (elu osaduses ja rahus) ning ootab tulevikus “õndsas lootuse täitumist ja suure Jumala ning meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse auhiilguse ilmumist” (Tt 2:13). See on “lootus, milleks ta teid on kutsunud” (Ef 1:18), ütleb Paulus ja palub, et võiksime aru saada selle tohutust suuruselt ja ülevusest.

Lootusele lisab Paulus “tema pärandi au rikkuse” (18. s). Pärandit saab mõista kahes tähenduses. Esiteks, usklikud on Jumala pärand. Teiseks, pärand on see, mille usklikud Jumalalt saavad kui Tema pärijad. Viimane selgitus viitab tõsiasi, et pärand on nii käesolev eesõigus, mida pakub päästmiskogemuse rõõm siin ja praegu kui ka tulevane tasu, mille tagatiseks ja pandiks on Püha Vaim (Ef 1:13, 14). See lõplik tasu on “kadumatu ja rüvetamatu ja närtsimatu” pärand, “mis taevas on talle teie jaoks” (1Pe 1:4).

Piibel ütleb, et me peame olema “väärt Jumalat, kes kutsub teid oma riiki ja ausse” (1 Te 2:12, ingl k NKJV). Patustena pole me väärt isegi seda, et meid päästetaks, kuid tänu päästele tahame me elada “Jumala vääriliselt”. Milliseid muutusi pead selles kontekstis tegema oma elus, et see oleks Jumala vääriline?

Tema võimsa väe mõju (Ef 1:19-21)

Pauluse palve puudutas vajadust tarkuse ja tunnetuse järele, samuti Jumala kutsumisest ja pärandist arusaamise olulisust. Nüüd keskendub apostel vajadusele mõista “mis on tema ülemäära suur vägi meie suhtes, kes usume tema jõutugevuse mõjul” (Ef 1:19).

Jumala üheks iseloomustajaks on kõikvõimsus. See tähendab, et Jumal suudab kõike. Kuidas avaldub Tema vägi? Too mõned näited koos neid toetavate kirjakohtadega. (Vt näiteks 1 Mo 2:7; Jes 66:22; Lk 1:37; 2 Ko 5:17; 1 Te 4:16).

Paulus kasutab Ef 1:19 nelja kreekakeelset sõna rõhutamaks Jumala väe kõikehaaravat ja võrreldamatut olemust. Esiteks, *dunamis* (“vägi”), mis märgib kaasasündinud võimet viia alustatu lõpule. Ülejäänud kolm sõna on *kratos* (“jõu”), *ischys* (“tugevuse”) ja *energeia* (“mõjul”). Paulus laob ühe sarnase tähendusega sõna teise peale, et rõhutada Jumala väe poolt universumis kordasaadetu mõõtmatu ja absoluutset iseloomu. *Energeia* märgib aktiivsust ja efektiivsust – Jumala vägi on tegevuses. *Ischys* viitab sisemisele tugevusele või võimsusele. *Kratos*, mida Uues Testamendis kasutatakse üksnes ühenduses Jumala või Tema Sõnaga, osutab alistavale või võidukale väele. Nende nelja sõna kokkuliitmisel saame ülivõimsa kuulutuse: Jumala väe ääretu suurus ilmneb töös, mille Ta on lõpule viinud. Ta on teinud seda kogu oma jõu ja võimsuse abiga, saavutades niimoodi tohtu võidu oma vaenlase üle, teda enesele alistades ja purustades.

Kohe lisab apostel, et sarnast ülimat Jumala väe avaldumist näeme selles, mida Jumal on teinud “Kristuses” (Ef 1:20). Paulus määratleb selle kolme mõtte abil:

- Ülestõusmine: “Ta äratas tema surnuist üles” (20. s). Paulusele on Jumala armastuse ülim väljendus Kristuse surm (Rm 5:8) ja Jumala väe ülim väljendus Kristuse ülestõusmine (Ef 1:19, 20).

- Ülendamine: “Pani istuma oma paremale käele” (20. s).

- Valitsus kogu universumi üle: “Asetas kõik tema jalge alla” (22. s). Kristus on universumi Valitseja.

Vägi, mis äratas Kristuse surnuist, on seesama vägi, mis päästab meid patust ja lunastab meid. Miks me siis ikkagi jätkuvalt kukume, kui meie sees nii võimas vägi tegutseb? Kus peab olema viga? Kuidas määravad meie enda valikud selle, mil määral saab Jumal meis tegutseda?

Kogudus, Kristuse ihu

Kuidas kuulutab Paulus Kristuse lõpliku võidu suurust ja aulisust Saatana üle ning Tema lähedast suhet kogudusega? Ef 1:20-23.

Pauluse palve neljas osa on meisterlik segu kiitusest ja palvest. Kiitus Kristuse ülesäratamise ja ülendamise eest. Palve, et usklikud mõistaksid – Kristuse võidul surma üle ja Tema ülendamisel on kaks kosmilise tähtsusega tagajärge. Esiteks, Jumal on pannud Kristuse “üle kõige valitsuse ja võimu ja väe ja ülemuse ning üle iga nime, mida nimetatakse mitte ainult selles, vaid ka tulevases maailmas, ja asetab kõik tema jalge alla” (Ef 1:21, 22). Siin on märguanne kogu universumile selle kohta, et suures kosmilises võitluses Kristuse ja Saatana vahel on Kristus saavutanud lõpliku võidu ning kõik asjad on nüüd Tema valitsuse all. Tema on kõikide tunnustatud Issand (Fi 2:9-11).

Teiseks, Jumal on pannud Kristuse “kõigi asjade üle peaks kogudusele, kes on tema ihu” (Ef 1:22, 23).

Mõtiskle Ef 1:23 üle, kus öeldakse, et kogudus on Kristuse ihu. Mida see tähendab? Millise vastutuse paneb see Tema ihu liikmetele? (Vt ka 1 Kr 12:12-25).

Ihu metafoor rõhutab koguduse olemuslikku ühtsust Kristusega ja Kristuses. Koguduse kui usklike kogukonna olemasolu on seotud otseselt Kristuse lunastustööga. Nii koguduse rajamine kui selle tulevik uuel maal baseeruvad Temal. Ilma Kristuseta ei ole olemas ka kogudust. Ülestõusnud Issand ei ole mitte üksnes universumi, vaid ka koguduse Issand. Seepärast ütlebki Paulus, et Tema on koguduse pea, “kes on tema ihu” (Ef 1:23). Koguduse autoriteedi ja missiooni allikas ning asukoht on selle pea – Kristus.

Tänu niisugusele lähedusele, koguduse kui ihu üksiolemisele Kristusega, on Jumal täitnud koguduse Tema “täiusega, kes kõik kõiges täidab” (23. s). See on täiuslik kinnitus: Kristus täidab koguduse kõigi õnnistuste ja andidega (Ef 4:11-16), et kogudus kui Tema ihu saaks jääda Talle ustavaks.

Kuidas noomiksid või millist nõu annaksid (tänapäevase valguses) inimesele, kes ütleb: “Ma ei pea kuuluma mingisse kogudusse ega organisatsiooni, selleks et Issandat teenida!”?

Edasiseks uurimiseks: Päästev usk: “Ei piisa, et usume, mida Kristusest räägitakse, meil tuleb uskuda Temasse.. ... Päästev usk on leping, mille kaudu need, kes võtavad Kristuse vastu, sõlmivad liidu Jumalaga. ... Elav usk tähendab kasvavat tarmukust ja kindlat usaldust, mis muudab inimhinge võidukaks.” – DA 347.

Jumala ilmutusest: “Meil tuleb uurida Jumala ilmutust, mille Ta meile endast on andnud. Me võime üritada seda mõista. Ent sellest kaugemale ei ole meile määratud minna. Suurim intellekt võib püüda jõuda kaugemale, kurnates end oletustega Jumala olemuse kohta, kuid need püüded jäävad tagajärjetuks. Seda probleemi pole antud meile lahendada. Inimmõistus ei suuda Jumalat mõista. Ärgu piiratud inimene proovigugi Teda tõlgendada. ... Selles küsimuses on parim vaikida. Kõiketeadev Jumal on väljaspool inimeste arutlusvõimet.” – 8T 279.

Kristus, koguduse pea: “Kristuse ja Tema koguduse vaheline suhe on äärmiselt lähedane ja püha – Tema on peigmees ja kogudus pruut; Tema on pea ja kogudus ihu. Seega tähendab ühendus Kristusega ka ühendust Tema kogudusega.

Ustavus Kristusele nõuab ustavust koguduse ülesannete täitmisel. See on oluline osa teenimise õpetusest, mis Issanda elust läbiimbunud koguduses juhib tööle maailma heaks, kes Teda veel ei tunne.” – Ellen G White, “Education”, lk 268, 269.

Küsimused aruteluks:

1. Vaadake klassis üle Pauluse palve põhipunktid, mida sel nädalal käsitlesime. Mille pärast ta põhimõtteliselt palub? Kas ka teie peaksite selle pärast palvetama? Arutlege.

2. Paulus palub tarkust ja tunnetust, et usklikud võiksid Jumalat täielikult tundma õppida. Kreeklastele tähendab Jumala tundmine Tema tundmist intellektuaalsel (mõistuslikul) tasandil, heebrealaste jaoks tähendab see Jumala tundmist kogemuslikul tasandil. Arutlege nende kahe tasandi erinevuse üle.

3. Arutlege klassis Kristuse võidust rääkivate Pauluse sõnade valguses Ef 1:20-23 olulisel teemal: miks jätkub ikka veel võitlus Saatana ja patuga. Millised sinu teadmised suurest võitlusest aitavad sellele küsimusele vastata?

5. õppetükk — 22. – 28. oktoober

Kogudus: Jumala meistritöö

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 3:24-28; 6:8-11; Ef 2:1-10; Ef 2:8, 9; 2 Kr 5:18; Kl 2:12, 13.

Meelespeetav tekst: „Sest teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu ja see pole mitte teist enestest; see on Jumala and; mitte tegudest, et ükski ei saaks kiidelda.” (Ef 2:8, 9).

Prantslane Michael Foucault soovitas kunagi lammutada kõik vanglad ja lasta vangid vabadusse. Miks? Hr Foucault oli veendunud, et moraali, õige ja väära, hea ja kurja mõisted on puhtinimlikud konstruktsioonid, inimeste väljamõeldised, mille abil saavad ühed teisi oma võimu all hoida. Seega, tulles oma veendumuse põhjal loogilisele järeldusele, on ka kriminaalsuse mõiste inimlik leiutus, mistõttu tuleks kõik vangid vabastada.

Kui äärmuslik tema mõtteviis ka poleks, peegeldab see ometi laialdaselt levinud tõekspidamist, et pole olemas sellist asja nagu patt, mistõttu arusaamad moraalsusest, õigest ja väärast on tühipaljad inimlikud seisukohad, ei enam.

Apostel Paulus pole niisugusest rumalusest loomulikult kuulnudki ja sellenädalane õppetükk – mis küll lõpeb lootusrikka ja positiivse noodiga – algab ühemõttelise tunnistusega patu reaalsest olemasolust ning selle tagajärje – surma – möödapääsmatusest (mida on ju võimatu inimlikuks konstruktsiooniks nimetada). Käesoleval nädalal vaatame, mida on Paulusel öelda mitte üksnes kurjuse kohta, vaid ka lahendusest sellele.

Pilk nädalale: Milline oli meie seisukord enne Kristust? Miks osutas Jumal meile armu ja halastust? Kuidas Ta neid meile ilmutas? Mida kaasab endaga Jumala meistriteoseks olemine? Kuidas meid päästetakse?

Surnud pattudes (Ef 2:1-3)

Alates ajast, mil Aadam ja Eeva otsustasid järgida oma ja mitte Jumala tahet, on patust saanud inimkonna pärisosa. „Sellepärast, otsekui ühe inimese kaudu patt tuli maailma ja patu läbi surm, nõnda on ka surm tunginud kõigisse inimestesse, sest nad kõik on pattu teinud.” (Rm 5:12). Ja kuna patt valitseb kõikjal (Rm 3:23), siis valitseb kõikjal ka surm.

Kuidas aitavad järgnevad salmid mõista patu olemust?

1 Jh 3:4 _____

Jk 1:15 _____

Js 59:2 _____

Rm 14:23 _____

Ef 2:2, 3 ütleb uskmataute kohta kolme asja. Esiteks, nad elasid „selle maailma ajastu järgi,” (2. s, ingl k NLT tõlge – „nagu kogu ülejäänud maailm”) sõnakuulmatuina Jumalale ja lahkmeeles üksteisega. Sõprus maailmaga tähendab vaenu Jumalaga (Jk 4:4) ja vaenlastena elasid nad Jumalast võõrdunult pimeduses. Teiseks järgisid nad „õhuvalla vürsti” (Ef 2:2), kelleks on Saatan. Jeesus nimetas teda „selle maailma vürstiks” (Jh 12:31). Ehkki paljud suhtuvad Saatanasse kui mütoloožilisse tegelasse, räägib Piibel tema reaalsest olemasolust: ta on „mõirgaja lõukoer,” kes otsib võimalusi Jumala rahvast neelata (1 Pt 5:8), ja „vendade süüdistaja” (Ilm 12:10), kes juhib inimesi sõnakuulmatusele Jumala vastu (Ef 2:2).

Kolmandaks on nad rikutud ja „loomu poolest viha lapsed” (3. s). Patt rikub kõike – meelt, mõtteid, tegusid, soove, tahet jne – ja seetõttu on nende olemus läbinisti rikutud, nende sees käib pidev võitlus. Seesama vaimulikult rikutud ja allakäinud olemus teebki patustest „viha lapsed” (3. s) – lapsed, kes on ära teeninud Jumala karistuse.

Niisiis, milline on uskmataute staatus? Nad on surnud pattudes. Nad on pitseerinud oma saatuse, otsustades elada „liha himudes” (3. s) ja neist on saanud lapsed, kes kogeivad Jumala viha. Nad on surnud Jumalale.

Otsi üles Jk 4:4. Mida tähendab olla „maailma sõber”? Kuidas peame kristlastena seda olulist punkti mõistma (eriti selles kontekstis, kus sõprus maailmaga tähendab Jumalaga vaenujalal olemist), sealjuures Jh 3:16 valguses, mis ütleb, et Jumal armastab maailma? Valmistu oma vastust klassis põhjendama.

„Aga Jumal ...”

Paulus oli tõeline meister edasi andma Jumala suuri tõdesid. Ef 2:1-3 kirjeldab ta uskmatute haletsusväärset seisukorda: nad on surnud pattudes ja Saatana orjad, nad käivad liha himude järele, olles mõistetud hukka kui viha lapsed, nende seisund on lootusetu, nad on kaugel Jumalast ning võimetud end päästma. 4. salmis pakub apostel võrratut alternatiivi nimetatud haletsusväärsele olukorrale alustades sõnadega „Aga Jumal...”

Need sõnad võivad vabalt kuuluda Piibli kauneimate sõnade hulka. Me olime surnud, aga Jumal...; me olime mässajad, aga Jumal...; me olime surmanuhtluse all, aga Jumal...; me olime vaenlased ja võõrad, aga Jumal...; Saatan võib näida võidukas, aga Jumal... Nii kaua kuni need kaks sõna kuuluvad piiblisõnastikku, on meil lootust.

Otsi üles järgnevad salmid ja pane tähele, kuidas neis kasutatakse väljendit „aga Jumal” (või "ent Jumal"): Ro 5:7, 8; 6:16, 17; Ap 13:29, 30; Fi 2:27. Millise lootuse leiame siit enda jaoks?

Miks tuli Jumal meid surmaorjusest vabastama? Miks otsustas Jumal päästa meid patukõidikuist? Miks ei lasknud Ta Aadamal ja Eeval hukkuda oma valiku tõttu? Miks ei valmistanud Ta endale uusi olendeid, kes oleksid Teda armastanud ja olnud Talle sõnakuulelikud?

Apostel annab kaks vastus. Esiteks, sellepärast et Jumal on “rikas halastusest” (Ef 2:4). Halastus on Jumala olemuse ülitähtis iseloomujoon: “Sest Jehoova, su Jumal, on halastaja Jumal, ta ei jäta sind maha ega hävita sind” (5 Mo 4:31), sest “tema on hea ... tema heldus kestab igavesti!” (L 106:1). Halastus on päästmisprotsessis niivõrd oluline, et päästetuid nimetatakse “halastuse astjateks” (Ro 9:23, ingl k NKJV).

Teiseks, “oma suure armastuse pärast, millega ta meid on armastanud” (Ef 2:4). Jumala armastus – omakasupüüdmatu andja poolelt ja teenimatu vastuvõtja poolelt – on ajendanud andma “oma ainusündinud Poega, et ükski, kes temasse usub ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu” (Jh 3:16). Jumala “halastuse ja armastuse and on samavõrd piiramatud kui õhk, valgus või maad värskendavad vihmahood.” – 9T 190.

Kirjuta lõiguke, mis algaks nii: “Mina [sinu nimi] olin [kirjelda oma vaimulikku ja vaimset olukorda ajal, mil sa Issandat ei tundnud], aga Jumal [nüüd kirjuta, mida Ta sinu heaks on teinud].”

“On teinud meid elavaks” (Ef 2:5)

Rääkides Jumala armust, armastusest ja halastusest patuste vastu, kasutab Paulus selliseid ülivõrdeid nagu rikkused, rikkus, suur, ülemäära suur. Niisugune sõnakasutus näitab ülimat väärtust, mille see endine variser pani päästele kui Jumala annile ja mitte inimese tegude tulemusele. Ef 2:1-8 toob selgelt välja patuste liikumise surmast elusse.

Loe Ef 2:5, 6 ja pööra tähelepanu kolmele asjale, mida Jumal on meile Kristuses teinud:

- Ta on “meid ühes Kristusega teinud elavaks.”
- Ta on “meid üles äratanud.”
- Ta on meid “asetanud istuma.”

Kreekakeelses tekstis algab iga toodud fraas eessõnaga *sun*, mis tähendab *koos* ning osutab tõsiasjale, et kõik usklikud jagavad neid õnnistusi omavahel ja koos Kristusega.

Esiteks, Ta on “meid ühes [koos] Kristusega teinud elavaks” (Ef 2:5). Need, kes usuvad Kristusesse ja surevad koos Temaga, saavad Tema ülestõusmisväe osalisiks ja vaimulikult elavaks üheskoos ülestõusnud Issandaga (Ro 6:8-11).

Kuidas oled sina kogenud elavakssaamist Kristuses?

Teiseks, Ta on “meid ühes Temaga üles äratanud” (Ef 2:6). Seesugune ülesäratamine Kristuses omab kindlat eesmärki: me peame elama Temale. Uus elu, mida me kristlastena kogeme, peab olema tunnistuseks Kristuse ülesäratavast väest, peegeldades seda väge meie elus ja iseloomus.

Kuidas oled sina kogenud Kristuse ülesäratavat väge?

Kolmandaks, Ta on meid “ühes temaga [Kristusega] asetanud istuma taevalikku olukorda Kristuses Jeesuses” (6. s). Kristlase ülim eesõigus saab olema istuda koos Kristusega ja koos Temaga valitseda universumi üle (2 Ti 2:12; Ilm 22:5). Juba praegu saame olla universumile näiteks Tema igavesest armastusest ja õiglusest. Juba praegu võime istuda “taevalikus olukorras” koos Jeesusega, kui me usus elame Temaga koos.

Kuidas oled sina kogenud üheskoos Jeesusega istumist juba praegu? _____

Armust usu kaudu (Ef 2:8, 9; Rm 3:24-28; Ti 3:4,7)

“Sest teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu ja see pole mitte teist enestest; see on Jumala and; mitte tegudest, et ükski ei saaks kiidelda.” (Ef 2:8, 9).

Need kaks salmi võtavad kokku Pauluse evangeeliumi tuuma. Pauluse seisukoht on, et arm on Jumala osa lunastusplaanis, usk on inimlik vastus sellele ja päästmine tervikuna, mis tuleb armust usu kaudu, on Jumala and, mitte inimtegude tulemus.

Siinsed võtmesõnad on arm ja usk. Kuidas me neid mõistame?

Arm tähendab, et meie päästmine patust rajaneb Jumala algatusel ja on lunastuse aluseks. Patustena väärime surma, aga Jumal pakub meile elu. Me oleme lahutatud nii Temast kui üksteisest, aga Tema pakub meile lepitust. Me oleme patu ja kohtumõistmise köidikutega seotud, aga Tema pakub meile vabadust. Me pole väärt mitte midagi sellest, mida Ta pakub, sest me oleme pattu teinud ja Tema vaenlased (Kl 1:21). Siit tulenevalt on armu sageli määratletud Jumala teenimatu soosinguna patuste suhtes.

Arm on Jumalapoolne sõltumatu initsiatiiv ja tegevus patuste päästmiseks. See arm avaldus, “kui aeg täis sai” (Gl 4:4), ka ajaloolise sündmusena Jeesuse Kristuse kaudu, veelgi täpsemalt Kristuse teoga ristil. Meil pole mitte mingisugust osa ei pääste kontseptsiooni väljamõtlemises ega selle teostamises. See on Jumala and “igaihele, kes usub” Jeesusesse (Jh 3:16).

Loe 2 Ko 5:18. Kuidas aitab see tekst mõista, mida tähendab arm? Kes tegi lepitust ja kelle eest?

Usk on inimlik vastus Jumala poolt tehtule. Kristlikus mõttes ei ole usk voores, mida me iseseisvalt endas arendame. See on imetlev reageering meie päästmisele patust Jumala poolt ja valmisolek lubada Temal oma elu juhtida. Päästev usk on oma mina asemel ustavus Jumalale, Jumala nõudmiste eitamise asemel nende piiranguteta omaksvõtt. Usk avab südame Kristusele. Ja niisugusena ei saa see pärineda lihalikust südamest. See on “Jumala and, kuid meil tuleb seda rakendada. Usk on käsi, millega inimhing haarab kinni Jumala poolt pakutud armust ja halastusest.” – PP 431.

Kuidas aitaksid inimest, kes ütleb: “Ma olen lihtsalt usus nõrk. Ma usun küll, kuid mu usk kõigub kogu aeg”? Milliste praktiliste sammudega saab oma usku tugevdada? Kuidas mõjutab meie usku see, mida loeme, millest mõtleme ja mida räägime?

“Meie oleme tema tegu” (Ef 2:10)

Paulus rõhutab Ef 2:8, 9-s selgelt, et meid ei päästeta tegude kaudu. Ometi ütleb ta kohe 10. salmis, et meid mitte ainult ei loodud “headele tegudele Kristuses Jeesuses”, vaid et Jumal “on enne valmistanud, et me käiksimme nendes” heades tegudes. **Kas tekst on eelnevaga vastuolus? Kuidas mõistad sina Pauluse sõnu siin?**

Pauluse lunastuslugu lõpeb kinnitusega, et “meie oleme tema teos, Kristuses Jeesuses loodud headele tegudele, mis Jumal on enne valmistanud, et me käiksimme nendes” (10. s). Nii kristlastest üksikisikuina kui kogudusena võlgname oma olemasolu Jumala armule. Meie oleme Tema teos, Tema meistritöö, loodud Kristuses Jeesuses.

Samas ei tohi me hakata sellega uhkustama. Paulus on meid sarnase kiitlemise eest hoiatanud 9. salmis: “Mitte tegudest, et ükski ei saaks kiidelda”. Meie teod, kui head, suured ja kestvad need ka poleks, ei suuda meid päästa. Päästes pole kohta eneseülendamisele. Jumal ootab üksnes enesesalgamist, surma oma minale, selleks et Kristus saaks valitseda meie südames kõrgeima võimuna, kellel pole võistlejaid. “Üksnes Kristuse tegude tõttu kättesaadavaks saanud rüüga kaetult on meil võimalik Jumala ette tulla. ... Selles taevastel kangastelgedel valmistatud rõivas pole ühtki inimkäega sisse kootud lõime. Kristus saavutas inimesena iseloomutäiuse ja seda täiuslikkust pakub Ta nüüd meile.” – Ellen G White, “Maranatha”, lk 78.

Kristlased peavad hoiduma kahe eksiarvamuse eest. Esiteks, seisukoht, mille kohaselt meil tuleb Jumala armule midagi enda poolt lisada. Teiseks, vabadus Kristuses vabastab meid kuulekusest Tema nõudmistele.

Jah, me oleme Tema meistritöö. Me oleme uus loodu Tema armust usu kaudu. Kuid me oleme uued olendid Kristuses “loodud headele tegudele, mis Jumal on enne valmistanud, et me käiksimme nendes” (10. s). Kas see tähendab, et meie teod on päästmise eeltingimuseks? Kaugel sellest. Kuid nad on päästetud elu möödapääsmatu osa. Paulus kutsub üles elule ja elustiilile, mis on kooskõlas usu nõudmistega. Apostel ütleb põhimõtteliselt järgmist: “Jah, teid päästetakse usu kaudu. Teid päästetakse tänu Jumala tasuta pakutavale armule. Kuid teid päästetakse, et elaksite. Teie usukogemus peab kasvama usust eluks. Te peate elama oma pääste kohaselt. See tähendab sõnakuulelikku elumudelit, mis sarnaneb meie suure eeskujuga – Jeesuse Kristuse – eluga, kes oli sõnakuulelik kuni alandamise ja surmani (Fi 2:5-12). Ja ärge unustage, oma usutee peate läbima igaiüks ise – keegi teine ei saa seda teie eest läbi käia.”

Edasiseks uurimiseks: Õigus ainuüksi usu kaudu: “Teeme selle asja selgeks ja üheselt mõistetavaks – on võimatu mõjutada meie seisundit Jumala ees või Jumala andi mõne meie heateoga. Kui kellelgi oleks võimalik hankida päästmise and usu ja tegude abil, siis satuks Looja loodu ees võlgniku-seisusesse. See on kaugel tõest. ... Kui inimene ei saa ühegi oma hea teoga päästet ära teenida, siis peab see olema saadaval üksnes armust, mille patune inimene võtab vastu sellepärast, et ta on vastu võtnud Jeesuse ja usub Temasse. See on läbinisti tasuta and. Õigus, mis tuleb usu kaudu, pole seega ärateenitav.” – Ellen G White, “Faith and Works”, lk 19, 20.

Viljakandmisest. “Need, kes saavad uueks looduks Kristuses Jeesuses, hakkavad ka kandma Vaimu vilju – “armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, heatahtlikkus, ustavus, tasadus, kasinus” Gl 5:22, 23. Nad ei anna enam järele varasematele himudele, vaid usus Jumala Pojasse järgivad Tema teed, peegeldavad Tema iseloomu ja puhastavad end nii nagu Tema on puhas. Asju, mida nad kunagi vihkasid, hakkavad nad armastama, ja kunagi armastatud vihkama. Ülbed ja pealetükkivad muutuvad oma südames alandlikuks ja tasaseks. Edevad ja iseteadlikud muutuvad tõsiseks ja tagasihoidlikuks. Need, kes on purjus, saavad kaineks ja moraalitud puhtaks. Maailma tühised kombes ja tavas heidetakse kõrvale.” – SC 58.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege pühapäevase osa lõpus oleva küsimuse üle – mis on sõprus maailmaga ja mida see tähendab.
2. Arutlege kahe ülaltoodud Ellen White’i tsitaadi üle. Kuidas on need seisukohad omavahel kooskõlas?
3. Arutlege mõtteviisi üle, mille kohaselt moraal, väärtused ning õige ja väär mõisted on suhtelised. Kas on mingeid õige ja väär kategooriaid, mis on puhtalt suhtelised, subjektiivsed ja isiklikud, või on need kategooriad alati absoluutsed?
4. Mida saate klassina teha, et aidata igal oma koguduse liikmel paremini mõista tohutu tähtsusega tõde päästmisest üksnes usu kaudu?

6. õppetükk — 29. oktoober - 4. november

Lahutavate vaheseinteta kogudus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ro 3:20-31; 2 Ko 5:17-19; Ef 2:11-22; 5:12-18; Kl 1:20-22.

Meelespeetav tekst: “Sest tema on meie rahu, kes on mõlemad teinud üheks ja kiskunud maha lahutava vaheseina” (Ef 2:14).

Võimatu võimalikkus: 1+1=1. Võimatu? Sugugi mitte, kui jutt on Kristuse evangeeliumi matemaatikast. Pauluse kandev sõnum sel nädalal on: see, mis on võimatu inimlikule arvepidamisele, saab võimalikuks jumaliku väe ja eelhoolitsuse abiga. Kristus on loonud “need kaks enese sees üheks uueks inimeseks” (Ef 2:15) ja tegi seda üksnes oma vere kaudu, mille Ta valas ristil kogu inimkonna, nii juutide kui paganate eest.

Risti muutev vägi loob uue inimkonna, kus ei ole “juuti ega kreeklasi, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses” (Ga 3:28). Hea sõnum on see, et kuigi eksisteerivad erinevused isikute, sugude, kultuuride, rasside ja rahvuste vahel, on Jumala ülim eesmärk tuua kogu loodu üksolemisele “Kristuses” (Ef 1:10). See tähendab, et kõik need erinevused, ehkki realselt olemasolevad, alistuvad üksolemisele Jeesuses.

Pilk nädalale: Milline oli paganate olukord enne Kristuse leidmist? Mis eesmärgil tegi Jumal Iisraelist oma valitud rahva? Kuidas kisti maha eraldavad vaheseinad inimeste vahel? Millised olid Kristuse lepitustöö tulemused? Mis tähenduses me oleme Jumala perekond ja tempel?

Ilma Kristuseta: võõrandumine (Ef 2:11, 12)

Näidates Efesose kirja 2. peatüki esimeses osas ära, et Jumala arm on toonud inimestele tasuta lunastusanni, pöörab apostel alates 11. salmist oma tähelepanu sellele, mida Jumal on teinud kuni tolle ajani lahutatud kogukondade lepitamiseks.

Ef 2:11, 12 mainib Paulus nelja paganate puudust, mis kaasnesid eluga ilma Kristuseta. Nimeta need:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Paulus alustab praktilisest poolest. Teistele halvustava nime andmine on nii ebakristlik kui ka solvav. Juudid nimetasid paganaid ümberlõikamatuiks halvustavas tähenduses ja nimetasid ennast ümberlõigatuiks, näidates sellega oma üleolekut. Paulus kuulutab sarnase halvustamise tühiseks, öeldes, et juutide ümberlõikamine toimus lõppude lõpuks “lihas kätega” (Ef 2:11). Ehkki ümberlõikamisel oli kunagi olnud oma vaimulik tähendus, ületab selle nüüd Kristuses südame ümberlõikamine – vaimulik leping, mis on ühtviisi kättesaadav nii juutidele kui paganaille.

Kirjas roomlastele loetleb Paulus juutide eeliseid (Ro 3:1, 2; 9:3-5). Millised need privileegid olid ja missugune vastutus pidanuks nendega kaasnema Pauluse eelnevate sõnade valguses?

Vastandina juutidele ei arvatud paganaid Jumala riigi kodanikeks. Neil polnud mingit osa lepingu töotustest. Neil polnud mingit lootust, siit tulenevalt ka mitte mingit tulevikku. Ja mis kõige halvem – neil polnud tõelist Jumalat, kuigi neil oli palju “jumalaid” ja “palju isandaid” (1 Ko 8:5). Ainus, mida nad omasid, oli seesama maailm oma kõvera filosoofia, hukatuslike naudingute ja paganliku elustiiliga. Niisugune oli paganate olukord ja paljuski peegeldab see kõikide nende olukorda, kes elavad patupimeduses eraldatult Jumalast.

Kahe inimgrupi vaheline vaenulikkus pole ajaloos mingi uudis. Me võime küll olla varmad hukka mõistma juutide ja paganate vahelist vaenu, nimetades seda ebakristlikuks, aga kas ka meie elu mõnes valdkonnas ei avaldu sarnast vaenulikkust? Mida saad sina või kohalik kogudus teha seesuguse vaenulikkuse kõrvaldamiseks ühiskonna eri gruppide vahel?

Kristuses: lähedus (Ef 2:13)

“Aga nüüd olete teie, kes enne olite kaugel, Kristuses Jeesuses saanud ligi Kristuse vere läbi” (Ef 2:13).

Aga nüüd. Kaks lühikest sõna juhatavad sisse teema, mis muutis lunastusloo kurssi. Kord olid paganad ilma Kristuseta, väljaspool Jumala riiki, ilma lepingutöötusteta, ilma lootuse ja Jumalata. Aga nüüd on taevas Kristuse isikus asjade kulgu sekkunud ja Ta on tulnud lahendama traagilist ja kurba olukorda, milles paganad viibisid.

Valides Iisraeli, kutsus Jumal “selle rahva ... selleks, et säilitada rahvaste keskel Tema käsuõpetuse tundmine ning kanda edasi teadmist nendest võrdkujudest ja prohvetikuulutustest, mis osutasid Lunastajale. Ta soovis, et nad oleksid maailmale õnnistusekaevudeks ... Nad pidid ilmutama inimestele Jumalat.” – DA 27.

Kuidas puudutab Iisraeli kutse meid, tänaseid adventiste?

Sõnad *kaugel* ja *lähedal* iseloomustavad paganate ja juutide olukorda. Rabid kuulutasid uhkusega, et pole ühtki teist rahvast, kes oleks Jumalale nii lähedane nagu Iisrael. See oli tõde osas, mis puudutas Jumala lepingut Iisraeliga. Ent lähedust ei tohtinud mõista kui eraldumist, vaid kui privileegi, mis pidi saama Jumalast tunnistamise kohustuseks nende ees, kes olid kaugel, see on paganad. Iisrael ei täitnud seda kohustust. Jesaja kuulutas ette päeva, mil vahemaa “kauge” ja “lähedalasuva” vahel kaob ning rahu saabub mõlemale (Js 57:19).

Paulusele saabus see messianistlik päev “Kristuse vere läbi” (Ef 2:13). Üks privileeg, mida juudid kalliks pidasid, oli Jumala templi lähedus, seega Jumala armuaujärje lähedus. Templiteenistuses mängis ohvriveri määravat osa pattude andeksandmisel ja juutide koha säilitamisel Jumala läheduses. Apostel liigub ohvriloomade vere juurest Kristuse vere juurde, mille kaudu “on ta meile avanud uue ja elava tee”, et me saaksime “astuda ligi tõelise [siira, ingl k NIV] südamega, täielikus usus” (He 10:20, 22).

Kristuses kaovad kaugused. Temas on lähedus, taevane kodakondsus, töötused, lootus ja rahu.

Vanaaja Iisraelile oli antud eriline valgus ja tõde. Ja neil tõesti oli valgus ja tõde! Vaadake, mida on selle rahvusega teinud vaimulik uhkus. Kuidas kaitseme meie, adventistid, kes usume samuti, et oleme saanud erilise valguse ja tõe (ja meil tõesti on!), end selle ohu eest?

Lahutavate vaheseinteta (Ef 2:14, 15; Gl 6:15)

Jeesuse veri on kaotanud ära vahemaa nende vahel, kes olid kaugel ja kes lähedal ehk teisisõnu, kaotanud juuti ja paganat eraldanud vahemaa (Ef 2:13). Kuidas? Miks? Mismoodi näitab Kristuse valatud veri, et me kõik oleme ühesugused? (Vt Ro 3:20-31; 5:12-18).

Nüüdsest on Kristus “meie rahu” (Ef 2:14). Kristus – ja mitte keegi teine! Mida tegi Kristus kui meie rahu?

Esiteks, Ta “on kiskunud maha lahutava vaheseina” (14. s). Vahesein osutab enamale kui lihtsalt templiõues asunud vaheseinale, mis eraldas paganate õue kohtadest, millele omasid ligipääsuõigust üksnes juudid. See viitab vaimulikule, sotsiaalsele ja poliitilisele eraldatusele, mis neid gruppe lahutas. Ent surres kogu inimkonna pattude pärast, tõi Kristus rahu kahes dimensioonis: vertikaalses mõõtnes Jumala ja inimeste vahel ning horisontaalses mõõtnes inimese ja inimese vahel. Esimene mõõde kuulutab, et Jumal armastab kõiki inimesi ühtemoodi; viimane kinnitab, et Kristuses ei ole “juuti ega kreeklast, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses” (Ga 3:28).

Teiseks, Kristus “kaotas käsusõnade käsu seadlustega” (Ef 2:15). Kuigi selle üle, missugusest käsust Paulus siin räägib (moraali- või tseremoniaal-käsust), on peetud tuliseid väitlusi, ütleb apostel tegelikult, et Kristuse kaudu on kõik, mis eales juute ja paganaid eraldas, tühistatud Jeesuses. Kõik on nüüd ühendatud Temas. Kristus tõi enesega rahu ja seepärast Paulus ütleb, et Kristuses Jeesuses “ümberlõikamine ei tähenda midagi ega ümberlõikamatus” (Gl 6:15).

Kolmandaks, Kristus valmistas “need kaks enese sees üheks uueks inimeseks” (Ef 2:15). See ongi evangeeliumi matemaatika: 1 + 1 = 1. Võimatu saab võimalikuks. Pole enam juuti ega paganat, on üks uus loodu (2 Ko 5:17), milles inimesed määratlevad oma staatust mitte seisuse, nahavärvi, soo, rahvuse ega suguvõsa kaudu, vaid elava osaduse kaudu ristilöödud Kristusega. “Jeesusel on õnnestunud luua uus ühiskond, õigupoolest uus inimkond ... Ja see uus inimeste üksolemine Kristuses on Kristuse valitsuse lõpliku üksolemise tagatis ja eelmaits.” – John R W Stott, *The Message of Ephesians*, lk 93.

Missuguste eelarvamuste kütkes võid olla sina, mis on vastuolus uue inimkonna töötusega Kristuses? Kuidas neist vabaneda?

Lepitus ja ligipääs (2 Ko 5:17-19; Ef 2:16-18; Kl 1:20-22)

Loe ülaltoodud kirjajohad. Võta kokku nende põhisõnum. Kuidas mõistad sina lepitust, millest neis räägitakse?

Millised tohutud eelised on meil Kristuses! Võõrad on saanud kodakondseiks. Lootuseta elanud on saanud lootuse. Need, kes olid ilma Jumalata, on Ta leidnud. Eraldavad vaheseinad on kadunud. Tekkinud on uus üksolemine Jumalas. Kristus ise on saanud meie rahuks. Ef 2:16-18 arutleb Paulus Kristuse poolt tehtud töö reaalsusest ja kõikehaaravusest.

Esiteks, rahu on reaalsus, sest Kristus on lepitanud nii juudid kui paganad “Jumalaga ühes ihus risti kaudu, kui ta vaenu suretas enese läbi” (16. s). Kristus lepitab lepitamatu – juudid ja paganad. Ta ei teinud seda mitte veendes juute paganate omaksvõtmise vajaduses ega pöörates paganaid juutide religioosse süsteemi usku, mis ületas kaugelt kõik selle, mida paganad tundsid. Ei. Kristus tegi lepitust juutide ja paganate vahel, lahendades probleemi, mis oli mõlemale hästi tuttav – patuprobleemi, mis on kogu vaenu põhjuseks. Rist lepitab nii juudid kui paganad Jumalaga ja sellest lepitusest kujunes nende ühtsuse alus ühes ihus, milleks on lahutavate vaheseinteta kogudus.

Teiseks rõhutab apostel 18. salmis rahu kõikehõlmavust: “Sest tema läbi on meil mõlemail ligipääs ühes Vaimus Isa juurde.” Kogu Kolmainus – Isa, Poeg ja Püha Vaim – on seotud lepitus- ja rahuprotsessiga, nii vertikaalselt Jumalaga kui horisontaalselt inimeste vahel. Aga see pole veel kõik. Nii juutidel kui paganatel on ühine ligipääs Jumalale ühe Vaimu kaudu. Ei jumalateenistuses ega osaduses saa enam tekkida eraldavaid vaheseinu juutide ja paganate vahel.

Kreekakeelse sõna, mis on tõlgitud *ligipääs*, kasutus kannab endas pilti inimesest, kellel lubatakse astuda kuninga ette tema troonisaalis. Kristuse kaudu on nii paganail kui juutidel – ehk siis kõigil usklikel – ühine ligipääs Jumala aujärje ette. Nii see, kes oli võõras ja kaugel eemal, kui ka see, kes oli lähedal ja kodakondne, juhatatakse Jumala troonisaali sama Vaimu poolt. Seega rahu ja lepitus Kristuses on kõikehõlmav ja reaalne.

Ehkki sinne kontekst räägib juutidest ja paganaist, võib nende asemele panna ükskõik millised vastandlikud rühmitused, olenemata sellest, mis neid konkreetselt üksteisest eraldab. Millised tõkked võivad takistada meil seda ideaali mõistmast ja kuidas neid kõrvaldada?

“Jumala kodakondsed” (Ef 2:19-22)

Tragöödiast rõõmusse. Võõrandumisest osadusse. Paganate ja juutide juurest uue inimkonna juurde. Kristuse lunastustöö on kõik selle valmistanud ja nüüd tutvustab apostel usklitele nende uut positsiooni. Ef 2:19-22 nimetab kolm sellele positsioonile omast tunnust.

Esiteks, kodakondsus. Väljaspool Kristust olid paganad võõrad ja vaenlased, ega olnud neil osa “Iisraeli kodakondsusest” (Ef 2:12). Aga Kristuses saavad nad “pühade kaaskodanikeks” (19. s). Kristlane on Jumala kuningriigi kodanik.

Jumala kuningriigil on kaks aspekti. Praegusel ajahetkel toimib armu kuningriik selliselt, et inimesed kahetsevad oma patte ja võtavad vastu Kristuse poolt pakutava pääste. Aukuningriik rajatakse siis, kui Kristus tuleb tagasi, et viia oma pühad koju. Ilma esimese riigi kodakondsuseta pole võimalik saada teise riigi kodanikuks.

Millised on kodanikuksolemise vastutus ja eelised? Kui meie riik asub taevas, mida ootab Jumal meilt? Leia oma vastuse põhjendamiseks kirjakohti.

Teiseks, kristlane pole mitte üksnes kodanik, vaid ka Jumala perekonna liige. *Perekond* tähendab lähedasi suhteid, võrdväarsust ja väärikust. Vanemad ja lapsed ei ole kauged ega tühjad varjud, vaid soojas ja lähedases suhtes üksteisega, mille valitsejaks on armastus. Neil on üksteise vastu kohustusi, ja üheskoos kohustusi perekonna ees – sama toimub ka Jumala perekonnas, milleks on kogudus.

Paulus ütleb, et kogudus on “rajatud apostlite ja prohvetite alusele, kus Kristus Jeesus ise on nurgakivi” (Ef 2:20). On päris kindel, et mees, kes kinnitas, et Kristus on ainus alus (1 Ko 3:11), ei saa siin oma sõnu ümber pöörata ega rääkida inimeste pandud alusest. Kristus kui nurgakivi (vt ka 1 Pe 2:6) hoiab koos maja eri osi, andes sellele tugevuse ja seda ühendades.

Kui kogudus on nagu perekond, kuidas peaksid selle liikmed üksteist kohtlema? Leia Pühakirjast oma vastusele kinnitust.

Kolmandaks, me oleme Jumala tempel. Kõigi usklite liit Jumalas ja üksmeel varem vaenutsenud rühmituste vahel teenib oma lõppeesmärki olla Jumala pühamu, “Jumala eluase Vaimus” (Ef 2:22). Lahutatavate vaheseinteta kogudusest saab Jumala püha tempel (1 Ko 3:16).

Pane kirja oma ettekujutus ideaalsest eraldavate vaheseinteta kogudusest. Milline see oleks? Kui lähedale küünib sinu kogudus sellele olulisele põhimõttele?

Edasiseks uurimiseks: *Eelarvamused ja lahkmeel:* “Samad jõud, kes lahutasid inimesi Kristusest üheksateist sajandit tagasi, tegutsevad ka tänapäeval. Vaim, mis rajas eraldava seina juutide ja paganate vahele, on jätkuvalt aktiivne. Uhkus ja eelarvamus on püstitanud eraldusmüürid erinevate inimklasside vahele. Kristust ja Tema missiooni on esitatud vales valguses ja rahvahulgal tunnevad, et neid on kõrvale tõrjutud evangeeliumi õnnistustest. Kuid ärgu nad tundku end kõrvaletõrjutuna Kristusest. Ei inimene ega Saatan saa püstitada ühtki tõket, millest usk ei suudaks läbi tungida.” – Ellen G White DA, orig lk 403.

“Jumal vihkab klassivaheid. Ta ei tunnista mingeid sedasorti piiranguid. Tema silmis on kõik inimesed võrdselt väärtuslikud. ... Kõik on kutsutud, olenemata vanusest, seisusest, rahvusest või religioossetest privileegidest, Tema juurde, et elada.” – Ellen G White DA, orig lk 403.

Küsimused aruteluks:

1. “Sellepärast tuletage meelde...,” ütleb Ef 2:11. Miks peaksime meeles pidama oma mineviku olukorda? Vt ka 5 Mo 15:15; 16:12; 32:7. Need, kes soovivad, võiksid rääkida, millest Kristus on neid päästnud, ja neist tohutuist muutustest, mis Ta nende elus on korda saatnud. Ehkki liigne mineviku meenutamine ei ole hea, on siiski tark mäletada, kust me tuleme. Miks?

2. Mahatma Gandhi on kunagi märkinud, et senikaua, kuni kristlased ei loobu kastisüsteemist, pole põhjust karta hindude pöördumist ristiusku. Kuidas on kristlased saanud süüdlaseks inimeste jaotamises kastidesse? Mida räägib see rassismi mõjust religioonile? Kuidas on rassism mõjutanud meiegi kogudust?

3. Rahu Jumala ja ükssteisega on kristliku elu ning suhete aluseks. On vaid üks probleem: suur hulk lõhestumisest ja lahkmeelest eksisteerib ristikoguduse enda see. Millega seletada seda silmatorkavat vastuolu ja kuidas seda ravida?

4. Loomulikult ei ole taevas enam mingeid alandavaid klassivaheid, nagu siin maa peal. Mida räägib see meile tungivast vajadusest tegutseda selle nimel, et neist juba praegu vabaneda?

7. õppetükk — 5.-11. november

Jumala saladus: üldine osadus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 10:5; Jh 4:9; Ap 10:26-28; Ef 3 ptk.

Meelespeetav tekst: “Aga sellele, kes enam kui rohkesti võib teha üle kõige selle, mida me palume või mõistame väge mööda, mis meis on tegev, Temale olgu austus koguduses ja Kristuses Jeesuses ajastute ajastu kõigi sugupõlvedeni! Aamen.” (Ef 3:20.21).

Ilmutatud ja kuulutatud saladus. Pühast Vaimust inspireerituna on Paulus juba kirjutanud Kristuse rajatud unikaalsest ühtsusest koguduses. Enne teda kirjutanud autorid on ühtsust käsitanud, kuid tavaliselt oli see teatava ühe rahva ühtsus, mitte ühtsus erinevate klasside, rasside ja rahvaste vahel – idee, mis oli antiikses maailmas peaaegu mõeldamatu. Kuid Paulus kirjutab erinevat laadi ühtsusest – sellisest, mida maailm seni polnud kunagi kogenud – ühtsusest, mis toimib Kristuse kaudu.

Ja ta ei piirdu sellega. Ta räägib ka juutidest ja paganatest koosnevast kogudusest ja sellest, mida Issand selle koguduse kaudu teostab. Kõige olulisema asjana suunab Paulus oma lugejaid Jumala armastuse juurde, kes on meie jaoks Kristuse ohvri läbi väga palju teinud.

Pilk nädalale: Miks pidas Paulus seda nii suureks “saladuseks” (Ef 3:3), et ka paganad pidid olema osalised Jumala töotustest Kristuses? Miks ei oleks pidanud see tema jaoks selline saladus olema? Mida peab kogudus ilmutama taevastele võimudele? Mis on need asjad, mida Jumal on Kristuse läbi meie jaoks teinud? Mida palub Paulus efeslastele?

Mainitud saladuse sisu (Ef 3:1-6)

Loe järgnevad tekstid. Kuidas aitavad need meil mõista, miks oli see ühtsus Pauluse jaoks selline saladus? 5Ms 14:2; Mt 10:5; Jh 4:9; Ap 10:26-28; Gl 2:11-14.

Saladus Uue Testamendi keelepruugis ei tähenda mingit varjatud saladust, vaid teatud senitundmatut tõde, mis on Jumala poolt ilmutatud Temale sobival ajal Püha Vaimu läbi. Paulus räägib sellise ilmutuse saamisest (Ef 3:3). Barclay kommenteerib: “Pauluse ellu oli tulnud Jumala suure saladuse ilmutus. See saladus seisnes selles, et Jumala armastus, halastus ja arm ei olnud mõeldud üksnes juutidele, vaid kogu inimkonnale. ... Muistses maailmas olid need barjäärid läbimatud. Mitte keegi polnud isegi unistanud, et Jumala privileegid kuuluvad kõigile rahvastele.” – William Barclay, *The Letters to the Galatians and Ephesians*, pp. 122. 123.

Aastaid tagasi kirjutas Ameerika patrioot Thomas Jefferson suurepäraseid sõnad: “Meie peame endastmõistetavaks tõde, et kõik inimesed loodi võrdsetena.” Kui kaunis see mõtteavaldus ka on, osutab ajalugu, et see arvamus oli kõike muud kui endastmõistetav. Vastupidi, kogu ajaloo kestel pidasid erinevad grupid end suuremaks ja paremaks teistest rahvastest ja inimestest. See küsimus oli nii sisse juurdunud, et isegi muistsed iisraellased – kes oleksid pidanud neile Jumala poolt antud ilmutuse tõttu paremini teadma – olid nakatunud sellest endi üleoleku tundest. Seepärast vajas ka keegi nii tark, töökas ja innukas nagu Paulus jumalikku ilmutust tema vabastamiseks sünnipärastest eelarvamustest. Tema jaoks oli mõte juutide ja paganate samaväärsusest nii mitteusutav, et ta pidas seda teatud müsteeriumiks – millist arusaama on enamikul meist tänapäeval raske mõista (Miks peaks see müsteerium olema?), sest meie päevil vaadatakse sedalaadi etnilist, rahvuslikku ja kultuurilist üleolekut väljendavatele mõtteavaldustele eitavalt. Seega, hakates veidi paremini mõistma Pauluse aegset mõtteviisi, suudame aru saada, kui radikaalne oli tema jaoks mõte juutide ja paganate ühtsusest.

Mil moel võiksid sa hellitada endas teatud mõttes kultuurilist või etnilist üleolekutunnet? (Vähesed kultuurid, kui üldse, on selle probleemi suhtes immuunsed.) Miks on sellised arusaamad väga vastandlikud Jeesuse Kristuse evangeeliumile?

Saladuse tõendid

Kuigi Paulus kõneleb evangeeliumi ulatumisest paganateni kui saladusest, leidis selle töötuse tõendeid laialipuistatuna kogu Vanas Testamendis.

Otsi üles järgnevad salmid. Kuidas väljendavad need mõtet Jumala kohta tõe levimisest kõigile rahvastele?

- 1Ms 18:18 _____
 Js 56:3-8 _____
 Jr 16:19 _____
 Js 42:6 _____
 Js 49:6 _____
 Js 60:3 _____
 Sk 8:23 _____

Nende salmide olemasolu näitab, kui tugev ja ühtlasi kurvastav on mõju, mida etnilised, kultuurilised või usulised eelarvamused saavad avaldada meie mõtteviisile, nii et isegi toodud tekstide ja veel enamate selletaoliste leidumisel pidas Paulus seda suureks saladuseks, et paganad tuli samuti juhtida tõe juurde Jumalast. See arusaam on endastmõistetav enamikule tänapäeva kristlastest, kellest tohtu enamuse moodustavad paganad; Sellest perspektiivist lähtudes on raske mõista, mil moel oli see mõte radikaalne Pauluse tausta ja haridusega isikule.

Kuid meie ei peaks olema üllatunud. Evangeelium õpetab meid armastama oma vaenlasi (Mt 5:44), õnnistama neid, kes meid neavad (s.44), pöörama teise põse (s.39), kurja mitte kurjaga tasuma (1Pt 3:9) jne. Teisisõnu, paljud evangeeliumi nõuded on radikaalsed, olles vastukäivad meie põhiolemusele, lõikudes mõnesse meie kõige sissejuurdunudumasse ja tunnustatumasse kultuurilisse, etnilisse ja poliitilisse eelarvamusse. Kui Jeesus pole ühel või teisel moel meie varvastele astunud, pole me Temaga tõenäoliselt meile vajalikul viisil kohtunud.

Millal astus Jeesus viimati sinu varvastele, st. millal tundsid viimati evangeeliumi nõudeid lõikavat sügavalt sinu eelarvamustesse või kirgedesse? Kuidas sa reageerisid?

Koguduse kaudu (Ef 3:9-13)

“Et Jumala mitmesugune tarkus nüüd saaks teatavaks koguduse kaudu taevastele valitsustele ja võimudele” (Ef 3:10).

Loe tänane tekst. Millise uskumatu sõnumi annab meile Paulus selles ühes salmis?

Loe Ef 3:9-13. Pane tähele, millise teema lülitab Paulus lunastusplaani 9. salmis. Miks on see teema nii oluline?

Me oleme uued loodud Kristuses (vt ka Gl 6:15; Ef 4:24; 2Kr 5:17) ja me oleme ka osa kogudusest, mille Jumal ise on rajanud. Ta lõi meid, Ta loob meid uueks ja Ta moodustab koguduse, millest meie uute loodutena oleme teatav osa. Ja selle koguduse kaudu, mille Ta koostas oma näo järgi ümberkujundatud olevustest, tehakse Tema tarkus teatavaks universumile (Ef 3:10).

Tõepoolest saab see uus kogukond, kogudus, mille Jumal rajas, kosmiliseks eksponaadiks Tema väest, Tema armust ja Tema tarkusest, mis võitis Saatana koondatud jõud, “vastavalt igavesele eesmärgile, mille Ta teostas Kristuses Jeesuses” (s.11, NKJV). Kui loomise kaudu ilmutab Jumal meile oma väge, siis taasloomise kaudu ilmutab Ta oma tarkust ja õiglust “valitsustele ja võimudele” (s.10), kaasa arvatud langenud ja langemata inglitele.

“Mitte üksnes sellele maailmale, vaid universumile tuleb meil ilmutada Tema kuningriigi põhimõtteid.” – 6T 13.

Selles ühes salmis – Ef 3:10 – antakse meile alternatiivne vaade kogu suure võitluse teemale; meile näidatakse teiste kosmiliste mõistusega olevuste huvi meie siinse maailma saatuse suhtes. Selle teksti alusel on isegi veel hämmastavam, et Jumala eesmärk on teha oma tarkus neile teatavaks koguduse kaudu.

Kujutle end osana neist valitsustest ja võimudest kuskil ilmaruumi avaruses jälgimas kogudust. Kirjuta üks päeviku sissekanne selle kohta, mida nägid. Võrrelge oma sissekandeid klassis.

“Seetõttu”

Pane tähele suurepärasest töotust Ef 3:12; vastavalt Pauluse sõnadele on meil Jeesuse kaudu ligipääs; see on ligipääs Jumalale endale. Sellest rääkis Jeesus Jh 10:9, öeldes: “Mina olen uks.” Aadamal oli alguses vaba ligipääs Jumalale, kuid selle kaotanud, peitis ta enese ära puude vahele, sest ta ei saanud enam siiralt ja puhta südametunnistusega Jumalale näkku vaadata. Lunastus võimaldab taastada inimkonnale uue ja julge ligipääsu Jumalale ilma kartuse või piiranguteta ja ilma vajaduseta selliste vahendajate järele nagu preestrid, pühakud või rituaalid. Jumal on Kristuse teenete kaudu otseselt ligipääsetav usaldavale hingele.

Seejärel alustab Paulus 13. salmi sõnaga “seetõttu”. Ta ütleb, et teatud põhjusel ei soovi ta, et efeslased tema pärast muretsevad. Millele see “seetõttu” viitab?

Seetõttu, et paganad nüüd Kristuse ihusse kuuluvad, seetõttu, et igavene eesmärk on Jeesuse läbi täidetud, seetõttu, et Jumala tarkus ilmutatakse universumile ja seetõttu, et meil on vaba ligipääs Jumalale, palub Paulus oma lugejaid olla mitte liiga mures tema kannatuste pärast, mida ta on kogenud neile evangeeliumi kuulutamise tõttu.

Teisisõnu ütleb Paulus: “Ärge keskenduge minule või minu kannatustele; keskenduge rõõmusõnumile sellest, mis Jumal on maailma jaoks Jeesuse Kristuse läbi teinud. Rõõmusõnum varjutab kaugelt selle, millest minul tuleks läbi minna.”

Oled heitunud? Mures? Hirmul tuleviku pärast? Kirjuta tänapalve Jumalale kõige eest, mis selles kirjas meile seni avaldatud on – kõige eest, mis Kristus on teinud. Laskem loetud töotuste reaalsusel varjutada kõik muu meie elus. Võtkem need töotused vastu isiklikult meile antuina!

Tema armastuse tunnetus (Ef 3:14-21)

Loe korduvalt Pauluse palve (Ef 3:14-21). Siis sõnasta ümber tema palve tuum. Mida ta palub ja miks ta sinu arvates esitab sellise palve?

Paulus palub, et Kristus elaks meie südameis. Kreeka sõna *katoiken* (elama) osutab püsivale elukohale. Kristus ei ole külaline vaid alaline osa meie elust. Paulus palub Kristuse seeselamise pärast, sest tugevdatud ja seespidine inimene saab olla võimeline mõistma (st. volitatud ja õpetatud mõistma) Kristuse armastuse laiust, pikkust, sügavust ja kõrgust (s.18,19). Paulus palvetab mõistmaks mõistmatut, kuna ta teab, et uskliku kindlus rajaneb üksnes sellisel katkestamatul mõtisklusel Jumala armastusest. Usklikud peaksid teadma, millise suure armastusega neid on õnnistatud. Kuna Kristuse armastus pole surutav ühtegi geomeetrilisse mõõtühikusse, on see küllalt lai, et ümbritseda maakera ja ulatuda iga patuseni. See on küllalt kõrge, et ulatuda Jumala troonisaali. See on küllalt sügav, et tungida Saatana sügavaima rentslini ja tõmmata sellest räpasusest välja iga patune, kes hüüab Kristuse poole abi pärast, ja panna ta seisma Jumala päikesepaistesse. See on küllalt pikk, et ulatuda ajast “enne maailma rajamist” (Ef 1:4) igaviku lõputute ajastuteni, kus seesama armastus on pühade õppeaineks. See on armastus, mis “ületab kõik tunnetuse” ja täidab kõik usklikud “Jumala kõige täiusega” (Ef 3:19).

Väljend “Jumala täius” räägib heldekäelisusest töotustes ja on omane nii Efesose kui Kolossa raamatule. See tähendab, et Jumal on väljaspool piiranguid. Ta “on võimeline tegema enam kui rohkesti üle kõige, mida me palume või mõtleme” (s. 20, NKJV). Rikas halastuses, põhjatu armastuses, piiritu armus ja külluslik väes – on Jumal andnud kõik taeva ressursid täitmaks enam kui küllaldaselt meie vajaduses, üle kõige, mida me palume või mõtleme, selleks, et Tema au võib olla nähtav “koguduses... kõigi sugupõlvedeni” (s. 20, 21).

Kui kindel oled sa Jumala armastuse reaalsuses? Kui keegi küsiks, miks sa usud, et Jumal on nii armastav, mida vastaksid? Kui veenvalt suudaksid sa seda põhjendada?

Edasiseks uurimiseks: *Ligipääs Jumalale.* “Meil on ligipääs Jumalale Kristuse teenete läbi ja Jumal kutsub meid tooma Tema ette meie katsumused ja kiusatused, sest Tema mõistab neid kõiki. Ta ei soovi, et valaksime oma hädad välja inimlikele kõrvadele. Kristuse vere tõttu võime tulla armuaujärje ette ja leida armu oma abiks vajaduse korral. ... Just nagu maine lapsevanem julgustab oma last tulema tema juurde igal ajal, nii õhutab Issand meid asetama Tema ette meie soovid ja kimbatused, meie tänu ja armastuse. Iga töotus in kindel. Jeesus on meie käendaja ja Vahemees ja on andnud meie käsutusse kõik vahendid, et võiksime omandada täiusliku iseloomu. Kristuse vere igikestvas mõjus on meie ainuke lootus, sest üksnes Tema teenete kaudu on meil andestus ja rahu.” – Ellen G. White Comments, SDA BC, vol. 6, p. 1116.

Küsimused aruteluks:

1. “Meid ei ole päästetud ainult põrgu vältimiseks; meid on päästetud selleks, et Jumal saaks esitada ühe rahva, milline hämmastab kogu maailma,” ütles keegi kuulus jutlustaja.

2. Võrrelge oma erinevaid päeviku sissekandeid (vt teisipäevast osa).

3. Mõtisklege klassis Ef 3:10 üle. Vestelge selle salmi tähenduste üle suure võitluse valguses. Kuidas kõrvutuvad Iiobi raamatu 2 esimest peatükki selles salmis öelduga?

4. Klassi liikmed esitagu isiklike tunnistusi Jumala armastuse tunnetamise kogemustest. Mida saate õppida erinevatest tunnistustest?

5. Kui keegi teie klassist pole pikemat aega kirikusse tulnud, mida saaksite klassina teha, ilmutamaks talle seda armastust, millest Paulus selles peatükis nii kõneosavalt räägib?

8. õppetükk — 12.-18. november

Ühtsus mitmekesisuses

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 28:18-20; Ro 12:6-8; 1Ko 12:28-31; Ef 4:1-16.

Meelespeetav tekst: “Üks ihu ja üks vaim nagu te ka olete kutsutud üheks lootuseks oma kutsumise poolest; üks Issand, üks usk, üks ristimine, üks Jumal ja kõikide Isa, kes on kõikide üle ja kõikide läbi ja teie kõikide sees” (Ef 4:4-6).

Oleme jõudnud Efesose kirja keskpunkti. Kolm esimest peatükki tõid esile kristliku ühtsuse teoloogia – ühtsuse, mis tõrjub kõrvale kõik lahutavad tegurid inimkonnas. Viimased kolm peatükki tegelevad selle ühtsuse praktiliste järeldustega kristlase elus.

Seega liigub Paulus teoloogiast praktikasse, seletuse juurest manitsuse juurde – selle juurest, mis Jumal on teinud, selle juurde, mis meie peaksime tegema vastusena Jumala poolt meie heaks tehtule. Meie teoloogia peab kujundama meie kõlbelisuse ja meie kõlbelisus peab peegeldama meie teoloogiat.

Niisiis pöörab Paulus nüüd oma tähelepanu eluviisile, millist peaksid rakendama usklikud kooskõlas silmapaistva teoloogilise arusaamaga Kristuse saladusest. Juutide-paganate ühtsus ei ole müüt, vaid reaalsus, mis nõuab elamist “väärικalt kutsumise järele” (Ef 4:1).

Pilk nädalale: Miks manitseb Paulus meid käima meie kutsumise vääriliselt? Mida see tähendab? Milline mitmekesisus esineb ühtsuses, mis peaks olema Jumala koguduse tunnus? Millised on koguduse liikmete antud annid? Kuidas kirjeldab Paulus kasvamist Kristuses?

Väärikalt käimine (Ef 4:1-3)

Esimeses kolmes peatükis rääkis Paulus väga palju sellest, mis Jumal Kristuses meie jaoks teinud on. Nüüd, selle tagajärjena, käsib ta meid “käia vääriliselt” meie kutsumisele, kirjutades meile, kuidas peaksime seda tegema.

Millised on need viis kristliku iseloomu põhilist omadust ja mida igauks neist sinu arvates tähendab? (Ef 4:2.3). Võrdle sinu poolt kirja pandud järgneva selgitusega.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

Alandlikkus või tagasihoidlikkus. Roomlased ja kreeklased pidasid andlikkust nõrkuse tunnuseks, kuid kristlastele on see tugevuse allikas. See on uhkuse vastand. Uhkus on ebakõla keskpunkt (näiteks Lutsifer taevas), aga andlikkus asub lepituse südames nagu näiteks Lihakssaamine ja Rist (Fil 2:2-8).

Tasadus või leebus on oluline koguduse ühtsuse jaoks. Kujutades endast enese maksmapanemisest loobumist, ei reageeri tasadus isegi provokatsioonile. Lõpuks pärib tasane maa (Mt 5:5).

Kannatlikkus või pikameelsus on Jumala enda tunnusjoon. "Tema on pika meelega meie vastu, sest ta ei taha, et keegi hukkub, vaid et kõik tuleksid meelega parandusele" (2Pt 3:9). Kannatlikkus tähendab vastupidavust katsumuses, keeldumist kättemaksust ning see ei loobu lootusest seada korda purunenud suhted.

“Sallides üksteist” (Ef 4:2) tähendab enam kui vastastikust sallivust. See sisaldab teise isiku mõistmist ja valmisolekut andestada ning teineteise omaks võtmist.

Kõigi nende omaduste juur on loomulikult armastus ja armastuses tegutsemine on see, mis säilitab suhted ning soodustab rahu ja ühtsust kristlikus kogukonnas ja väljaspool.

Alandlikkus, tasadus, pikameelsus, sallivus ja armastus – kui hästi ilmutasid sina mõnda neist omadustest möödunud nädalal? Kui oleks miski, mida saaksid teha uuesti algusest peale, mis see oleks? Veel olulisem aga – kuidas saad sa vältida sama vea kordamist?

Ühtsus: miks üksolemine? (Ef 4:4-6)

Loe Ef 4:4-6. Mis on selle kolme salmi üks otsustav teema – teema, millega oleme selles Kirjas senini tutvunud?

Ef 4:4-6 on üks ülevamaid lõike Piiblis. Selle ülesehitus, selle proosa suursugusus ja ühtsuse õpetus Jumaluse täiuses on võrratu! Peaks keegi söandama küsima: “Miks peaksid kristlased olema üksmeelel?”, on vastus selles vaidlustamatus põhjendis: seepärast, et kõik kristliku usu ja elu ümber on üks tervik.

Jumal on mandaadiga paika pannud kristliku ihu ühtsuse. Üks Jumal on ühe Kristuse läbi meid patust lunastanud, andnud meile ühe usu, sünnitanud meid uuesti ühe Vaimu läbi, teinud meid ühe ristimise läbi ühe ihu liikmeteks ja andnud meile ühe igavese lootuse.

Uurides seda seitsmekordset üksolemise valemit, on vaja tähele panna veel üht mõjukat tegurit. Kogu Jumalus sisaldub koguduse üksolemises. See on kooskõlas Efesose kirja vaimuga, mis rõhutab sageli Kolmainisuse osa lunastuse ajaloos.

Jumal Isa — “kes on kõikide üle ja kõikide läbi ja teie kõikide sees” (Ef 4:6). Tema on kõik kõiges.

Jumal Poeg — “meie usu alustaja ja täidesaatja” (Hb 12:2), “auhiilguse lootus” (Kl 1:27), Tema ihu, koguduse, alus.

Jumal Püha Vaim — meie uussünni kogemuse toimejõud, mis juhib meid ristimisele (1Kr 12:13).

“Efeslaste kirja 4. peatükis ilmutati Jumala plaan nii selgesti ja lihtsalt, et kõik Tema lapsed võivad tõest kinni haarata. Siin on mainitud vahendeid, mis Tema on määranud üksmeele hoidmiseks koguduses, nii et selle liikmed võiksid maailmale ilmutada tervet usulist kogemust.” – Ellen G. White Comments, SDA BC, vol. 6, p. 1117.

“Saatana lahutab. Jumal ühendab. Armastus seob meid ühte.” Nii ütles kuulus evangelist Dwight L. Moody. Mitte kellelegi ei meeldiks olla Saatana agent ja kõigile meist meeldiks olla Jumala armastuse tööriistad. Miks on need viis eilses osas mainitud omadust nii olulised selleks, et me kogeksime seda ühtsust, millest arutletakse tänases osas?

Ühtsus: andide mitmekesisus (Ef 4:7-11; 1Kr 12:28-31)

Ef 4:6 kirjeldab Jumalat kui “kõikide Isa, kes on kõikide üle ja kõikide läbi ja teie kõikide sees.” Selle rõhutamine, et meil kõigil on üks Isa, kriipsutab alla koguduse ühtsust. Edasi salmis 7 ütleb Paulus, et “igauhele meist on antud armu Kristuse annetuse mõõtu mööda.” Kõik ei ole saanud ühesugust andi ega ühesugusel määral (s. 11). Seega pöördub Paulus “meie kõikide” juurest (s. 6) “igauhe meist” juurde (s. 7) – ja selliselt ühtsuse juurest mitmekesisusele koguduses. mitmekesisus ei tähenda lahkeli; see tähendab erinevate andide olemasolu ja et neid ande tuleks kasutada koguduse ühtsuse heaks. Lõppeks, seesama Vaim, kes annid välja jagab, võimaldab meil koos töötada, tugevdamaks ja ehitamaks Jumala kogudust.

Loe Ef 4:7-11. Millest Paulus meile siin räägib? Kuidas aitavad need sõnad meil aru saada Tema poolt meile antud andidest?

“Tõustes üles kõrgele” (s. 8, NKJV), andis Ta ande usklikele; st. kui Ta tõusis taevasse, valas Ta välja Vaimu maa peal. Aga kuidas mõista 9. salmi, kui Paulus nendib: “Ta on esmalt laskunud ka alla maa madalaimate paikadeni” (NKJV)? Kontrast ülesminemise ja allalaskumise vahel ei ole ruumiline, vaid teoloogiline. Tema ülesminek ja ülendamine Jumala ligiollu vastandatakse Tema laskumisega, sügavaima alandumisega, Ristiga (Fil 2:5-11). Võitu allalaskumises ja ülendamist ülesminekus pühitsetakse pidulikult andide andmisega kogudusele, kelle liikmed on Kristus ära kiskunud pimeduse vürsti käest. Tema võiduga Saatana üle ja Tema ülesminekuga “üle kõigi taevaste” (Ef 4:10) täidab Kristus kõiki. Ta on universumi Issand ja ometi tihedalt ühendatud kogudusega maa peal ning täidab selle oma andidega.

Nimeta Ef 4:11 loendatud annid. Võrdle neid Rooma 12:6-8 ja 1Kr 12:28-31 mainitud andidega. Mida ütleb Paulus andide olemuse ja kasutamise kohta? Samaaegselt küsi endalt: Milline on minu and? Kuidas olen ma seda hiljuti kasutanud? Millisel tegelikul viisil saan ma arendada oma andi, et muuta see tõhusamaks Issanda töös?

Ühtsus: varustatud teenimiseks (Ef 4:12-13)

Oleme just uurinud Issandalt kogudusele antud ande. Edasi nimetab Paulus Ef 4:12 kaks põhjendust nendele andidele. Millised need on? Kuidas on need teineteisega seotud?

Esimene on “pühade varustamine teenimise tööks” (NKJV). Kreeka vaste “varustamisele” tuleneb sõnast, mis tähendab *korda seada* nagu näiteks võrgu parandamine (Mt 4:21) või murdunud luu paigaldamine. Seega viitab pühade varustamine ettevalmistamisele, treeningule, tegemaks nad valmis teenistuseks, milleks nad on kutsutud.

See tõstatab küsimuse: Kes on need osalised teenimises koguduses? Vastavalt Uuele Testamendile on kõik kristlased töölisel, volitatud Issanda enda poolt minema, tegema jüngerid kõigist rahvaist, ristima ja õpetama (Mt 28:18-20). Töölise töö ei ole usaldatud vähestele eesõigustatuile (vaimulikud), vaid kõigile, kes Kristuse nime tunnistavad. Kristlik teenimine on inimeselt inimesele, üks-ühele teenimine. Ükski koguduseliige ei saa nõuda enda vabastamist teenimisest ja ükski vaimulik ei saa pretendeerida erilistele privileegidele teenimises.

Teine põhjus andide andmisele on “Kristuse ihu ülesehitamine” (Ef 4:12). Millised tahes annid meil on – õpetamine, jutlustamine, evangeeliumi kuulutamine, tervendamine – ei tule neid hoida isiklikuks otstarbeks. Need on ühiseks kasuks ja koguduse kasvamiseks ja nende mittekasutajailt võetakse nende annid (Mt 25:24-30). Kogudus saab kasvada üksnes siis, kui selle liikmed armastavad ja hoolitsevad üksteise eest ning lähevad koos välja ümbritseva ühiskonna juurde Kristuse armu ja armastusega. Kõikide liikmete teenimine kiirendab selle päeva saabumist, mil kogu maakera ümbritsetakse päästva sõnumiga Kristusest. Sel moel praktiseerib kogudus “ühist usku” ja saavutab “Kristuse täiuse” (Ef 4:13). Kristusega täidetud inimene ei saa jääda pealtvaatajaks, kui keegi seal väljaspool on ilma Kristuseta. See on ajend teenimiseks.

Kujutlege, milline oleks teie kohalik kogudus, kui igaüks, kasutades oma ande, osaleks teenimise töös. Mida saad teha sina, et aidata oma kogudust liikumisel selle evangeeliumi ideaali suunas?

Ühtsus: kasvamine Kristusesse (Ef 4:14-16)

Efesose 4:12, 13 lõpeb märkega, et vaimulikud annid antakse mitte üksnes varustamiseks pühasid koguduse tööks, vaid ka, et viia nad “Kristuse täiuse täisea mõõduni”. Tulla Kristuse juurde, kogeda ühtsust, mis ületab kõik lahknevused, ja olla varustatud teenimiseks ei ole piisav. Kristlastel tuleb kasvada Kristuses. Salmid 14-16 visandavad elemente sellisest kasvamisest (salmid 17-32 kui järgmise nädala õppeaine jätkab selle kasvamise määratlemist, toomaks esile elu uue inimesena selle täiuslikkus küpsuses).

Efesose 4:14 ütleb, et me ei “jääks enam lasteks”. Kuidas mõistame seda koos Kristuse sõnadega Mt 18:3?

Jumal soovib, et oleksime lapselikud, kuid mitte lapsikud. Ta ootab meid hülgavat lapsikuse (1Kr 13:11) ja tooma esile täisea küpsuse, mis võimaldab eristada vaimulikku ilmalikust ning tarvitada tahket rooga piima asemel (1Kr 3:2).

Mille suhtes veel hoiatab meid Paulus 14. salmis? Kui hästi oled selles valdkonnas toime tulnud?

Kindlus sisaldab püsivust selles, mida me usume, mil moel eraldame tõe valesst ega lase end petta nende poolt, kes väidavad omavat tõe. See eeldab tugevat põhja Jumala Sõnas, nii et kui seisame silmitsi “pettemängu”, “vembutamisega” ja “eksiõpetusse võrgutamisega”, võiksim kindlalt seista Jumala antud tunnistusel (Js 8:20).

Paulus kõneleb ka “tõe rääkimisest armastuses” (Ef 4:15). Meil tuleb vahet teha evangeeliumi ja eksiõpetuse vahel, kuid isegi siin tuleb tõe esitada armastuses. “Tõde muutub kõvaks, kui seda ei pehmentata armastuse läbi. Armastus muutub pehmeks, kui seda ei tugevdata tõe läbi.” – John R. W. Stott, *The Message of Ephesians*, p. 172.

Lõpuks, kasvamise põhiline tunnus on piiramatu pühendumine ja kuuletumine Kristusele. Meie oleme ihu ning iga ihu osa ja tegevus peab olema seotud ja ühendatud tervikuks Kristuses.

Kas tõe jääb tõeks isegi kalkuses räägituna? Kaitse oma vastust.

Edasiseks uurimiseks: *Vaimulikud annid:* “Just Vaimu puudumine on põhjuseks, miks evangeeliumitööl pole väge. Õpetatus, haridus, kõneosavus, kõik loomupärased ja omandatud võimed ei puuduta südant ega võida ühtki patust Kristusele, kui pole kohal Jumala Vaim. Teiselt poolt – kui on olemas ühendus Kristusega ja omatakse Vaimu ande, võivad ka vaeseimad ja harituimad Kristuse järelkäijad puudutada inimsüdameid. Jumal muudab nad kanaliteks, vahendajateks, kelle kaudu toimib suurim mõju universumis.” – Ellen G. White, COL 328.

Kristlik kasvamine. “Seemne idanemine esitab vaimuliku elu algust; taime areng on kristliku kasvamise kaunis sümbol. Nii nagu looduses, nii on ka armus – kasvamiseta ei saa olla elu. Taim kas kasvab või sureb. Nii nagu taim areneb vaikselt, märkamatuks, sealjuures aga pidevalt, nii on ka kristliku elu arenemisega. Igal arenguastmel võib meie elu olla täiuslik; ometi – kui Jumala eesmärk meie suhtes täitub, toimub pidev edasimine. ... Me muutume tugevaks kandmaks vastutust ning meie küpsemine kasvab proportsionaalselt meie eesõigustega.” – Samas, lk. 65, 66.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis neljapäevase osa lõpus esitatud küsimuse üle.
2. Ellen White'i tsitaadis on koht, kus ta ütleb, et igal arenguetapil võime me olla täiuslikud. Mida see tähendab?
3. Loe uuesti Ef 4:14. Kui oluline on õpetuslik puhtus Pauluse jaoks? Arutlege selle üle, kui suurt tähtsust peaks omistatama õpetusele. Kuidas võiksime olla süüdi selle üle- või alarõhutamises?
4. Kui mõned küsiksid sinult: Kuidas avastan ma, milline on minu vaimulik and, kuidas sa neile vastaksid? Üldiselt – kuidas oleme võimelised avastama oma annid?

9. õppetükk — 19.-25. november

Elades uut elu

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 1:26-32; 3:10-18; 12:2; 1Kr 2:9-16; Ef 4:17-32; Fl 4:8,9.

Meelespeetav tekst: “Aga olge lahked üksteise vastu, südamlikud, andke andeks üksteisele, nõnda nagu ka Jumal Kristuses teile on andeks andnud” (Ef 4:32).

Pauluse esitlus kristliku ühtsuse praktilistest rakendustest algab üleskutsega nii juudi- kui pagankristlastele, et nad “käiksid väärikalt kutsumise järele, millega [neid] kutsuti” (Ef 4:1) See käimine esitab meile mitmed nõuded. Esimene on Kristuse ihu ühtsuse säilitamine mitmekesisuse seas (salmid 1-12). Teine, meie käesoleva nädala õppeaine, tegeleb käimisega uuel viisil, mis on oluline säilitamiseks ühtsust, millest Paulus kõneleb.

See uus elu ei ole vana teisend ega parandus. See on põhjalik ümberkujundus, mis hülgab vanad väärtused ja võtab omaks täiesti uue elustiili — mõtetes, iseloomus, väärtushinnanguis, suhetes ja ajendeis. See on siirdumine surmast ellu. See on omaniku vahetumine: enam ei oma meid Saatan, vaid Kristus.

Pilk nädalale: Millise pildi annab Paulus inimkonnast? Kuidas peab kristlase elu muutuma peale Kristuse vastuvõtmist? Kuidas peab see uus elu ilmnema kristlaste seas? Kuidas on see uus elu seotud koguduse kui terviku ühtsusega? Milline osa on Pühal Vaimul meie uues elus? Kuidas tuleb meil olla Jumala “jäljendajad” (Ef 5:1, NKJV)?

Heitke ära vana (Ef 4:17-22)

“Kutsumise vääriline” elu (Ef 4:1) ei ole üksnes ühtsuse ja kasvamise elu, nagu nägime möödunud nädalal, vaid ka uus elu. See uus elu on tagasilükkamiste ja omaksvõtmiste rida. Esimene tagasilükkamine on “vana inimese äraheitmine” (s. 22). Kristlik elu algab täieliku ja selge lahtiütlemisega minevikust ja Paulus kutsub efeslasi üles, et nad “ei elaks enam nagu paganad elavad” (s. 17). Roomlaste puhul kasutas Paulus tõsisemat väljendusviisi ja kutsus neid üles vana inimene risti lööma, “et patuihu kaotataks” (Rm 6:6).

Nimeta mõned Ef 4:17-24 mainitud vana inimese tunnused. Võrdle neid Rm 3:10-18. Millisena kirjeldab Paulus üldiselt inimkonda? Mis, kui üldse miski, on muutunud rohkem kui 19 sajandi jooksul alates Pauluse kirjutisest?

Pane tähele Pauluse kirjelduses efeslaste kohta, et ta kasutab sõnu nagu *mõistuse pimestatus*, *rumalus* ja *siidame paadumus*, mis kutsub esile moraalse laostumise. Nende meeled ei suutnud patu tõttu vaimulikku tõde mõista. Selle tulemusena kulus nende elu Jumala otsimisele ka iseenestest või väärtusetuis iidoleis või tühjas filosoofias. Nad hellitasid neile meelepäraseid õpetusi ja elasid vaimulikus pimeduses (Ef 4:18; vt ka Rm 1:19-21). Nende kõlbeline olukord oli nii kompromissile aldis, et nad ei suutnud teha vahet hea ja kurja vahel. Ihu naudingud, kõlvatu ja hälbiv käitumine muutus nende lemmikajaviiteks. Nad elasid “liiderlikkuses”, “rüveduses”, olles lausa ahned selle viljelemises (Ef 4:19; vt ka Rm 1:26-32).

Selline oli nende elu – vana inimese elu – enne kui paganad tulid Kristuse juurde. Sellepärast kutsus Paulus kristlasi üles: ärge minge iial tagasi vana juurde.

Vaatle 19. salmi. Mida Paulus seal ütleb? Mida tähendab "südametunnistuses tuimaks jäänud"? Kuidas muutub keegi tuimaks? Kuidas oled sina kogenud seda negatiivset ilmingut oma isiklikus elus? Miks ohustab see igäüht, isegi tõelisi kristlasi? Mis on ainuke kaitse selle probleemi vastu?

“Riietuge uue inimesega” (Rm 12:1,2; Ef 4:20-24)

Olles käskinud usklikke “heita ära ... vana inimene” (Ef 4:1, 2), millise nõuande annab Paulus? Ef 4:22-24.

Kristuse vastuvõtmises heidavad usklikud ära vana paganliku elustiili. Kuid äraheitmisest ei piisa. Kristus ei ole lahtiütlemiste religioon. See ootab usklikke tõusvat moraali ja vaimuliku elu kõrgemale tasemele. Nii soovitab Paulus neid tungivaltp “saada uueks oma meele vaimus ning riietuda uue inimesega” (Ef 4:23, 24).

Kui vana inimese elu iseloomustas meele tühisus, siis uue inimese elu on äratuntav uuenenud meele kaudu. “Ja ärge saage selle maailma sarnaseks, vaid muutuge teiseks oma meele uuendamise teel” (Rm 12:2).

Mil moel peavad usklikud olema uuendatud oma mõtteviisis?

Pärast paganate mõttetu, pimedada ja patuta elu kirjeldamist (Ef 4:17-20) väidab Paulus, et neid õpetati loobuma sellisest elust, kui nad tulid Kristuse juurde. Kasutades kolme sõna – õppinud, kuulnud, õpetatud – meenutab Paulus uslikele, et nad juba kogevad hästi päästmise ja uussünni mõju oma elustiilis. See tõde ei tulnud neile mingist inimlikust allikast, vaid Jeesuselt eneselt (Ef 4:21). Jeesuse nime kasutamine Pauluse poolt ei ole juhuslik. Ta soovib uslikele teadvat, et ajalooline Jeesus – lihakssaanu, ristilöödu, ülestõusnu ja taevaläinu — on ise tõde ja tõe ilmutaja (Jh 14:6).

“Need, kes võtavad vastu Päästja, saavad Jumala lasteks. ... Nende mõtted on muutunud. ... Ülima armastuse hellitamiselt iseenele vastu hakkavad nad kogema ülimalt armastust Jumala ja kristuse vastu.” – Ellen G. White Comments, SDA BC, vol. 6, p. 1117.

Kas oled oma kogemuses kristlasena leidnud, et äkki su mõtted ja süda ja ajendid ja teod muutusid puhtaks? Kui ei, mida saad tegelikult päevast päeva teha sellist, mis aitaks sul jõuda selle igatsetud eesmärgini? Samal ajal – mis (kui miski) sinu tegevuses võib takistada seda puhastamise protsessi?

Elage uut elu (Ef 4:25-29)

Apostel ei ole mingi kõrk teoreetik. Ühel hetkel suudab ta meid tõsta teoloogia majesteetlikesse kõrgustesse, teisel saab ta meid tuua alla meie ümbruskonna reaalsusesse. Nii avaldab ta uue elu neli käsku. Need on väga lihtsad, ometi väga olulised säilitamiseks häid suhteid.

1. Jätke maha vale ja rääkige tõtt (Ef 4:25). Valelikkus ja silmakirjalikkus kahjustavad suhteid ja hävitavad usalduse. Tõde aga arendab usaldust ja kindlust, tugevdab suhteid ja säilitab ühtsust.

Kuidas on vale kahjustanud sinu suhteid teistega?

2. Vihastage, aga ärge tehke pattu (Ef 4:26). Inimestena kohtame vältimatult olukordi, mis meid vihastavad ja võib-olla isegi õigusega. Igal juhul tuleb vihastamise ajal tähele panna kolme hoiatust. Ära tee pattu; st ära lase sellel vihastamisel viia vimmani või käsust üleastumisele. Ära lase päikesel loojuda enne olukorra selgitamist. Ära anna kuradile võimalust kasutada viha ühtsuse ja suhete purustamiseks.

Kuidas on kurat kasutanud viha sinu ja su suhete vastu?

3. Ärge varastage, vaid töötage (s. 28). Varastamine avaldub mitmeti – otsesest varastamisest kuni keeldumiseni anda teisele õigusega talle kuuluvat, kuni teise nime või maine kahjustamiseni. Kristlane elab kõrgel moraalsel tasandil. Aus töö, isetu elu, südamlikkus ja teise kaitsmine on märgid uuest elust Kristuses.

Kasutades eelnevat definitsiooni, kuidas on varastamine puudutanud sind või mõnd su tuttavaist negatiivsel moel?

4. Valvake oma keelt, olge ülesehitavad kõneviisis (s. 29). Sõnad on võimsad tööriistad. Hästi kasutatult saavad need olla suureks õnnistuseks. Kuid Paulus hoiatab pahelise kõnemaneeeri eest. Kreeka sõna rikutuse vastena tähendab ka mädanenut. Närususel, vulgaarsusel, vandumisel ja keelepeksul ei ole kohta meie keelekasutuses. Kristlase kõne peaks ehitama ja kasvatama.

Millal tehti sulle viimati haiget kahjustavate sõnadega?

Vaatle ka enda vastuseid antud küsimustele. Mida räägivad need sulle sellest, kui oluline on elamine “uue inimesena” (s. 24) Pauluse poolt rõhutatud ühtsuse jaoks?

“Ärge kurvastage Püha Vaimu” (Ef 4:30)

“Ja ärge kurvastage Jumala Püha Vaimu, kellega te olete otsekui pitseriga kinnitatud lunastuse päevani” (Ef 4:3).

Efesose kogudus sai alguse, kui apostlid panid oma käed usklike peale ja need said Püha Vaimu (vt Ap 19:1-7). Pole mingi ime, et Paulus räägib nii palju Pühast Vaimust Efesose kirjas – vähemalt kaksteist korda.

Otsi üles antud tekstid ja kirjuta, mida Paulus Vaimu kohta ütleb:

Ef 2:18 _____

Ef 3:16 _____

Ef 5:9 _____

Ef 6:17 _____

Mujal mainib Paulus, et Vaim annab elu (2 Kr 3:6), lapseseisuse (Rm 8:16), arusaamise (1Kr 2:10-16), viljad (Gl 5:5), vaimulikud annid (1Kr 12:4-11), pühitsuse (Rm 15:16), seeselava väe (Rm 8:11) jne.

Paulus omistas selgesti suure tähtsuse Püha Vaimu rollile uskliku elus ja koguduses. Siit tema manitsus: Ärge kurvastage Püha Vaimu. See avaldus ilmutab otseselt, et Vaim ei ole lihtsalt jumalik vägi, vaid aktiivne Isik Jumaluses, tundlik suhtumistele. Püha Vaimu kurvastamine on võrdväärne Isa ja Poja kurvastamisega. Kõik, mis meil tuleb teha, on lugeda Piiblit ja me hakkame mõistma, kui palju hoolib Jumal meie tegudest ja kuidas meie patt ja sõnakuulmatus teeb Talle valu. Kõigi jaoks, kes tuuakse Püha Vaimu läbi Jumala perekonda, kehtivad moraalsed ja vaimulikud kohustused ja kui me neid rikume, kurvastame Teda. Meil on raske mõista, et Jumalat võiksid kurvastada tõepoolest meie teod, kuid meie Piibel kõneleb sellest ja kindlasti ilmutab Jeesuse elu meile Jumala kõige südamlikumad hoolitsust Tema loodute eest. Seega kui Ta meid armastab ja meie eest hoolitseb, ei ole üllatav, et Ta võiks tunda valu meie poolt tehtu pärast.

Mida sellist võid olla teinud viimase 24 tunni jooksul, mis võis kurvastada Püha Vaimu? Kas need teod olid vältimatud? Kui ei, miks sa need tegid?

_____
_____

“Võtke nüüd Jumal enestele eeskujuks” (Ef 4:31-5:1)

Pauluse käsk neile, kes on päästetud ja elavad nüüd uue juutide ja paganate ühtse ihuna, on käia uues elus. See uus elu sisaldab palju üksikosi: äraheitmine, riietumine, püsimine ja Vaimu mitte kurvastamine. Täna osas esitab Paulus uue tee ühelauselise kokkuvõtte: “Olge Jumala jäljendajad” (Ef 5:1; NIV).

Mil moel saame meie langenud olenditena olla Jumala jäljendajad? Mida Paulus sellega mõtleb?

Peale meile sellise käsu andmist muudab Paulus selle manitsuse isiklikuks ja lähedaseks: “nagu armsad lapsed” (5:1). Kui vanema ja lapse suhe on lähedane ja südamlük, hõlmates aja koosveetmist ja koos tegutsemist, kasvab lapses sageli soov olla vanema sarnane. Järelikult, mida rohkem aega me veedame Jumalaga palves, mõtiskluses ja uurimises, seda sarnasemaks Temale saame me muutuda.

“Just nagu lapsed jäljendavad oma vanemaid, nii peaksime jäljendama Kristust. Tema suur armastus meie vastu pani Teda ohverdama Iseenese, et meie võiksime elada. Meie armastus teiste vastu peaks olema samasugune – armastus, mis ulatub kaugemale tundeliigutusest ennast-ohverdava teenimiseni.” – Life Application Bible, on Ephesians 5:1-2.

Efesose 4:32 esitab Paulus kolm omadust, mis peaksid iseloomustama meie elu. Millised need on ja mil moel on igäüks neist omal viisil peegelduseks Jumalast? Oma vastust kirjutades küsi iseendalt, mida saaksid teha, ilmutamaks paremini neid omadusi oma isiklikus elus.

1. _____
2. _____
3. _____

Oli jõuluõhtu. Rābaldunud riietes laps vaatas läbi ühe kaupluse akna ja ta silmad kinnitusid kaunil nukul, kuid tal polnud mingit võimalust selle omandamiseks. Just siis võttis keegi mees selle nuku aknalt. Väikese tüdruku nägu muutus kurvaks, kuid hakkas peagi särama, kui mees tuli kauplusest ja ulatas nuku temale. Laps vaatas üles ja küsis: “Kas sa oled Jumal?”

Võib-olla pole keegi kunagi sinule midagi sellist öelnud, kuid kuidas oled kellelegi hiljuti Jumala iseloomu peegeldanud?

Edasiseks uurimiseks: *Kristuse ümberkujundav töö:* “Jeesus ise oma lõputus armus töötab inimsüdameis, kutsudes esile nii imestusväärseid vaimulikke ümberkujunemisi, et inglid vaatavad sellele hämmastuse ja rõõmuga. Samasugust isetut armastust, mis iseloomustab Meistrit, nähakse Tema tõeliste järgijate iseloomus ja elus. Kristus ootab, et inimesed saavad Tema jumaliku olemuse osalisteks veel selles maailmas, selliselt mitte üksnes peegeldades Tema au Jumala kiituseks, vaid valgustades maailma pimedust taevase säruga.” – 5T 731.

Uuenemata liikmed: “Selliste liikmete ühinemine kogudusega, kelle süda ega elu pole uuenenud, on kogudusele nõrkuse allikaks. See fakt jäetakse sageli tähelepanuta. Paljud töölised ja kogudused on nii huvitatud koguduse arvulisest kasvust, et nad ei anna ustavat tunnistust mittekristlike harjumuste ja tegude kohta.” – Samas, lk. 172.

Küsimusi aruteluks:

1. On neid, kes arvavad, et kristlik arusaam inimese põhilisest patusest on väär, isegi kahjustav. Kuidas vastaksid selliste vaadete pooldajatele?

2. Lugege keegi klassis Ellen White’i teine tsitaat ja vestelge selle sisu üle. Kuidas saavutame siin õige tasakaalu: olla kogudus, kus patustele saab osaks lahke vastuvõtt ja nad juhitakse Risti juurde, samal ajal hoitakse kõrgel käitumise standardeid, milliseid nõuab kristlik elu?

3. Paluge klassis kellelgi rääkida mõnest tõelisest Jumala jäljendajast. Kes oli see isik, mida ta tegi ja milline mõju oli sellel isikul sinu elule?

4. Laske klassi igal liikmel nimetada üks suur muutus, mille Kristus on tema ellu toonud. Arutlege erinevate vastuste üle.

10. õppetükk — 26. november - 2. detsember

Kristlik elu

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 20 ptk; Js 5:20; Jh 15:10; Rm 5:10; 2Kr 5:18; Ef 5:1-21; 1Jh 5: 2.3; 2Jh 1:6.

Meelespeetav tekst: “Sest te olite varemalt pimedus, aga nüüd te olete valgus Issandas. Käige nagu valguse lapsed” (Ef 5:8).

Paulus jätkab oma manitsusi elu üle, mis pidi olema "kutsumise vääriline" (Ef 4:1), käskides meid kristlikku ellu suhtuda täie tõsidusega (Ef 5:1-21). Ei tarvitse Pauluse sõnu kuigi kaugele lugeda, et mõista, kui tõsiselt võtab ta kristlikku elu. Paulus ei tea midagi odavast armust. Kuigi meid päästetakse Kristuse poolt meie eest tehtu läbi, peab meie elu olema vastus meile Jeesuses antud päästmisele. Me omame uue elu, meil tuleb nüüd seda uut elu elada nii, nagu Jumal käsib.

Selle nädala tekstides annab Paulus viis põhjust selliseks eluks: armastus, kohus, valgus, tarkus ja Püha Vaimu täius. Kuigi neist igauht ainult mõne sõnaga puudutades, toob Paulus siiski selgesti välja, mida oodatakse neilt, kes kord pimeduses elasid, kuid nüüd on valguses.

Pilk nädalale: Mida tähendab käimine armastuses? Kui tõsise hoiatuse andis Paulus meeltparandamatute patuste üle peetava kohtu suhtes? Mida tähendab elada pimeduse vastandiks olevas valguses? Milline on erinevus targalt ja rumalalt elamise vahel?

Käige armastuses

“Siis võtke nüüd Jumal enestele eeskujuks nagu armsad lapsed ja käige armastuses, nõnda nagu ka Kristus meid on armastanud ja on iseenese andnud meie eest anniks ja ohvriks, Jumalale magusaks lõhnaks” (Ef 5:1, 2).

Usklikke kutsutakse olema Jumala jälgendajad. Jumal Kristuses on meie eeskuju kõiges – eetikas, kannatuses, kuulekuses, töös, palves ja üle kõige, armastuses. Seega, meid manitsetakse käima armastuses.

Vähemalt kolm põhimõtet kerkib esile selle teksti sõnadest.

Esiteks. Kristuse armastus on isetu. See on *agape* armastus: armastus, mis rajatakse põhimõttele, mitte emotsioonile; vastutulelik armastus, mis keskendub teiste vajaduste rahuldamisele, isegi kui nad seda ei pälvi. Jumala armastus on selline, et Ta “osutab oma armastust meie vastu sellega, et Kristus on surnud meie eest, kui me alles patused olime” (Rm 5:8). Käia armastuses tähendab armastada mittearmastusväärset.

Mõtle kellelegi mittearmastusväärsele. Mida saad sa teha, et hakata osutama armastust sellele isikule?

Teiseks: Kristuse armastus on ohverduslik. Kristus on ohverduse ülim eeskuju. Ta kandis häbistavat risti ja andis oma elu selleks, et inimkond võiks olla lunastatud (2Kr 5:21). Käia armastuses tähendab enesest loobumist, selleks et teenida teisi. “Jüngerlus tähendab truudust Kristuse kannatusele ja seepärast ei ole üllatav, et kristlasi peaks kutsutama üles kannatama.” – Dietrich Bonhoeffer, *The Cost of Discipleship* (New York: Macmillan, 1963), p. 101.

Millal sa viimati tegelikult kannatasid kellegi teise heaks? Mida ütleb su vastus sulle sinu enda kohta ja muutuste kohta, mida sul on vaja teha?

Kolmandaks: Kristuse armastus on lepitav. Kristus lepitab kõik purustatud suhted ja tõi täieliku ühtsuse (Rm 5:10; 2Kr 5:18). Käia Kristuse armastuses tähendab olla Tema lepituse teenistuses.

Kuidas oled sa kogenud armastuse väge toovat lepituse? Jaga teatud näidet klassiga.

Käige, arvestades kohtuga (Ef 5:3-7)

Loe Ef 5:3-7 ja vasta siis järgmistele küsimustele:

1. Milliste spetsiifiliste pattude eest Paulus hoiatab?
2. Kuidas on kõik need patud kümne käsu rikkumised (vt 2Ms 20)?
3. Pane tähele, kuidas vastandab Paulus need patud oma manitsusega “käia armastuses” (Ef 5:2). Miks on need patud vastupidised armastuses käimisele? (Vt ka Ne 1:5; Tn 9:4; Jh 15:10; 1Jh 5:2.3; 2Jh 1:6).
4. Vaatle Pauluse hoiatust Ef 5:6. mille kohta sinu arvates käivad need “tühjad sõnad” antud kontekstis? (Vt ka 1Jh 3:7).

Üks elu suuri tragöödiad on elada, nagu Jumalat ei oleks või et see pole tähtis, kas Ta on või ei. Selline hoiak turgutab eluviisi, mis on piiratud olevikuga, ilma ühegi mõteta tulevikule. Kuid piibellik arusaam elust visandab seisukoha, et ajalugu on liikumas lõpu suunas, mil kogu inimkonnal tuleb vastust anda Jumala kohtujärje ees (2Kr 5:10; Hb 9:27). Lõplik aruandekohustus Jumalale on möödapääsmatu ja Paulus hoiatab, et sama kindlalt nagu Jumala armastus ilmus inimkonna päästmiseks, “tuleb Jumala viha sõnakuulmatute laste peale” (Ef 5:6). Jumalik viha on jumalik kohtuotsus kuradi ja tema laste vastu. Selle kohtumõistmise kindluse tõttu kutsus Paulus usklikke üles mitte saama nende kaaslasiks (s.7). Kelle? Salm 6 kõneleb “tühjade sõnadega” eksijaist. Need olid valeõpetajad, kes üha hoidsid kinni oma paganlikust filosoofiast, eitades patu reaalsust ja lõpukohut selle patu üle. Pole ime, et Paulus annab nõu neist ja nende filosoofiast eemale hoida. Kuna on mõeldud kristlasi, anub apostel, et nende hulgas ei peaks selliste pattude suhtes olema isegi mingit mõtet, vihjet ega naljatamist.

Kui vaatled kohtumõistmise alla langevate pattude laadi, märkad, et Paulus ei öelnud midagi abielurikkumise või tapmise kohta, mis on tõsisemad patud. Selle asemel räägib ta sellistest asjadest nagu pilkenali ja ahnus. Mida peaks see rääkima meile isegi nende pattude olemuse kohta?

Käige valguses (Ef 5:8-14)

“Sest te olite varemalt pimedus, aga nüüd te olete valgus Issandas. Käige nagu valguse lapsed” (Ef 5:8).

Olles määratlenud elu käimisenä armastuses, pidades silmas eelolevat kohut, pöördub Paulus nüüd kolmanda aspekti juurde: käimine valguse lastena. Järgides oma stiili, annab ta veel ühe kontrasti: enne olite te pimeduse lapsed, nüüd olete te valguse lapsed (Ef 5:8).

Kuna pimedus esindab vana elu, kujutab valgus uut elu. Apostel möönab, et usklikud on tulnud pimedusest valguse juurde (s. 8). Pöördumisest alates on nad saanud valguseks Issandas – see tähendab, selle Ühe iseloomu peegeldajateks, kes ütles: “Mina olen maailma valgus” (Jh 8:12).

Sageli kaldume me valgust võrdsustama intellektuaalse teadmise ja faktide tundmisega ning pimedust võhiklusega faktide suhtes. Ja kuigi selles käsituses on teatud tõde, loe uuesti Ef 5:8-14 ja vasta küsimusele: Millega võrdsustab Paulus käimise valguses? Kas on sel tegemist vaid mõistusliku teadmise või kõlbelise elu ja kristliku käitumisega? Miks on see vastus oluline?

Pane ka tähele, et Paulus on väga kindel elamise suhtes vabana kõlbelisest määrumisest, nii et ta mitte üksnes ei manitse hoida eemale neist, kes kurja teevad, vaid ta kutsub ka üles neid noomima.

Loe hoolikalt Ef 5:13. Mil moel aitab meil see mõista, kuidas me võiksime noomida kurjust, ilma vajaduseta avada oma suud? Vt Jh 3:20.

Oled sa tundnud kedagi, kelle elustiil, käitumine ja iseloom tegutsesid valgusena, mis noomis sinu pimedust? Kuidas sa reageerisid? Kas võtsid vaikiva noomituse vastu alandlikkuse ja kahetsusega, või vältisid sa valgust või isegi võitlesid selle vastu, nimetades seda võib-olla pimeduseks? (Vt Js 5:20).

Käige tarkuses (Ef 5:15-17)

Paulus on rääkinud meile, et meie kristlik elu peab olema erinev maailma omast. Me peaksime käima vastavalt armastusele. Me peame olema teadlikud tulevast kohtust kõige üle, mida teeme. Me peaksime olema hoolsad ja käima valguses. Nüüd lisab Paulus edasise dimensiooni: käige tarkuses.

Piibel räägib väga palju tarkusest. Milline on see tarkus, millest järgnevates salmides räägitakse? 1Kr 1:20, 21; 3:19; 2Kr 1:12. Too mõned näited sedalaadi tarkusest?

Kontrastiks sedalaadi tarkusele räägib Paulus neis salmides erinevat laadi tarkusest. Nagu varem nägime, ei koosne tõeline tarkus peaga haaratavast faktide tundmisest, kui tahes kasulikud, abistavad ja head need ka oleksid. Selle asemel asetab kogu kontekst siin teadmise seosesse meie tegudega. Tark tegutseb õigesti, rumal tegutseb mõtlematult, hoolimata sellest, kui palju intellektuaalset tarkust kumbki neist omab.

Kuidas kirjeldab Paulus Ef 5:17, mida tähendab olla “rumal”?
Kuidas aitavad järgnevad salmid sellele vastata? L 11:10; Õp 1:7; Js 33:6.

Maailm on olemas Jumala tõttu; kõik, mis on olemas, eksisteerib vaid Jumala tahte läbi. Pole siis ime, et tarkus seisneb Jumala tahte tundmisel, vähemalt nii palju kui selleks võimelised oleme. Kuigi on palju sellist, mida me Jumala ja Tema tahte kohta teada ei suuda, võime me teada, et Tema tahe meie suhtes on, et elame puhast, puha elu, mis peegeldab Tema armastust ja iseloomu. See on tõeline tarkus. Selliselt elavad mõned maailma kõige targemad inimesed suurimas teadmatuses ja pimeduses.

Ef 5:15 käsib meid käia “hoolikalt”, et me ei oleks “rumalad”, vaid targad. Mida me tegelikult selleks teha saame, mis aitab meid mitte rumalad olla?

Käige Vaimu täiuses (Ef 5:18-20)

Neljale kristliku elu elemendile lisab Paulus viimase ja kõige mõjuvama elemendi: "Saage täis Vaimu" (Ef 5:18). Püha Vaimuga täidetud usklikel on Temalt vägi käia kristlikul teekonnal armastuses, valguses, tarkuses ja teadmises tulevast kohtust. Valgustatus ja vägi on kaks suurt õnnistust, mis tulenevad seeselavast Vaimust.

Loe Ef 5:18. Miks kasutas Paulus seal sinu arvates näidet alkoholist? Mida ta rõhutab? (Vt ka Rm 6:16).

Kuigi Paulus osutab oma näites alkoholile, võiks ta tegelikult rääkida ükskõik millest, mis tuleb uskliku ja Püha Vaimu väe vahele. Teisisõnu, me ei peaks lubama millelgi enda üle valitseda peale Püha Vaimu väe. Paulus esitab sügava teoloogilise väite, mis on põhiline uussünni ja pühitsuse kogemusele, millised on Püha Vaimu töö tulemus. Iga kristlane peaks küsima: kelle juhtimisel tegutseb mu ihu, mõistus ja vaim? Kas toimub see alkoholi või lõbuhimu või millegi muu mõjutusel, mis takistab mu käimist koos Jumalaga? Või toimub see Püha Vaimu juhtimisel? Peale Tema viivad kõik muud mõjud eksiteele.

Kui me oleme täidetud Püha Vaimuga, kui palju ruumi jääb millegi muu jaoks?

Pärast käskimist neil olla täidetud Vaimuga, käsib Paulus neid veel midagi teha. Mis see on? Vt Ef 5: 19-21. Kuidas on kõik need asjad omavahel seotud?

Kui keegi küsiks sinult, kas oled vastu võtnud Püha Vaimu, milline oleks su vastus? Mille esitaksid sa tõendina Vaimu täiuse saamisest?

Edasiseks uurimiseks: *Käimine armastuses:* “Kõik, keda täidab Tema Vaim, armastavad nii, nagu armastas Tema. Sama põhimõte ajendab inimsuhetes ka neid. See armastus tunnistab inimese jüngriksolekust. “Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid,” ütles Jeesus, “kui teil on armastus isekeskis!” Kui inimesed hoiavad ühte mitte isekatest huvidest ajendatuna, vaid armastusest, siis kõneleb see jõust, mis on ülem igast inimlikust jõust. Selline üksmeel tunnistab, et Jumala kuju on inimolemuses taastatud. See näitab, et hinge on istutatud uus põhimõte elust.” – Ellen G. White, “Ajastute igatsus”, orig. lk. 678.

Küsimused aruteluks:

1. Pühapäevase osa alusel vestelge klassis näidete abil, kuidas armastuse jõud toob lepituse varem pingelistes suhetes elanud üksikisikute või gruppide vahel. Mida neist näidetest saab õppida?

2. “Ükski ärgu petku teid tühjade sõnadega,” st valeõpetusega (Ef 5:6). Millised on mõningad valeõpetustest, mis käesoleval ajal rikuvad kristlikku usku ja kuidas sa neid kohtled?

3. Vestelge pühaduse mõiste üle. Kas on see rohkem kui ainult ustavalt käsust kinnipidamine? Kas saad olla täpne käsu järgija ja ometi mitte püha?

4. Võtke klassis aega selleks, mida Paulus käsib usklikel teha Ef 5:19.20. Laulge mõned laulud ja andke tunnistusi tänulikkusest Jumalale. Peale seda arutlege, millist vaimulikku kasu me saame Jumalat kiites ja Talle avalikult tänu tuues? Miks peaks see mõte harjumuseks saama?

5. Vestelge erinevusest maailmaliku ja jumaliku tarkuse vahel (vt kolmapäevast osa). Kas need peavad olema tingimata teineteisele vasturääkivad? Kas saab maailmalik tarkus meid kunagi aidata paremini mõista jumalikku tarkust? Kui, siis kuidas?

11. õppetükk — 3.-9. detsember

Kristlikud suhted

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 20:12; Km 1:21; Lk 9:23; Jh 3:13; Rm 5:8; Ef 5:21-33; 6:1-9; 1Jh 4:10.11.

Meelespeetav tekst: “Ja olge allaheitlikud üksteisele Kristuse kartuses” (Ef 5:21).

Efesose kirja kolm esimest peatükki andsid meile koguduse põhilise teoloogia. Alates 4. peatükist arutleb Paulus selle teoloogia praktilise rakendamise üle ja kuidas see sobib kristliku eluga, mis kõige muu seas säilitab ühtsuse mitmekesisuses, rõhutab kristlikku eluviisi ja (nagu me praegu uurime) rajab vastavad suhted.

Lõppude lõpuks on kristlus suhete religioon – nii Jumala kui inimestega. Ei ole mingit kaalu väitel, et omatakse elavat suhet Jumalaga, ilma et see suhe ei väljenduks suhtumises perekonda ja ühiskonda. Kogudus, kodu ja töö on kristliku elu esmased areenid. Keegi ei saa olla püha koguduses ja kurat kodus. Kristlus ei ole pühadus vaakumis. See on pühadus tervikluses, st. see puudutab elu igat dimensiooni – vaimulikku, intellektuaalset, füüsilist ja sotsiaalset. Selle nädala õppeaine käsitab kristlike suhete põhimõtteid.

Pilk nädalale: Mida tähendab kristlik allaheitlikkus? Kuidas tuleks ülemusel suhtuda oma alluvatesse? Kuidas peavad suhtuma teineteisesse abielupooled? Mida kirjutab Paulus vanema-lapse suhete kohta?

Olge allaheitlikud üksteisele (Ef 5:21)**Loe Ef 5:21. Mida Paulus meile siin ütleb?**

See salm seondub Ef 5:18-ga: “Saage täis Vaimu!” Kristlikku allaheitlikkust ei tule võrdsustada orjalikkusega, vaid pigem tõelise alandlikkuse ja üksteisest hoolimisega. Teatavasti ei ole selline hoiak osa inimese sünnipärasest minast, vaid on Vaimu seeselamise tulemus, nagu seda on ka osadus ja teenimine, laulmine ja kiitmine ning pidev tänulikkus Ef 5:19.20.

Sellest lähtudes ei ole allaheitlikkusel seda tähendust, mis me tavaliselt sellele omistame. Piibellik seisukoht allaheitlikkusest ei õpeta mingil moel diktaatorlikku, autoritaarset, ebaõiglast hoiakut sotsiaalsetes suhetes, kus ühel on võim ja teine roomab abituses.

Tegelikult lisab Paulus oma nõuandele allaheitlikkuse kohta: “Jumala kartuses” või “austusest Kristuse vastu” (NIV). Kristlase käitumine ja suhted üksteisega – olgu mehe ja naise, vanema ja lapse, isanda ja sulase vahel – sisaldavad allaheitlikkust, kuid Kristuse austamise kontekstis. Jumal ei ole lammutaja, vaid ehitaja. Ta ei ole diktaatorlik ja isekas, vaid armastav. Austus Kristuse vastu tõmbab joone, millest kaugemale üleskutse allaheitlikkusele ei laiene. Kus alistuvus on kellegi südametunnistuse rikkumine või vastukäiv Jumala tahte, tuleb rakendada Peetruse julget seisukohta: “Jumala sõna tuleb rohkem kuulata kui inimeste sõna” (Ap 5:29). Mida peaks tegema naine või tütar, kui perekonnapea nõuab neilt tegelemist prostitutsiooniga tolle majandulike vajaduste rahuldamiseks? Mida peaks tegema laps, kelle isa käsib tal tänaval narkootikume müüa? Alluda? Mitte iial. Allaheitlikkus inimsuhtes ei ole kunagi absoluutne ja vaieldamatu. Selle piiriks on Jumala tahe. Kui keegi nii-nimetatud kristlane ootab allumist üle selle piiri, ei ole sellel inimesel õigust nimetada end kristlaseks ja ta pälvib ilmajäämise igast kristlikust eesõigusest. Allaheitlikkus “Jumala kartuses” (s. 21) nõuab austust naise poolt ja väarikustunnet ja austamist abikaasa poolt. See on isegi veel olulisem meie ajal, mil rohkeneb nii abielu- kui laste väärkasutamine. Ükski Jumala laps ei peaks olema koheldud jalamatina.

Üks asi on alistuda, kui me ei peaks alistuma, kuid kuidas on alistumisega seal, kus see tõepoolest vajalik on? Vahel on see isegi raskem. Miks on Risti jalam ainuke koht, kus me saame õppida kristliku allaheitlikkuse tähendust? Milline roll on allaheitlikkusel surmas oma minale? Vt Lk 9:23.

Autoriteet (Ef 5:22; 6:1, 5)

Alistumise ja kuulekuse probleem naise, lapse või orja puhul tõstatab autoriteedi küsimuse. Millise autoriteedi alusel ootab abielumees, isa ja isand allumist ja kuulekust? Ef 5:21 ütleb, et allaheitlikkus peab toimuma “Jumala kartuses” või “austusest Kristuse vastu” (NIV). Sarnaseid fraase leiame teistes kohtades: “otsekui Issandale” (s. 22), “Issandas” (Ef 6:1), “otsekui Kristusele” (6:5). Need korduvad viited Kristusele näivad osutavat jumalikule korrale selles küsimuses. Kuigi Paulus ei arenda üksikasjalikult seda punkti, toob ta kasulikuks osutuva paralleeli suhtest Kristuse ja koguduse vahel. “Kristus on koguduse pea” ja seepärast “kogudus on allaheitlik Kristusele” (Ef 5:23, 24). Kristuse peaksolek on eeskuju, millele kogudus enese allutab. Samuti peab abielumees, isa ja isanda peaksolek järgima kristluse poolt rajatud eeskuju. Autoriteet ei ole türannia ega puudu sellel piirid. Tegelikult väidab Paulus, et nii autoriteet kui allaheitlikkus toimivad nagu Kristuses, kes “on armastanud kogudust ja on andnud iseenese selle eest” (s. 25). Seda punkti ei ole võimalik üle rõhutada. Armastus, mitte võim, on ajendiks autoriteedile, mis on antud säilitamiseks sellise organiseeritud üksuse korda nagu kodu või majapidamine. Sarnaselt on allaheitlikkuse ajendiks armastus, mitte kartus või alaväärsuse tunne.

Mida räägivad need salmid kristlasest inimese kohta?

1 Ms 1:26.27 _____

Ap 17:26 _____

Mt 12:50 _____

Ef 3:6 _____

Gl 3:28 _____

Issanda ees oleme me kõik ühesugused jumalikkude armu vajavad patused. Kuigi autoriteedi ja allumise mõisted on moonutatud, ei tähenda see, et need pole piibellikud. Autoriteedi positsioonidel olevad inimesed peaksid alati meeles pidama, kes nad on suhtes Jumala ja teistega, kes võiksid sellele autoriteedile alluda. Selle rolli moonutamine on kindlasti ränk patt Issanda ees, kes on teadlik isegi varblase mahalangemisest (Mt 10:29-31).

Kui paljudel inimestel on vaja õppida allaheitlikkust Risti jalamil, siis mida saavad võimupositsioonil olevad inimesed õppida Risti juures sellist, mis aitaks neil oma autoriteeti kasutada Jumala määratud viisil?

Abielumehed ja -naised (Ef 5:22-25)

Lugedes tänaseid salme, võime mõista, et abielu on jumalik institutsioon, milles mees ja naine on võrdväärsed partnerid (1 Ms 2:24; Ef 5:31). Nende partnerite ühtsust ja võrdsust rõhutatakse väites, et need kaks “on üks liha” (Ef 5:31). Loe võrdluseks Ef 2:14, mis kõneleb sellest, kuidas Kristus tegi kahest tühe (juudid ja paganad), ja sa hakkad aru saama nii abielu kui koguduse jumaliku päritolu imest.

Samuti on Kristus ja kogudus tihedalt seotud. Kristus on pea ja kogudus on ihu (Ef 5:23). Ilma metafoori ohtlikesse proportsioonidesse viimata, tuleb tähele panna: a) ihuna on kogudus alluv Kristusele kui peale; b) peana armastab Kristus oma ihu – kogudust, suri selle eest, päästis ja pühis selle.

Allumine ja armastus ei vastanda partnereid abielus, vaid liidab nad kokku. Lõppude lõpuks tähendab allumine enese täielikku üleandmist teisele. Armastus tähendab sama ja hõlmab armastamise teise eest suremise määrani, just nagu tegi Kristus.

Kuidas aitab metafoor Kristuse suhtumisest kogudusse meil mõista, kuidas peab abielumees suhtuma oma naisesse? Milline jõud peab olema esmane ajend? (Vt Rm 5:8; 1Jh 4:10. 11: Jd 1:21)

See lähedane suhe Kristuse ja koguduse vahel peaks peegelduma abielupoolte vahel. Ja kuigi Paulus ja Peetrus on arvamusel, et naistel tuleb olla “allaheitlikud oma meestele, otsekui Issandale” (Ef 5:22); vt ka Kl 3:18; 1Pt 3:1), tasakaalustab Paulus selle käskides meestel armastada oma naist (vt 5:25.28; Kl 3:19). See armastus peab olema kujundatud Kristuse armastuse järgi (Ef 5:25) – avameelne ja ohverdav. Mehe peaksolek ei tähenda teatud partnerluses türanniat, vaid vastutust, samal ajal ei tähenda allaheitlikkus orjalikkust vaid austamist, ustavust ja lugupidamist. Muidugi tuleb meil tunnistada inimlikke nõrkusi: on mehi, kes kohtlevad oma naist kui teenijat ja petavad, teotavad, sõimavad teda pidevalt. Kuid see on teatav kultuuriline ja patu probleem, mida Paulus siin ei puuduta.

Millised on mõningad teie ühiskonnas ja kultuuris olevaist jõududest, mis võitlevad abielu vastu? Kuidas on Pauluse siin kirjutatu jõuliseks abinõuks, et kaitsta abielu nende jõudude vastu?

Lapsed ja vanemad (2Ms 20:12; Ef 6:1-4)

Ükski teine religioon või filosoofia pole teinud laste heaks nii palju kui kristlus. William Wilberforce, pühendunud kristlane, tegi Inglismaal lõpu laste töötamisele. William Carcy, kristlike lähetuste pioneere, tegutses Indias lõpetamaks laste abiellumine ja leskede põletamine. Tänapäeval mõnes Lõuna-India maapiirkonnas lämmatatakse või mürgitatakse surnuks beebitüdrukud ja kristlikud haiglad ning pastorid on oma uste taha paigutanud hällid, nii et soovimatud beebitüdrukud võidakse märkamatuks neisse asetada.

Pauluse aegne Rooma kultuur oli isegi halvem. Barclay tsiteerib kuulsat Seneca't: "Me tapame metsiku härja; me kägistame marutõbise koera; me torkame noa põdurasse karilooma, et nad karja ei nakataks; lapsed, kes on sündinud nõrkade ja vigastena, me uputame." – Barclay, *The Letters to the Galatians and Ephesians*, p. 176.

Sellisel ajal kirjutab Paulus kristlikele vanematele ja nende lastele kuulsas Rooma linnas. Kui röömsad pidid olema need lapsed, olles hinnatud suure apostli kirjas.

Millist kahte asja oodatakse lastelt? Samal ajal, kuidas täpsustab Paulus oma sõnu laste ja nende vanemate kohta? Kuidas vastab see täpsustamine sellele, mida Paulus soovib naistele nende abikaasadesse suhtumise osas? Millised erinevused seal leiduvad? Ef 6:1-4; vt ka Ef 5:22; Kl 3:18.

Paulus pakub kuulekuseks kaks põhjust. Esmalt on see õige, loomulik, tunnustatud norm igas ühiskonnas. Teiseks nõuab seda Jumala moraalikäsk.

Kristlastest kunstnikud on kujutanud seda käsku kahel tahvil: üks sisaldab nelja esimest käsku ja teine ülejäänud kuut — lahutades meie kohustuse Jumala ja inimeste vastu. Aga juutidel oli mõlemal tahvil viis käsku, et tähtsustada vanemate austamist, mis kuulub Jumala austamise juurde.

Kuna kuulekust oodatakse lastelt, kui nad on vanematest sõltuvad, siis vanemate austamine on eluaegne kohustus.

Paulus nõustab vanemaid mitte ärritama oma lapsi vihale (Ef 6:4). Mõttele mõningaist asjust, mis võivad teha just seda: vilets eeskuju, silmakirjalikkus, järjekindlus, karmus. Mis veel?

Millised jõud sinu ühiskonnas töötavad vastu tugevale ja armastavale suhtele vanema ja lapse vahel? Mida pakub kristlus nende suhete kaitsmiseks?

Orjad ja isandad (Ef 6:5-9)

Rooma Impeeriumis elas Pauluse päevil miljoneid orje. Kogu majanduse ja ühiskonna struktuur sõltus orjade tööst. Enamust orjadest ei koheldud paremini kui tööks kasutatavaid loomi. Isegi nii kuulus mees kui Aristoteles õpetas, et orjad olid ainult tööriistad. Ühe inimese omanikuõigus teise üle ilma mingi tähelepanu ja austuseta selle omatava inimese Jumalast määratud õiguste ja väärikuse suhtes pidi olema vastik sellisele tundlikule ja sügavalt vaimulikule juhile nagu Paulus.

Paulus annab orjadele Efesoses nõu kuuletuda oma isandale ja teha oma töö nii nagu teeksid nad seda Kristusele (Ef 6:5). Siiralt ja heatahtlikult tehtud töö “nagu Issandale, mitte inimestele”, ei jää tasuta (s.7, 8). Paulus tõdeb, et orjad ei saa oma olukorda muuta, kuid nad saavad neis olla võitjad. Siit meile väärtuslik kristlik filosoofia: Kuigi me ei saa kurja momendil hävitada, ei tule meil lasta kurjusel hävitada endid.

Kuigi Piiblis ei ole ühtki otsest orjuse rakendamise keeldu, kuidas räägivad järgnevad tekstid vastu selle rakendamise taga olevaile põhimõtetele? Mt 22:39; Mk 10:44; Lk 6:31; Rm 12:10; Fl 2:3; 1Jh 4:11.

Pauluse nõuanne isandaile on samuti üsna tabav. Ta meenutab neile, et ka neil on Isand taevas, kellelt nad on vastu võtnud armu ja pattude andestuse. Siit tema üleskutse orjade omanikele olla lahked, mitte ähvardavad oma orjade suhtes (Ef 6:9).

Miks ei teinud Paulus midagi enam? “Apostli ülesandeks ei olnud muuta meelevaldselt ega äkitselt kehtivat ühiskonnakorda. Kui ta oleks püüdnud seda teha, oleks see takistanud evangeeliumi edukäiku. Kuid ta õpetas põhimõtteid, mis olid otseses vastuolus orjapidamise alustega ning mis elluviimise korral oleksid purustanud kogu orjapidamissüsteemi.” – AA 299.

Pauluse teenistus kandis vilja ja paljud orjapidajad said tuli hingelisteks kristlasteks koos oma orjadega. Fileemon on hea näide. Paulus, saates tagasi kord põgenenud orja, Onesimose, palus Fileemonil võtta too vastu enam “mitte kui orja, vaid ... kui armsa venna” (Fil 16).

Milliste Pauluse põhimõtete omaksvõtmine aitab sul paremini mõista, kuidas peaksid toimima (sõltudes sinu olukorrast) kas oma tööandja või nende suhtes, kes sulle alluvad, või mõlemate suhtes?

Edasiseks uurimiseks: *Vanemad ja lapsed:* “Vanemad, Jumal soovib, et te teeksite oma perekonna näidiseks taevasest perekonnast. Kaitske oma lapsi. Olge nende vastu lahked ja õrnad. Isa, ema ja lapsi ühendagu armastuse kuldne side. Hästi korraldatud ja hästi distsiplineeritud perekond on suurem jõud kristluse mõju demonstreerimiseks, kui kõik jutlused maailmas.” – Ellen G. White Comments, SDA, vol. 6, p. 1118.

“Issanda Jeesuse suhtumist kogudusse ei ole õigesti esitatud paljude abielumeeste suhtumise kaudu oma naisesse. Need mehed väidavad, et nende naine peab neile kõiges alluma. Kuid see ei olnud Jumala kavatsus, et mees peaks perekonnapeana omama juhtivat võimu, kui ta ise ei allu Kristusele. Mees peab olema Kristuse valitsemise all, nii et ta võiks esitada Kristuse suhtumist kogudusse. Kui ta on labane, toores, äge, egoistlik, karm ja käskiv, ärgu ta iial väljendagu mõtet, et mees on naise pea, ja et naine peab talle kõiges alluma; sest ta ei ole Issand, ta ei ole abikaasa selle termini tõelises tähenduses.” – AH 117.

Küsimused aruteluks:

1. Oletagem, et teile on tehtud teatavaks ühe teie koguduseliikme seotus abielu-vägivallaga – kuidas peaks kogudus seda küsimust käsitlema?

2. Kas peaksime kogudusena vaikima oluliste sotsiaalsete olukordade suhtes või peaksime laskma end kaasa tõmmata? Kas tuleks mõned küsimused parem rahule jätta? Kui nii, kuidas määratleme, millised need on? Arutlege ka nende küsimuste üle: Kuidas saab hõivatus sotsiaalsete muredega kallutada meid kõrvale meie tegelikust missioonist? Või on sotsiaalsed mured osa sellest?

3. Vestelge klassis teisipäevase ja kolmapäevase osa lõpul esitatud küsimuste üle. Millised on meie perekondade vastu töötavad jõud ja mida saate klassina teha, et aidata oma kogudusekaaslast, kui nad on silmitsi nende rünnakutega?

12. õppetükk — 10.-16. detsember

Kristlik sõjapidamine

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Js 35:4; Tan 10:19; Lk 22:31; Rm 7:15-20; Ef 6:10-12; 2Tm 4:7.8; Ilm 12:9.

Meelespeetav tekst: “Sest meil ei ole maadlemist vere ja lihaga, vaid valitsuste ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, taevaaluste kurjuse vaimudega” (Ef 6:12).

Sõja tegelikkus. Piibel algab kahe tähtsa kirjeldusega. Esiteks, Jumal lõi täiusliku maailma ning seadis Aadama ja Eeva selle täiusliku maailma majapidajaiks (1Ms 1:27, 28). Teiseks, Saatana juhtis terve inimkonna patu needuse alla (1Ms 3. ptk.). Piibel esitab ka kaks tähtsat aruannet röömusõnumi kohta. Esiteks, Jumal saadab oma Poja siia maa peale surema maailma pattude eest ja lepitama langenud inimkonda Iseendaga (2Kr 5:14-18). Rist ja Kristuse ülestõusmine tagab patu ja Saatana lõpliku hävitamise maailma lõpul. Röömusõnumi teine osa on see, et Jumal loob uue taeva ja uue maa kodus pühadele (Jh 14:1-3).

Nende aruannete vahel ilmutab Inspireeritud Sõna Kristuse ja Saatana vahelise suure võitluse, milles me kõik osaleme, ohud ja käigu. Sel nädalal vaatleme Pauluse sõnu selle kohta, kuidas saame võidukad olla.

Pilk nädalale: Kui reaalne on kristlik sõda? Millist laadi võitluses me lõppkokkuvõttes osaleme? Millised on mõningad kuradi riukad? Kus ja kuidas me selle vaenlasega võitleme? Millised töötused on meil võidu kohta Saatana üle?

Lõpuks ... sõda

Paulus alustab oma jutustust kristlikust sõjast sõnadega: “Lõppeks, mu vennad” (Ef 6:10). Sõna “lõppeks” kujutab teatud rõhutatud punkti. Siiani on Paulus visandanud, kuidas Jumal lunastas meid patust Kristuse läbi, pitseeris oma Vaimuga, tõi meid ühtsuse osadusse ja tegi meid oma perekonnaks. Selle uue perekonna liikmetena ootab Jumal meid “käivat [Tema] kutse vääriliselt” (Ef 4:1), heites ära vana patuse elu, riietudes uue ümbermuudetud olevusega, käies puhtuses, armastuses, valguses, tarkuses ja jumalakartlikus suhtlemises kõigiga. Kristlik elu ja käimine peaks toimuma “Püha Vaimu täiuses” (vt Ef 5:18).

Kuid teatav deemonlik, kuri vaim töötab kristlase vastu. Saatan soovib meid endale saada, nagu ta soovis Peetrust (Lk 22:31). Nii ütleb Paulus: “Lõppeks, mu vennad,” olge valmis igapäevaseks võitluseks Saatan vastu.

Sõna “lõppeks” valmistab ette teatud kokkuvõtteks või järelduseks. Kuid kreeka sõna mõtte saab paremini edasi anda fraasiga “edaspidi” või “nüüdsest peale”.

Loe Lk 22:31. Mida mõtles Jeesus sinu arvates, kui Ta ütles, et Saatan soovis sõeluda Peetrust? Mida tähendab, kui Saatan üht inimest sõelub?

Loe Ef 6:10. Kui Paulus seda manitsust alustab, mis on tema sõnumi tuum? Kuidas peame me võitlema? Millise lootuse annab meile Jumala Sõna meie võidu võimaluse suhtes?

Paulus on rääkinud Jumalast töötamas Kristuses meie eest. Kristuse tulek ajalukku on juhatanud sisse uue ja jõulise dimensiooni kosmilises võitluses Jumala ja Saatan vahel. Kristuse võit Saatan üle ristil on saanud aluseks uskliku vastuvõtmisele Jumala ees. Kuid usklikud peaksid mõistma, et nende teekond kuningriiki on just alanud. Nüüdsest peale on neil palju võitlusi võidelda osava vaenlane "kavalate rünnakute vastu" (Ef 6:11). “Täie usukindlusega võime oodata, et Ta ühendab oma kõikvaelisuse inimlike tööriistade jõupingutustega Tema nime auks. Rüütatud Tema õiguse relvadega võime saavutada võidu iga vaenlase üle.” – PK 111.

Meenuta mõnd võidukat kogemust vaimulikus võitluses ja samuti ebaõnnestumise juhtumit. Mis põhjustas erineva tulemuse?

Kuradi kavalad võtted (Ef 6:11)

Pauluse kirjeldus vaimulikust sõjapidamisest algab üldise hoiatusega olla teadlik “kuradi kavalatest võtetest” (Ef 6:11).

Millised on need kuradi kavalad rünnakud? Kurat ei ründa usklikku mitte alati või tingimata kõige silmnähtavamal ja kurjemal viisil. Tema teed on sageli kavalad ja tema üleskutsed võivad näida toetavat kõrgemaid ja õilsamaid motiive. Pane tähele kaht näidet: Esiteks, ülev motiiv, mille ta pakub, kiusates Eevat 1Ms 3:1-5; teiseks, innukus rajada messia kuningriik maa peal, millega ta täitis Juudase meeled.

C.S. Lewis esitab oma raamatus “The Screwtape Letters” seeria kujutletavaid kirju, millised Screwtape, üks seeniorist deemon kirjutab oma juuniorist kaaslasemale, kes pole pühade kavalalt komistama panemises veel küllalt kogenud. Näiteks, kui John palvetab oma reumast tingitud vaevuste tõttu kannatava ema eest, soovib Screwtape nooremal ametivennal mitte panna Johni kaotama usku palve jõusse, vaid julgustama teda kogu aeg oma ema pärast palvetama, viies selliselt Johni tähelepanu kõrvale vajaduselt masseerida oma ema valutavaid liikmeid.

Ühes teises kirjas soovib Screwtape, et kristlasi tuleb õhutada muretsema ja närveerima suurte ja ähvardavate olukordade pärast, et pöörata nende tähelepanu ära tegelikelt ja otsestelt probleemidelt. Selle mõtteks, ütleb Screwtape, “on pidada neid kõiki ringi jooksmas tulekustutitega iga kord, kui on üleujutus.” – (London: Collins Clear-Type Press, 1956), pp. 128, 129.

Vaatle järgnevaid tekste: Kuidas avaldub neis Saatana tegutsemisviis? Kas mõni neist meetodeist tundub sulle eriliselt tuttav?

Ii 2:9 _____

Sk 3:1 _____

Lk 22:31 _____

Ilm 12:12 _____

Mk 4:15 _____

2Pt 3:4 _____

1Ts 2:18 _____

2Kr 2:10.11 _____

Vaenlane, kellega silmitsi seisame

Kuidas kirjeldab Paulus vaenlast, kellega me silmitsi seisame? Mida ütleb ta tegelikult selle võitluse laadi kohta, millesse haaratud oleme? Ef 6:12.

Esiteks, meie esmane vaenlane ei ole “liha ja veri” (Ef 6:12) – st ei ole inimene. Isekus, uhkus, eneseupitamine ja kristluse-vastane vaenulikkus on kõik jõud, millega kristlastel võidelda tuleb, kuid siin on tegutsemas kõigest neist suuremad kosmilised jõud, et katkestada meie suhet Jumalaga.

Teiseks, meie vaenlast kirjeldatakse kui “valitsused”, “võimud”, ja “selle pimeduse maailma valitsejad” (s. 12). Nad on “vaimulikud agendid tõelisest kuradi peakorterist” (s. 12 Phillipsi tõlge). See kirjeldus on heidutav, kuid reaalne, viidates üliinimlikele, kosmilistele demonlikele jõududele, kes võitlevad selle pärast, et me ühineksime nendega võitluses Jumala vastu. Kelle poolel me oleme? Saatana või Jumala? See on kristliku sõja keskne teema, suur vastasseis Kristuse ja Saatana vahel.

Saatan on meie vaenlane. Järeleandmatu ja kohutava vastasena on ta õel võitleja, käies “ümber nagu mõirgaja lõukoer, otsides, keda neelata” (1Pt 5:8). Ta on süüdistaja (Ilm 12:10), valetaja ja tapja (Jh 8:44). Ta on patustanud algusest saadik (1Jh 3:8), ta kõverdab Issanda teid (Ap 13:10), “eksitab kogu maailma” (Ilm 12:9), sõdib Jumala ülejäänute koguduse vastu (Ilm 12:17), kiusab taga pühasid (Ilm 2:10), suudab ilmuda isegi valguse inglina (2Kr 11:14) ja selle ajastu lõpul juhib kõik Jumala vastased otsustavasse lahingusse, et kukutada Tema valitsus (2Ts 2:4-10). Selle üliinimliku kosmilise olendi ja tema langenud inglitest armee vastu ongi kristlased hõivatud katkestamatus, pidevas sõjapidamises. “Igas hinges peavad võidu nimel tõsist lahingut kaks jõudu. Uskmatus rivistab oma väed Saatana juhtimisel, et lõigata meid ära meie jõu Allikast. Usk rivistab oma väed Kristuse juhtimisel, kes on meie usu alustaja ja täidesaatja. Tund tunni järel areneb taevase universumi silme all see võitlus. See on käsikähmlus ja põhiküsimus on: kes saab ülemvõimu?” – Ellen G. White, *Sons and Daughters of God*, p. 328.

Kuidas oled sa oma isiklikus elus kogenud heitlust selle kahe väe vahel? Mil viisil avaldub see võitlus? Kui hästi Saatan end peidab? Kui teadlik oled sa tegelikult toimuvast?

“Saage vägevaks ... Ta tugevuse jõus”

Sõna “maadlemine” (vt Ef 6:12), mida kasutatakse kirjeldamaks kristlikku sõjapidamist, näitab kaht asja. Esiteks, see on käsikähmlus nagu maadlemisel. Teiseks, vaenlane on väga lähedal ja otsene vastane maadlemisel. Vaenlane on nii kaval kui ka jultunud oma püüetes petta neid, kelle usk ja truudus rajaneb Kristusel. Võit selles sõjas sõltub kristliku elu ja usu kolme põhilise põhimõtte järgimisest: “Saage vägevaks” (s.10); “varustage endid kogu Jumala sõjavarustusega” (s. 11) ja “seiske” (s.11, 14). Tänapäevane osa keskendub esimesele tingimusele; teisi uurime hiljem.

Fraas "saage vägevaks" ehk “olge tugevad” esineb Piibli New King James’i versioonis enam kui 30 korda, neist kolm Uues Testamendis. Enamikel juhtudel tähendab see väljend Jumala üleskutset seista kartmatult vaenlase ees kas füüsilises või vaimulikus kokkupõrkes. Selle üleskutsega ütleb Jumal: Sinu tugevus tuleb Minult. Sellepärast, ole julge ja ära karda!

Vaatle järgnevaid salme ja pane tähele neis kõigis pakutud kinnitust, vaatamata olukordadele. Kuidas võid sa rakendada seda manitsust iseendale ja mistahes heitlustele, millega praegu silmitsi seisad? Jo 10:25; Js 35:4; Tn 10:19; 1Kr 16:13.

Pauluse üleskutse on olla “vägevad Issandas” (Ef 6:10). Jumala igavese vaenlase saab võita üksnes Jumala poolel olles. “Ei väe ega võimu läbi, vaid minu Vaimu läbi, ütleb vägede Jehoova” (Sk 4:6). Vaimulikke kurjuse väehulki ei saa võita inimlikus tugevuses, [kui suur ja puhastatud ja moraalselt täpne see iganes olla võib], vaid üksnes vaimulike jõududega. Midagi vähem kui Jumalalt Püha Vaimu kaudu voolav jõud pole piisav kuradi võitmiseks. “Ilma minuta”, ütles Jeesus, “ei või te midagi teha” (Jh 15:5). Sellele lisab Paulus: “Tänu olgu Jumalale, kes meile võidu annab meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi” (1Kr 15:57). Tema arm on meie jaoks küllaldane (2Kr 12:9).

Paulus lisab veel ühe erilise “olge vägevad Issandas”. Tugevus Issandalt tuleb “Tema tugevuse jõust” (Ef 6:10). Juba Ef 1:17-21 palvetab Paulus, et me kogeksime Jumala väge nagu Ta ilmutas seda Kristuse ülestõusmises. Ef 2:1-7 selgitab apostel, mil moel loodab ta meid seda väge kogevat. Just nagu Jumal oli võimeline Kristuse surnuist üles äratama, nii on Ta võimeline äratama meid surmast pattudes uuele elule Kristuses – ja selles ülestõusmises väes peaksime me võitlema “taevaaluste kurjuse vaimudega” (Ef 6:12).

“Varustage endid ... seiske”

Millise manitsuse annab Paulus usklikele, olles väljendanud üleskutse “olla vägev ... Tema tugevuse jõus (Ef 6:10)?

Mida käsib ta neil teha ja miks? Ef 6:11.

Iseendis pole meil ei tahtejõudu ega vastupidamise visadust, et seista silmitsi kuradiga. Sünnipäraselt oleme me patused (Rm 3:23). Patt on lahutanud meid Jumalast (Js 59:2), teinud meid selle orjadeks (Jh 8:34; Rm 6:16) ja rikkunud meie meeled ja südametunnistuse (2Kr 3:14; 2Tm 3:13).

Vaatle järgnevaid tekste. Mida need meil teha käsivad? Mil moel annavad need mõista, milline osa on meil selles võitluses Saatana ja patu vastu? Kas peame me olema passiivsed või on tegemist võitlusega, kus meil tuleb olla aktiivsed? Mt 16:24; Lk 13:24; Ap 14:22; Fl 4:1.2; 2 Tm 2:3; Jk 5:10.11; 1Pt 4:1.

Kuigi Kristus on ristil Saatana võitnud ja annab selle võidu meile, kui me Tema usus oma Lunastajana vastu võtame, ei ole meie uus elu ilma ohtudeta. Nagu rõhutab Herman Ridderbos, tunnustatud Uue Testamendi teoloog: “Saatanlikud jõud, kui tahes suuresti juba võidetud Kristuses, ei ole veel muutunud ohutuks. Kuid selleks, et olla võimeline nende vastu kohaselt võitlema, on kogudus saanud Jumalalt nii rikkaliku sõjavarustuse, et see teeb meid võimeliseks jääma püsima.” – *Paul: An Outline of His Theology* (Grand Rapids: William B. Eerdmans, 1975), p. 392.

Selle relvastusega saadab Jumal meid lahingusse “kurjuse vaimude” (Ef 6:12) vastu. See relvastus on enam kui küllaldane tegelemaks Saatana petlike plaanidega. Saatan on riikalik vaenlane ega võitle ausalt. Ta kasutab iga kavalat võtet, milleks ta võimeline on – muutumisest kõnelevaks maoks (1Ms 3) kuni maskeerimiseni valguse ingliks (2Kr 11:14). Sellest Pauluse kahekordne manitsus: Varustage endid...! Seiske!

Varustage endid! on käsk võtta midagi, mis ei lähtu meist. Ükskõik, mis pärineb meist endist, on täiesti kõlbmatu võitlemiseks vaenlasega. “Varustage endid!” osutab ka püsivuse mõistele; kristlane ei saa elada hetkegi ilma Jumala sõjavarustusega (Ef 6:11) – ja see peab katma kogu olemuse, peast jalatallani, mõttest tegutsemiseni. Ef 6:11-14 õhutab Paulus neli korda usklike seisma – mitte taganema, vastu panema vaenlasele, olema virge ja valvas ja mitte iial alla andma. Võit kuulub meile.

Kui tunned kedagi, kes parajasti on kähmluses Saatana, miks mitte veeta aega selle inimesega? Mida peale eestpalvete ja nendega koos palvetamise saad abistamiseks teha?

Edasiseks uurimiseks: *Kosmiline sõda:* “Jumala Sõnas esitatakse kaht võitlevat poolt, kes mõjutavad ja juhivad inimeste tegevust meie maailmas. Need pooled töötavad pidevalt iga inimese juures. Need, kes on Jumala juhtimise all ja kes on mõjutatud taeva inglitest, on võimelised tajuma pimeduse nähtamatute jõudude kavalat tegevust. Need, kes soovivad olla kooskõlas taevaste jõududega, peaksid pingsalt ja tõsiselt elama Jumala tahte järgi. Nad ei pea andma mingit kohta Saatanale ja tema inglitele.” – Ellen G. White Comments, SDA BC, vol. 6, p. 1119.

See sõda on eluaegne konflikt: “Vaenlane kasutab iga väidet, igasugust pettust hinge segadusse viimiseks. Ja selleks, et võita elukroon, tuleb meil teha tõsiseid, sihikindlaid jõupingutusi. Me ei pea sõjavarustust kõrvale panema ega lahkuma lahinguväljalt, kui oleme saanud võidu ja saame võidutseda meie Lunastajas.

Niikaua, kui hoiame oma silmad meie usu Alustajal ja Täidesaatjal, oleme kaitstud. Kuid meie kiindumused peaksid kuuluma taevastele, mitte maistele asjadele. Usu läbi peame me tõusma üha kõrgemale Kristuse armuandide saavutamises. Igapäevase mõtisklemise kaudu Tema võrratu olemuse üle tuleb meil kasvada üha enam Tema aulise kaju sarnasuses.” – Ellen G. White, *My Life Today*, p. 105.

Küsimused aruteluks:

1. Lugege klassiga kuuldaval häälel 2 Kr 10:3-5 ja vestelge oma arusaamadest vaimuliku sõjapidamise üle.

2. Saatan kavalad võtted hõlmavad sageli teravmeelse kombinatsiooni tõe ja eksitusest (näiteks üldine kalduvus võrdsustada materiaalse heaolu Jumala heakskiidu ja õnnistusega kellegi elus). Millised on veel näited sellest tõe ja vale segust, mida Saatan petmiseks kasutab?

3. Kas teie klass tunneb mõnd inimest või inimgruppi, kes on keset sügavat vaimulikku heitlust? Millega saate neile inimestele näidata oma hoolitsust ja tuge?

13. õppetükk — 17.-23. detsember

Kristlik sõjavarustus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Jh 14:6; 18:8; Rm 1:16.17; 1Kr 1:30; Ef 6:13-18; 1Ts 5:8.

Meelespeetav tekst: “Sellepärast võtke kätte kõik Jumala sõjavarustus, et te suudaksite vastu panna kurjal päeval ja jääda püsima, kui te kõik olete sooritanud” (Ef 6:13).

Kogu Jumala sõjavarustus. “Kristlik elu on üks võitlus ja marssimine. Selles sõjas ei ole mingit lõõgastumist; jõupingutus peab olema pidev ja sihikindel. Ainult lakkamatu püüdluse korral saavutame me võidu Saatana ahvatluste üle.” – Ellen G. White, *The Ministry of Healing*, p. 453.

Kuna me ei saa vältida sõda Saatanaga, antakse meile kaks kinnitust. Esiteks, Kristus on ristil Saatanaga juba võitnud ja Tema võit on ka meie oma (Gl 2:20); teiseks, Kristus on varustanud meid “kogu Jumala sõjavarustusega” (Ef 6:11). Ära mineta Pauluse osutust *kogu* relvastusele. Apostel loendab vähemalt kuus nimetust, millest see sõjavarustus koosneb. Me vajame neid kõiki, sest Jumal on need kõik sepistanud ja valmistanud ühtse komplektina ja me ei või lubada ühe osa unarusse jätmist ilma kogu sõjavarustust nõrgestamata. Sel nädalal uurime viit kuuest, jättes viimase järgmiseks nädalaks.

Pilk nädalale: Milline on piibellik käsitus tõest? Mis on “õiguse soomusrüü” (Ef 6:14)? Kui oluline on “rahu evangeelium” (s.15) kristliku usu jaoks? Kuidas kaitseb usk meid Saatanaga rünnakute eest? Mis on “päästekiiver” (s.17)?

“Teie niuded olgu vöötatud tõega” (Ef 6:14)

“Mis on tõde?” (Jh 18:38). Pilaatus küsis Jeesuselt ühe võib-olla kõige tähtsamaist ja sagedamini esitatud küsimustest elus. Inimesed on seda küsimust uurinud läbi kogu ajaloo. Vaatle mõningaid võimalikest vastustest: “Tõde on see, mis on loogiline; tõde on see, mis toimib; tõde on suhteline; tõde on kontrollitav; tõde on see, mida minu religioon või preester mulle räägib.

Otsi üles järgmised salmid; mil moel õpetavad need meid mõistma tõe piibellikku käsitust?

L 31:6; Js 65:16 _____

L 43:3 _____

Jh 17:17 _____

L 86:11; 3Jh 4 _____

Jh 14:17 _____

Jh 14:6 _____

Lõppkokkuvõttes ei ole kristlik arusaam tõest mitte ainult mingi mõiste, mitte teatav mõistuslik ja loogiline väide. Kristlasele on tõde Isik – Jeesus Kristus, kelles ilmutatakse “Jumala täius” (Ef 3:19) ja Tema tõde. Tõde, mis on Jeesus, on päästev, lunastav tõde; see kutsub üles surema patule; see kutsub üles eluks õiguses, moraalses rikkumatuses, vaimulikus kokkukuuluvuses ja ustavuses Jumala ootustele kõigis suhetes. Tõde hõlmab mitte ainult seda, mida me usume, vaid ka mida me teeme. Ainult piiritu pühendumine Kristusele saab igäüht meist varustada tõega patu ja pettuse maailmas. Siit järeldub Pauluse manitsus: “Varustuge Issanda Jeesuse Kristusega ja ärge muutke liha eest hoolitsemist himude ärritamiseks” (Rm 13:14).

Uue Testamendi päevil sidus Rooma sõdur niuete ümber vöö, et hoida üleval oma rõivastust, nii et ta võiks marssida ilma mingi takistusega. Kristlase vöö on tõde. Jeesus – tõde – peab kogu meie olemuse nii hõivama, et mis me oleme sees- või väljaspool, ei muutu takistuseks meie vaimulikus sõjas. Meie kõne ja meie elu, meie teenimine ja meie töö näitab meie kuulumist Temale, kes on tõde ja kelles pole mingit muutust.

Kuidas vastaksid sa küsimustele: Mis on tõde? ja mida tõe tundmine sinu jaoks teeb?

Õiguse soomusrüü (Ef 6:14)

Kristliku sõjavarustuse teine osa on õiguse soomusrüü. Kui Jumala tõde, nagu see on ilmutatud kristuses, kujundab kristliku elu põhialuse, vajab see elu õiguse soomusrüü kaitset. Rooma sõdur kandis suurt kaelast põlvedeni ulatuvat metallplaati, et kaitsta oma elulisi organeid vaenlase rünnakute eest – midagi sarnast tänapäeva kuulikindlatele vestidele. Kristlikku elu ei kaitse metallist valmistatud soomusrüü, vaid õigus, mille läte ja tähendus on Jumalas.

Kuidas kirjeldab Paulus seda õigust? Kuidas see ilmutatakse, kuidas see saadakse ja mida teeb see selle omaja heaks? Rm 1:16.17; 1Kr 1:30; 2Kr 5:21.

Õigus on teatav Jumala enda eristav tunnusjoon (Js 59:17; Rm 3:26; 1Tm 4:8), ja see on avaldatud Kristuse kaudu, kes on meid patust lunastanud (Rm 1:16, 17). Selle õiguse läbi ilmutatakse Kristuses, et Jumal on meid õigeks mõistnud (Rm 3:25, 26) – st, Ta kuulutas meid õigeks ja on andestanud meie patud. Seega teeb Kristuse õigus võimalikuks õige suhte Jumalaga. Kindlasti pole mingit suuremat kaitset Saatana rünnakute vastu kui olla õiges suhtes Jumalaga.

Seepärast on *Kristus meie õigus* meie soomusrüü. Seista ühenduses Jumalaga, olla riidetud Kristuse õigusega, olla alatiseks ustav Jumala päästvale armule, tähendab teatada kuradile: “Kui Jumal on meie poolt, kes võib olla meie vastu? ... Kes võib süüdistada Jumala valituid? Jumal on, kes õigeks teeb. Kes on, kes võib hukka mõista?” (Rm 8:31-34).

Mil moel nähakse õigust kui õiget suhet Jumalaga kristlase igapäevases elus? Rm 6:10-14.

Õigus kui õige suhe Jumalaga peab viima õige elamiseni. See on üleskutse jüngerluseks, kus kellegi elu on kooskõlas Kutsuja, Kristuse enda iseloomuga. Olla õige tähendab olla sarnane Kristusele – kuuletumises Jumala seadusele, moraalses sirgjoonelisuses, õiglasel ja ausas elus, Kristuse armastuse kõigile pakkumises.

Kuidas paneme selga õiguse soomusrüü? Kuidas seondub see riietumine Kristusega minu sees – kogemus, mida on kirjeldatud Gl 2:20? Kas õigusega riietumine kutsub üles millegi muu äraheitmisele? Kui, siis mille?

Jalas valmidus rahuevangeeliumi kuulutamiseks**(Ef 6:15; Js 52:7)****Loe Ef 6:15. Mida mõtleb Paulus sinu arvates selle salmiga?**

Kuna Paulus kasutas teistes salmides sõjaväelisi kujundeid, pidi ta ilmselt viitama siin Rooma sõduri kingadele või saabastele. Rooma sõdurid kandsid jalanõusid, mis tagasid lahingu ajal kindla toetumise maapinnale. Sõdur ei või lubada endale libisemist või kukkumist võitluses vaenlasega. Samal moel tuleb ka kristlastel seista kindlalt ja vankumatult evangeeliumi tões, et olla vaimulikus sõjapidamises võidukad. New English Bible tõlge Ef 6:15 annab teatud käskiva rõhu: “Olgu kingadeks teie jalas rahuevangeelium, andmaks teile kindla jalgealuse.” Kui jalad on meie alusmüür ja nad peavad olema kindel jalgealune terve keha jaoks, jäämaks kindlaks, ei peaks olema üllatav, et rahuevangeelium on põhialus sellest, mida me usume. Tõesti, pole oluline, kui tähtsad on teised meile antud tõesed – kõik peab seisma evangeeliumi tõe alusel päästmisest üksnes usu läbi Jeesusesse Kristusesse. Kui see pole meie aluseks, laguneb kõik koost.

Loe kolme inglil sõnumid Ilm 14:6-12. Milline tunnistus neis salmides näitab meile, kui oluline on evangeelium meie sõnumis?

Pane ka tähele, et Paulus kasutab väljendit “rahuevangeelium”. Rahu on Piiblis positiivne termin. See tähendab rahu, mis on tagajärjeks võidule patu ja oma mina üle. See on suhtumist väljendav sõna – lepituse suhet meie ja Jumala vahel (Rm 5:1) ja ühtekuuluvust meie endi kui inimeste vahel, eriti usu kogukonnana. Seepärast kästakse kristlasi taotleda rahu igal ajal (2Tm 2:22; 1Pt 3:11). Võõrdunud suhe kas Jumala või üksteisega paneb meie kristliku kutsumuse kaalule ja jätab meid avatuks Saatana riugastele.

Oled sina tuttav rahuevangeeliumiga? Kui ei, milliseid muutusi sa vajaksid, et tunda seda imelist andi sinu enda jaoks?

Usukilp (Ef 6:16)

See lõik räägib meile kolm asja usu kui kristliku sõjavarustuse olulise osa kohta:

Esiteks, “kõige selle juures” võtke usukilp. “Kõige selle juures” ei tähenda, et see punkt on kõige tähtsam, vaid et see on asendamatu. Mis Paulus ütleb, on see: “Kõige selle kõrval” (Goodspeed) või “ühes kõige sellega” (NIV), võtke kindlasti usukilp.

Teiseks, usk on põhiline kristliku elu ja võidu jaoks.

Loe Hb 11:6. Mida räägib see meile usu rolli kohta? Mil moel on see seotud Ef 6:16? Kuidas aitab Jk 2:18-20 meil mõista, mis on piibellik usk ja mis seda ei ole?

Kuidas mõistame me usu tähendust neis salmides? See pole mitte niivõrd öelda: ma usun seda, kuivõrd uskuda kellessegi. Esimene on mõistuslik nõusolek teatud doktriinide kogumiga (Ef 4:13), kuna teine on kindel usk Jumalasse, lakkamatu usaldus Tema Sõna ja Tema töotuste suhtes. Selline alaline usaldus on absoluutselt vajalik usu kui kilbi toimimiseks.

“Usk – see on Jumala usaldamine, kindlustunne selles, et Tema meid armastab ja kõige paremini teab, mis meile kasuks tuleb. Niisiis, meie oma tee asemel juhivad usk meid käima Tema teedel. Meie oma teadmatuse asemel võtab usk vastu Tema tarkuse; meie nõrkuse asemel Tema tugevuse; meie patuseuse asemel Tema õiguse. Usk tunnustab Tema omandiõigust ja võtab vastu sellest tulenevad õnnistused.” – Ellen G. White, “Kasvatus”, lk. 261.

Selline usk võimaldab meil “kustutada kõik tigea tulised nooled” (Ef 6:16). Need vaenlase tulised nooled tulevad erineval moel: kiusatus, kahtlus, himu, lootusetus, katsumus, mäss, süütunne jne.

Rooma kilp oli neli jalga kõrge ja kaks jalga sai, valmistatud tugevast puust ja nahast, rauast raamiga. Kilp ühes ja mõõk teises käes (meie uurimus järgmisel nädalal), oli sõdur varustatud nii kaitseks kui rünnakuks. Usk usaldatavasse Jumalasse annab meile absoluutse usalduse panna Saatanale vastu kogu julgusega. Jumal ise “on kilbiks neile, kes otsivad kaitset Temalt” (Õp 30:5).

Milliste tuliste noolte eest on sinu isiklikus kogemuses usk sind varjanud? Kahtlus? Masendus? Hirm? Kirjelda protsessi, kuidas on usk tegutsenud sinu heaks. Mida oled kogetust õppinud, et jagada seda teistega, kellele võiksid osaks saada samasugused rünnakud?

Päästekiiver (Ef 6:17; 1Ts 5:8)

Albert oli noor, meeldiv, intelligentne ja väga palju töotav. Ta oli oma vanemate rõõm ja õnnistuseks väikesele kogudusele, kellega ta jagas oma muusika-armastust, arvuti-oskusi ja piiblitundmist. Lapsed jooksid talle järele. Vanemad inimesed olid kindlad, et temast saab see, kelle üle nende kogukond võiks uhkust tunda. Kuid 18. sünnipäeval toimus Albertiga õnnetus, mis surus vanemad muresse ja südamevalusse ning väikese adventistide kogukonna talumatusse kurbusse. Mõni minut peale kodust lahkumist, et osta lähedal olevast kauplusest eakale naabrile vajalikku, riivas kiiresti sõitev veoauto tema mootorratast ja ta kukkus peaga vastu maad. “Tõsised pea haavad,” ütles lahangu teostav kirurg. “Kui ta oleks vaid kandnud kiivrit...”

Kiivrit kantakse pea kaitsmiseks. Paljudes maailma osades nõuab seadus kiivri kandmist võimaliku kaitsena erinevate ohtude vastu. Pauluse päevil oli kõvast metallist – pronksist või rauast – valmistatud kiiver sõdurite standardvarustuses. Ükski mõök ei suutnud sellest läbi tungida.

Samuti on see kristlikus sõjapidamises. Usklikud peavad panema pähe oma kiivri, et kaitsta tahte keskust, sest siin tehakse tähtsaid otsuseid truuduse ja lootuse kohta. Paulus määratleb selle kiivri päästmisena, mis on meile antud Kristuses.

Loe 1Ts 5:8, kus Paulus kasutab samuti kiivri kujundit. Milleks ta seda nimetab? Kuidas aitab see salm meil mõista, mida see kujund iseenesest mõlemas salmis tähendab?

Kristlastena tuleb meil elada “päästelootuse kiivriga” (1Ts 5:8). Ja meie saame omada seda lootust, sest see lootus on meie sees – mitte selles, mida meie võime teostada, vaid ainult selles, mida Kristus meie jaoks teinud on. Kui päästmine oleks omandatav tegude või meie saavutuste hulga või meie pühaduse määra läbi – kes ei peaks, lõpptulemusena, meelega loobuma? Rõõmusõnum on siiski, et Jeesuse teod, Tema saavutus, Tema pühadus annab meile selle päästelootuse. Kui see lootus rajaneks millelegi muule, kaoks see lootus varem või hiljem.

Järelikult, kuigi Saatan valab sageli kahtlusi meie päästmise kogemusele, ei tarvitse meil karta. Nii kaua kui me jääme Kristusesse, kandes seda päästekiivrit, on Tema meie kindlus (Jh 6:37-39; Rm 8:31-39; 1Pt 1:3-10).

Kui sina peaksid täna surema, kas sa usud, et oled päästetud? Kui nii, miks? Kui ei, miks mitte?

Edasiseks uurimiseks: *Taevane sõjavarustus:* “Kui meil on seljas taevane sõjavarustus, leiame, et vaenlase rünnakuil pole võimu meie üle. Jumala inglid on meie ümber, et kaitsta meid.” – Ellen G. White Comments, SDA BC, vol. 6, p. 1119.

Tõe vöö: “Peale tõe ei ole absoluutselt mingit kaitsevahendit kurja vastu. Ükski inimene, kelle südames ei ela tõde, ei suuda seista kindlalt õiguse eest.” – Ellen G. White, *In Heavenly Places*, p. 179.

Õiguse soomusrüü: “Kõik, kes on pannud selga Kristuse õiguse rüü, seisavad Tema ees kui valitud ja ustavad ja õiged. Saatanal ei ole mingit jõudu kiskuda neid ära Päästja käest. Ühtki inimest, kes patukahetsuses ja usus on palunud Tema kaitset, ei luba Kristus langeda vaenlase väe alla.” – Ellen G. White, *God’s Amazing Grace*, p. 31.

Usukilp: “Päästev usk on leping, mille kaudu need, kes võtavad Kristuse vastu, sõlmivad liidu Jumalaga. Tõeline usk on elu. Elav usk tähendab kasvavat tarmukust ja kindlat usaldust, mille kaudu voolab hinge võitev vägi.” – Ellen G. White, “Ajastute igatsus”, lk. 234.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis küsimuse üle neljapäevase osa lõpus. Mida räägivad erinevad vastused meile meie endi kohta ja meie arusaamisest päästmise kohta?

2. Paljudele tähendab tõde ainult teatud doktriinide kogu. Kas on olemas suhe tõe ja doktriinide vahel? Kas saab keegi olla õpetuslikult õigel seisukohal, siiski veel tõde omamata? Arutlege.

3. Mil moel tugevdatakse usukilpi? Kuidas seda nõrgestatakse?

4. Arutlege klassis olulise erinevuse üle päästmiskindluse ja ohtliku õpetuse vahel “kord päästetud, igavesti päästetud.”

14. õppetükk — 24.-30. detsember

Kristlik osadus ja käitumine

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: L 119:9.11; Mk 13:33; Ef 6:17-24; 2Tm 3:15-17; 1Pt 5:8.

Meelespeetav tekst: “Iga palve ja anumise kaudu palvetage igal ajal Vaimus ning olge selleks valvel kõige püsivusega ja eestpalvetega kõigi pühade eest” (Ef 6:18).

Osadus ja käitumine. Kõik, millest apostel seni oma epistlis rääkinud on – meie elu algusest kuni saladuseni Ristist, mis rajas ühe ühisperekonna; päästmise rõõmust kuni kristliku eluviisi vastutuseni; uue inimloomuse loomisest vaimuliku sõja tegelikkuseni – kõige selle alus on Jumala Sõnas. Ilma Püha vaimu poolt inspireeritud ja ilmutatud Jumala Sõnata poleks meil mingit teadmist Tema tahtest ega Tema eesmärgist meie jaoks. Oma Sõna läbi räägib Ta meiega otseselt.

Ja kuigi Jumal meiega räägib, peame meiegi Temaga rääkima. Kristlik elu nõuab nii selle kuulmist, mis Jumal oma Sõnas räägib, kui ka kõnelemist Temaga palve kaudu. Sõna ja palve annavad küllaldase jõu panna vastu kuradile ja püsida Jumala valitud teel. Sel nädalal heidame muude asjade hulgas pilgu sellele, mida Paulus meile Jumala Sõna rolli ja väe kohta ütleb.

Pilk nädalale: Milline on Piibli osa kristlase elus? Milline osa on sellel võitluses patuga? Miks peavad kristlased valvel olema? Milline osa peab olema palvel meie võitluses kuradi vastu?

Sõna ja Vaim

Võtke “vaimumõök, see on Jumala sõna” (Ef 6:17).

Ehkki Paulus mainib Jumala Sõna viimasena kuuest osast, millest koosneb kristlik sõjavarustus, pole tema kavatsus teha see vähimaks tähtsuse poolest. Sõna on põhiline kristliku elu jaoks. Ilma selleta ei tea me, kes me oleme, kust me tuleme, mis meie juures on valesti, kuidas päästetakse meid patust, mida on Jumal Kristuse kaudu teinud või milline on meie lõplik saatus. Ajalugu toob esile tunnistuse, et seal, kus Piibel hüljatakse, isegi lühimaks ajaks, leiab aset tohutu ulatusega pimedus. See on tõsi nii üksikisiku kui ka koguduse kui isikute grupi elus. Seetõttu pole juhus, et Paulus annab nii olulise tähtsuse Jumala Sõnale elu vaimulike lahingute pidamisel.

Jumala Sõna nimetatakse *Vaimu mõõgaks*. Milline on seos Vaimu ja Piibli vahel? Väljenda lühidalt järgmistes salmides antud vastused:

2Pt 1:21 _____

Jh 14:26 _____

1Kr 2:10 _____

Jumala avaldumist nähakse erineval moel (Hb 1:1-3). Taevaste ime, looduse kaunidus, elu imestusväärsus – kõik kannab tunnistust Loojast Jumalast (L 33:6-9). Kuid Jumala avaldumine Tema Poja Jeesuse ja kirjutatud Sõna läbi on unikaalsed – esimene tõi meile pääste patust ja viimane sisaldab tunnistuse Jeesuse päästvast teost (Jh 1:1-3, 14; 5:39; 17:17; Rm 15:4). Seega teeb Piibel meid “targaks, õndsuseks usu kaudu, mis on Kristuses Jeesuses” (2Tm 3:15).

Pane tähele, mida Paulus edasi Pühakirja rollist kristlikus elus ütleb: “Kõik Kiri on Jumala Vaimu poolt sisendatud ja on kasulik õpetuseks, noomimiseks, parandamiseks, juhutamiseks õiguses, et Jumala inimene oleks täielik ja kõigele heale tööle valmistunud” (2Tm 3:16, 17).

Millised on need jõud teie kultuuris, mis omavad mõju (kas kavatselt või mitte), et nõrgestada usaldust Piiblist Jumala Sõnana? Olles määratlenud need jõud, küsi endalt: mida saan ma teha, et kaitsta iseennast ja teisi nende eest?

_____

_____

Mõök ja lahing

Mt 4:1-11 annab Jeesus meile näite sellest, kuidas võime toetuda Jumala sõnale meie sõjapidamises Saatanaga. Jeesuse kogemus kõrbes õpetab meile kaks olulist seika. Esiteks, vaimulik sõda on reaalne ja ükski Jumala laps ei saa seda vältida. Saatan ei ründa omasid. Mida lähemal oleme Jumalale, seda enam püüab Saatan saada meid oma poolele (Ii 1-2 ptk.). Teiseks, Sõna tundmisest ei piisa; me peame tundma Sõna Autorit ja usaldama Tema töotusi. Saatan üritas kasutada Sõna, et valada kahtlust Jumala töotustele ja eesmärkidele, kuid Jeesus usaldas Sõna ja järgis Jumala teed. “Jeesus vastas Saatanale Pühakirja sõnadega: “Kirjutatud on.” Kõigis kiusatustes oli Tema relvaks Jumala Sõna. Saatan nõudis Kristuselt jumalikkuse märgiks imetegu. Ent see, mis oli suurem igast imeteost – kindel usaldus sellesse, et “nõnda ütleb Issand” – oli märgiks, mida ei saanud ümber lükata. Niikaua kui Kristus jäi selle juurde, ei saavutanud kiusaja edu.” – Ellen G. White, “Ajastute igatsus”, lk. 71.

Pane järgnevates salmides tähele, mil moel aitab Jumala Sõna meil võita Saatana rünnakuid:

5Ms 8:3; Mt 4:4 _____

Hb 4:12 _____

2Pt 1:4 _____

L 119:9.11 _____

Püha Vaim, kelle läbi oleme omandanud uussünni kogemuse (Jh 3:3-8), on selle kogemuse pitser ja tagatis (Ef 1:13, 14). Ta elab meis (Rm 8:9, 11, 14; 2Kr 1:22), kujundab ümber meie meele (Rm 12:1, 2) ja juhib meid Pühakirjast arusaamises (Ef 1:17-23; Jh 16:13). See on sama Vaim, kes inspireeris Jumala Sõna ja selle sees elav vägi võimaldab meil võtta see Sõna mõõgana kätte, et tõrjuda Saatana rünnakud. Kristlik sõdur peab kasutama seda Sõna, mis on “elav ja vägev ja teravam kui ükski kaheterane mõök” (Hb 4:12), et tungida ja lõigata läbi, eristada õige valest ja teha vahet Jumala hääle ja kuradi sosinate vahel. See kõik teeb Sõna relvaks nii kaitse kui ründamise osas.

“Ma panen su Sõna tallele oma südamesse, et ma ei teeks pattu sinu vastu” (L 119:11). See on laulja tunnetus. See on Jeesuse kogemus. Milline on olnud sinu isiklik kogemus Sõna väest Saatana rünnakute võitmisel?

Palve ja kristlik sõda

“Iga palve ja anumise kaudu palvetage igal ajal Vaimus ning olge selleks valvel kõige püsivusega ja eestpalvetega kõigi pühade eest” (Ef 6:18).

Oma raamatus “Palveränduri teekond” kirjeldab John Bunyan üht liigutavat stseeni, milles kristlane kohtab ootamatult Apollüoni suures Alandamise orus. Apollüon, saatanlike jõudude sümbol, on väljas, hävitamas pühad nende teekonnal Jumala kuningriigi poole, ründab kristlast iga tema kasutada oleva relvaga. Varustatuna Vaimu mõõgaga, alustab kristlane südikalt võitlust. Keset surmavõitlust kaotab kristlane mõõga. Apollüon röömutseb, et kristlase kaotus on kindel, kuid kristlane haarab teise proovitud relva – palve – ja võitlus jätkub. Kristlane, seda relva osavalt kasutades, võidab vaenlase ja toob kuuldavale vägeva võiduhüüu!

Loe Ef 6:18. Kuigi käskides neil palvetada, annab Paulus efeslastele veel teise, otseselt palvetamisega seotud manitsuse. Mis see on ja miks on see nii oluline? Vt ka Mk 13:33; 1Kr 16:13; Kl 4:2; 1Pt 5:8.

Ehkki Paulus ei loenda palvet osana kristlikust sõjavarustusest, tunnustab apostel selle vältimatuks kristliku elu ja võidu jaoks. “Palvetage igal ajal ... olge selleks valvel kõige püsivusega”, ütleb ta (Ef 6:18). Palve ei ole üksnes põhiline tegur kristlase igapäevaelus; see omab ka eshatoloogilist dimensiooni. See tähendab, et palve annab mitte vaid tänase tugevuse, vaid ka lootuse eelseisvate lõpuaja katsumuste jaoks. Elu, mis on võõtatud Jumala sõjavarustusega – tõe, õiguse, rahu, usu, päästmise ja Sõnaga – ning ühendatud Tema ga palves, ei saa olla midagi muud kui võidukas kuradi üle.

Võib-olla suurim näide palvest võidu abinõuna on meie Issanda palveelu. Nelikümmend päeva paastumist ja palvetamist, ühenduses Tema Jumala Sõna tundmise ja selle usaldamisega, valmistas Ta ette Saatana võitmiseks kõrbe kiusatuses (Mt 4:1-11). Ketsemani palve, milles Ta valas ahastuses välja oma hinge, et tunda Jumala tahet ja kuuletuda sellele, valmistas Ta ette otsustavaks võitluseks ristil (Mt 26:36-46).

Kirjuta loetelu mõningaist asjust, mida palve sinule annab ja teine loend sellest, mida see ei anna. Vestelge oma loetelude üle.

Palve ja kristlik võit (Ef 6:18-20)

Mittepiibellikes süsteemides kujutab palve endast inimese püüet otsida Jumalat, otsida tundmatut. Piiblis on palve meie vastus Jumala Sõnale. Tema on rääkinud. Tema on töotanud. “Paluge”, on Ta öelnud (Mt 7:7, Lk 11:9). Meie vastame Tema korraldusele. Seega ei ole palve kristlase jaoks esimene sõna; see on teine. Esimene kuulub alati Jumalale. Me palvetame, toetudes Jumala töotustele. Tema Sõna kuulamine ja Tema otsimine palves muudab ühenduse Jumalaga täielikuks.

Palve on sageli seotud isiklikuga – meie vajadused, meie lapsed, meie perekond. Mida lähemal on keegi meie südamele, seda sagedamini mõtleme temale oma palvetes. See on loomulik ja selles pole midagi valesti. Kuid valesti on, kui meie palve piirdub ainult selle lähima ringiga ega hõlma naabreid, ühiskonda, kogudust ja eelkõige Jumala kuningriigi kiiremat saabumist. Palvetamine teiste eest ei näita meie suuremeelsust, vaid pigem on see tunnustamine, et Jumala perekond on palju avaram kui inimolemus lubaks meil arvata.

Loe Ef 6:18-20. Kirjuta joontele mõni märkus palve kohta: kuidas palvetada, mille pärast palvetada, millal palvetada – kõike, mida neist salmidest saad palve kohta õppida.

Pane tähele ka Pauluse isiklikku märget efeslastele öeldud sõnade hulgas. Ta palub neid tema eest paluda. Kuid mida ta palub? Et ta vanglast vabastataks? Et tal oleks rohkem isiklike mugavusi, näiteks parem toit? Ei! Selle asemel palub ta oma isetus palves, et nad palvetaksid, et ta oleks Kristuse julge tunnistaja ning et ta võiks kõnelda julgesti sellest, “nõnda nagu mu kohus on kõnelda” (s. 20). Milline õrn, ometi jõuline vihje on siin inimesest, kes on surnud oma minale!

“Palvetage lakkamata” (1Ts 5:17) – see nõuab meie elu korraldamist vastavalt Jumala eelistustele, nii et me igal ajal ja kõikjal oleme kooskõlas Jumala tahte ja eesmärkidega ning meie elu ise muutub palveks, tunnistuseks.

Kui kõrgel asub palve sinu eelistuste seas? Milliseid muutusi tuleks sul oma elus teha, et anda palvele koht, mis sellel peaks olema?

Kristlik iseloom (Ef 6:21-23)

Paulus lõpetab kirja selliselt, nagu ta alustas: heasoovliku tervitusega Jeesuse nimel. Kuna me teame, et taeva all pole ühtki teist nime, kelle läbi võime päästetud olla, on hädavajalik mõista, et pole ka ühtki nime peale Jeesuse, kelle läbi saame määratleda oma suhte Jumala ja üksteisega ning rajada ühine usu kogukond. Lunastatud kogukond on Kristuses olev kogukond. See teema domineerib selles kirjas ja selle teemaga lõpetab apostel selle suure hümni ühtsusele.

Kirja lõpusalmid räägivad kristliku iseloomu imelistest tunnustest.

Ühine osadus. Südamlike sõnadega tutvustab Paulus efeslastele selle kirja neile toojat: “Tühnikos, armas vend ja ustav abiline Issandas” (Ef 6:21). Enne Jeesusega Damaskuse teel kohtumist poleks Paulus saanud neid sõnu Tühnikose kohta öelda. Kuid ristilööduna Kristuses, kadusid tema jaoks barjäärid juutide ja paganate vahel. (Ef 2:14-18). Ta tunnustas Tühnikost, pöördunud paganat, armsa venna ja ustava töölisena. Sellises kõikihaaravuses näeme ühise osaduse au.

Ühine hool. Kogukond Kristuses ulatub üle kõikide piiride, omades ühist muret. Apostellikul kogudusel oli tava vahetada tervitusi, jagada uudiseid ja võtta osa teiste vennaskondade vajaduste rahuldamises. Sellest kombest kinni pidades teatab Paulus efeslastele, et Tühnikos räägib neile olukordadest Roomas. Sellised ühised hooled edendavad globaalse teadlikkuse kasvu kogudustes.

Ühine pärand. Kristlik pärand on hukkumatu pärand ja see tuleb “Jumalalt Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt” kõigile neile, kes armastavad Issandat siiralt” (Ef 6:23, 24, NKJV). RSV tõlgib selle fraasi “surematu armastusega”. Kristlik jüngerlus kutsub üles püsivusele suhetes usklike ja Issanda vahel. “Jääge minusse ja mina jään teisse,” ütles Jeesus (Jh 15:4). Need, kes omavad selle surematu, jääva armastuse suhte Issandaga, saavad selle vastu rahu, armastuse, usu ja armu pärandi. Nende suurepärase sõnadega, millest igäüks on pärl Jumala taevasest troonisaalist, lõpetab Paulus selle kirja.

Mida avaldab Pauluse iseloomu kohta tema põhjendus Tühnikose saatmisele Efesosse? Mida räägib see meile selle kohta, milline peaks kristlaste iseloom üldiselt olema? Vt ka Mt 4:23-25; Gl 6:2; Fl 2:4; 1Jh 3:16.

Edasiseks uurimiseks: *Palve tähtsus:* “Palve on hinge hingamine. See on kõigi õnnistuste kanal. Kui kahetsev hing ohverdab end ohvrialtaril, näeb Jumal tema võitlust ja märkab tema siirust. Ta hoiab oma sõrme tema tuiksoonel ja loeb iga südamelöögi. Ükski tunne ei saa hinge vapustada, ükski erutus kohutada, ükski lein varjutada, ükski patt määrada, ükski mõte või plaan puudutada, mida Tema ei teaks. See hing lunastati suure hinnaga ja Ta armastab teda muutumatu armastusega.” – Ellen G. White, *Maranatha*, p. 85.

Alati palvetamine: “Palveta sageli oma taevase Isa poole. Mida sagedamini sa palves oled, seda lähemale tõmmatakse su hing Jumala pühitsetud ligiolekule. Püha Vaim teeb eestpalveid siira palvetaja eest sõnades väljendamatute ohetega ning mis Saatan selle hinge peale heidab, hajutatakse Õiguse Päikese säravate kiirte poolt ning mõistuse ja südamekambrid valgustatakse Taeva valgusega.” – Ellen G. White, *In Heavenly Places*, p. 89.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata küsimust palve kohta teisipäevase osa lõpus. Võrrelge oma kirjutisi. Mida olete neist õppinud? Millised väärarusaamad või lootused võivad mõnel inimesel palve kohta olla? Teiselt poolt, kuidas võiksite meie alahinnata palve tõhusust ja väge?

2. Kui me oleme armu läbi päästetud, miks on kristlik iseloom meie usu väga oluline aspekt? Miks asetab Piibel iseloomule sellise rõhu?

3. Kui teie klass peaks kirjutama kirja teie endi kogudusele, kutsudes kõiki üles olema valvel, milliste asjade suhtes soovitaksite neil eriti valvata? Kui teil tuleks kirjutada ülemaailmsele Seitsmenda Päeva Adventistide Kogudusele, mida kirjutaksite?